

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**KUR'AN'IN YAHUDİLİĞE VE HRİSTİYANLIĞA
YÖNELİK ELEŞTİRİLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Coşkun ÖZDEMİR

**Enstitü Anabilim Dalı : Temel İslami Bilimler
Enstitü Bilim Dalı : Tefsir**

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Gökhan ATMACA

AĞUSTOS-2019

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KUR'AN'IN YAHUDİLİĞE VE HRİSTİYANLIĞA YÖNELİK
ELEŞTİRİLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Coşkun ÖZDEMİR

Enstitü Anabilim Dalı : Temel İslami Bilimler
Enstitü Bilim Dalı : Tefsir

“Bu tez 29./08./2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI	İMZA
Doç.Dr. Gökhan Akın	Basarılı	
Doç.Dr. Osman KARDA	Basarılı	
Dr.Öğr.Üy. Bayram DEMİRCİ	Basarılı	

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLİK BEYAN FORMU

Sayfa : 1/1

Öğrencinin

Adı Soyadı	:	Coşkun ÖZDEMİR
Öğrenci Numarası	:	1560Y08008
Enstitü Anabilim Dalı	:	Temel İslami Bilimler
Enstitü Bilim Dalı	:	Tefsir
Programı	:	☒ YÜKSEK LİSANS ☐ DOKTORA
Tezin Başlığı	:	Kur'an'ın Yahudiliğe ve Hristiyanlığa Yönelik Eleştirileri
Benzerlik Oranı	:	% 19

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.

Coşkun Özdemir

29/08/2019

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez çalışması ile ilgili gerekli düzenleme tarafımda yapılmış olup, yeniden değerlendirilmek üzere .....@sakarya.edu.tr adresine yüklenmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

...../...../20.....
Öğrenci İmza

Uygundur

Danışman
Unvanı / Adı-Soyadı: Doç.Dr. Gökhan ATMACA

Tarih: 29/08/2019

İmza:

KABUL EDİLMİŞTİR

REDDEDİLMİŞTİR

EYK Tarih ve No:

Enstitü Birim Sorumlusu Onayı

ÖNSÖZ

Konunun belirlenmesi ve araştırılması sürecinde çalışmamı sahiplenerek titizlikle her aşamasında takibini yapan, desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, soru ve sorumlularıyla her daim ilgilenen ve öğrencisi olmakla onur duyduğum çok değerli danışman hocam Doç. Dr. Gökhan ATMACA'ya teşekkürlerimi sunarım.

Tezi baştan sona okuyarak kıymetli vakitlerini harcayan ve yapıcı eleştirileri ile çalışmaya katkı sağlayan Köksal Pekdemir, Muhammed Selman Çalışkan, M. Furkan Çoban, Kenan Eceoğlu'na teşekkürlerimi sunarım. Bugünlere gelmemde emeği olan, maddi ve manevi olarak desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen ve her zaman yanımda olan kıymetli aileme ve değerli hocalarıma teşekkürlerimi sunarım. Son olarak her daim yanımda olup maddi ve manevi olarak beni destekleyen ve çalışma motivasyonumu artıran kıymetli eşime teşekkürlerimi sunarım.

Coşkun ÖZDEMİR

29/08/2019

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iv
ÖZET	v
SUMMARY	v
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: KUR'AN'IN YAHUDİLERE ELEŞTİRİLERİ	6
1.1 İnanç Yönünden Eleştiriler	6
1.1.1 Allah İncasına Yönelik Eleştiriler	6
1.1.1.1 Allah'ı Hakkıyla Bilip Takdir Etmemeleri	7
1.1.1.2 Allah'a Ortak Koşmaları	8
1.1.1.3 Allah'tan Başka İlahlar Aramaları ve Buzağıya Tapmaları	11
1.1.1.4 Allah'ın Oğulları ve Sevgili Kulları Olduklarını İddia Etmeleri	12
1.1.1.5 Cibt ve Taguta İnanmaları	13
1.1.1.6 İman Etmemek İçin Kalplerinin Kılıflı Olduğunu İddia Etmeleri	15
1.1.1.7 Allah'ın Fakir ve Cimri Olduğunu İddia Etmeleri	16
1.1.1.8 Allah'ın Yorulduğunu Söylemeleri	17
1.1.2 Peygamber İncasına Yönelik Eleştiriler	18
1.1.2.1 Hz. Musa'ya Karşı Nankörce Tutum ve Eziyetleri	19
1.1.2.2 Peygamberlerden Ölçsüz İstekte Bulunmaları ve Peygamberleri Öldürmeleri	20
1.1.2.3 Peygamberlerden Bir Kısmını İnkâr Etmeleri	22
1.1.2.4 Peygamberler Arasında Ayrım Yapmaları	24
1.1.2.5 Peygamberlere İftira Atmaları	25
1.1.2.6 Hz. İbrahim'in Yahudi Olduğunu İddia Etmeleri	28
1.1.2.7 Üzeyr Allah'ın Oğludur Demeleri	29
1.1.3 Kutsal Kitap İncasına Yönelik Eleştiriler	32
1.1.3.1 Kutsal Kitapları Tahrif Etmeleri	33
1.1.3.2 İşittik ve İsyân Ettik Demeleri	36
1.1.3.3 Çekememezlik Yüzünden Kitap'ta İhtilaf Etmeleri	37

1.1.3.4 Allah ve Allah'ın Ayetleri Hakkında Münakaşa Etmeleri.....	39
1.1.3.5 Tevrat'la Amel Etmemeleri.....	40
1.1.3.6 Allah'ın Kitabı'ndan Yüz Çevirmeleri	42
1.1.4 Melek İncasına Yönelik Eleştiriler.....	44
1.1.5 Ahiret İncasına Yönelik Eleştiriler.....	46
1.2 Ahlaki Yönden Eleştiriler.....	48
1.2.1 Kıskaç Olmaları.....	48
1.2.2 Cimri Olmaları.....	49
1.2.3 Fesatçı Olmaları.....	51
1.2.4 Şükürsüzlük ve Nankörlük Yapmaları.....	52
1.2.5 Yalancı ve İftiracı Olmaları.....	53
1.2.6 Sözünde Durmamaları ve Hainlik Yapmaları	56
1.2.7 Katı Kalpli Olmaları	60
1.2.8 Gururlu ve Kibirli Olmaları.....	61
1.2.9 Söz Dinlememeleri ve Sınırı Aşmaları	62
1.2.10 Münafıklık Yapmaları.....	63
1.3 İbadetler Yönünden Eleştiriler.....	64
1.3.1 Cumartesi Yasağını İhlal Edip Azgınlık Etmeleri.....	64
1.3.2 Helali Haram Saymaları.....	66
1.3.4 Namazı Terk Etmeleri ve Zekâtı Vermemeleri	66
1.4 Yahudilerin Diğer Dinlere Karşı Tutumlarına Yönelik Eleştiriler	68
1.4.1 İnkâr Edenleri Dost Edinmeleri.....	68
1.4.2 Diğer Dinlere Mensup Olan İnsanları Doğru Yolda Kabul Etmemeleri	69
1.4.3. Müslümanlara Hayır İndirilmesini İstememeleri	69
1.5 Din Adamlarına Karşı Tutumlarına Yönelik Eleştiriler	71
1.6 Din Adamlarının Tutumlarına Yönelik Eleştiriler.....	72
1.6.1 İnsanların Mallarını Haksız Yere Yemeleri	72
1.6.2 İyiliği Emredip Kötülükten Sakındırma Görevini Yapmamaları	73
1.6.3 Helal ve Haramı Dikkat Etmemeleri.....	74
BÖLÜM 2: KUR'AN'IN HRİSTİYANLARA ELEŞTİRİLERİ	75
2.1 İnanç Yönünden Eleştiriler.....	75
2.1.1 Allah İncasına Yönelik Eleştiriler	76

2.1.1.1 Hz. İsa'nın Tanrı'nın Oğlu ve Tanrı Olduğunu İddia Etmeleri.....	76
2.1.1.2 Allah'ın Oğulları ve Sevgili Kulları Olduklarını İddia Etmeleri.....	81
2.1.1.3 Dinlerinde Haddi Aşmaları	81
2.1.2 Peygamberler Hakkındaki Düşüncelerine Yönelik Eleştiriler	82
2.1.2.1 Gelecek Peygambere İman Etme Sözlerini Tutmamaları	82
2.1.2.2 Hz. İbrahim'in Hristiyan Olduğunu İddia Etmeleri.....	84
2.1.2.3 Peygamberler Arasında Ayrım Yapmaları.....	85
2.1.2.4 Hz. İsa'nın Çarmıha Gerilip Öldürüldüğünü İddia Etmeleri	86
2.1.2.5 Asli Günah Anlayışına İnanmaları	88
2.1.3 Kutsal Kitap İncasına Yönelik Eleştiriler	90
2.1.4 Ahiret İncasına Yönelik Eleştiriler.....	93
2.2 Ahlaki Yönden Eleştiriler.....	94
2.3 Hristiyanların Öteki Dinlere Karşı Tutumlarına Yönelik Eleştiriler	96
2.3.1 Kendilerini Allah'ın Oğlu ve Sevgili Kulları Olarak Görmeleri.....	96
2.3.2 Sadece Kendilerinin Doğru Yolda Olduğunu İddia Etmeleri	97
2.3.3 Müslümanlara Hayır İndirilmesini İstememeleri	99
2.4 Din Adamlarına Karşı Takındıkları Tutumlara Yönelik Eleştiriler	99
2.5 Din Adamlarının Tutumlarına Yönelik Eleştiriler.....	101
2.5.1 Haksız Yere İnsanların Mallarını Yemeleri	101
2.5.2 İnsanları Günahtan ve Haram Yemekten Menetmemeleri.....	101
2.5.3 Ruhbanlığı İcat Etmeleri ve Ona Gereği Gibi Uymamaları.....	102
SONUÇ.....	105
KAYNAKÇA.....	110

KISALTMALAR

b.	: Bin/ ibn
c.	: Cilt
c.c.	: Celle celâluhü
çev.	: Çeviren
DİA.	: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
D.İ.B.	: Diyanet İşleri Başkanlığı
H.z.	: Hazreti
md.	: Madde
ms.	: Milattan Sonra
nşr.	: Neşreden
r.a.	: Radıyallahu anh
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
s.a.v.	: Sallallahu Aleyhi ve Selem
thk.	: Tahkik eden
trc.	: Tercüme, tercüme eden
t.s.	: Tarihsiz
vb.	: Ve benzeri

Sakarya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tez Özeti

Yüksek Lisans	X	Doktora	
Tezin Başlığı: Kur'an'ın Yahudiliğe ve Hristiyanlığa Yönelik Eleştirileri			
Tezin Yazarı: Coşkun ÖZDEMİR		Danışman: Doç. Dr. Gökhan ATMACA	
Kabul Tarihi: 29.09.2019		Sayfa Sayısı: vi (ön kısım), 113 (tez)	
Anabilim Dalı: Temel İslami Bilimler		Bilim Dalı: Tefsir	
<p>Allah insanlık tarihi boyunca her kavme uyarıcı ve müjdeleyici olarak peygamber göndermiştir. Allah tarafından gönderilen peygamberlerden bazılarına sahîfeler verilmiş, bazılarına ise müstakil kitaplar verilmiştir. Kur'an'da kendilerine kutsal kitap verilen peygamberlerin; Hz. Davut, Hz. Musa, Hz. İsa ve Hz. Muhammed olduğu ifade edilmiştir.</p> <p>Kur'an, önceki ilahi dinlere yer yer atıflar yapmıştır. Bunu yaparken; önceki dinlerin ve müntesiplerinin inanışlarından, ibadetlerinden, ahlaki davranışlarından bahsetmiş ve onların hataya düştükleri yönlerden onlara eleştiriler yöneltmiştir. Kur'an'ın bunu yapmasındaki amaçlardan biri diğer insanların aynı hataya düşmesini önlemek ve onlara doğru yolu göstermektir. Bu çalışmamızda Kur'an'a göre Yahudi ve Hristiyanların düştüğü hatalar tespit edilmiş, Kur'an'ın onlara yaptığı eleştiriler sistemli bir şekilde bir araya getirilmiş ve açıklamalar yapılmıştır.</p> <p>Yahudilik, Hristiyanlık ve İslamiyet semavi birer dindir. Allah, Yahudi ve Hristiyanları doğru yola iletmesi için onların peygamberlerinden bazısına kutsal kitaplar indirmiştir. Ancak kendilerine gönderilen peygamberler aralarından ayrıldıktan sonra onlar kendilerine gönderilen kutsal kitaplarında tahrif yapmışlardır. Bunun sonucunda kendilerine bildirilen ve emredilen hususların aksine inanç ve tutum içinde olmuşlardır. Yahudi ve Hristiyanlar; Allah'a oğul isnat etmişler, din adamlarını ilah konumuna yükselterek Allah'tan başka varlıklara ilahlık vasfı yüklemişlerdir. Bu yüzden Kur'an'a göre şirke düşmüşlerdir. Yahudi ve Hristiyanların kutsal kitaplarında gelecek son peygamber müjdelenmiş ve onlardan ona inanıp destekleyeceklerine dair sözler alınmıştır. Ancak onlar verdikleri sözde durmamışlardır. Müjdelenen son peygamber Hz. Muhammed gelince onu inkâr etmişlerdir. Yahudi ve Hristiyanlar; peygamberler arasında ayırım yaparak Allah'ın gönderdiği peygamberlerin bazısına inanırken bazısını da inkâr etmişlerdir. Kur'an'a göre onlar bu tutumları sebebiyle küfre düşmüşlerdir. Yahudilere birçok peygamber gönderilmiş ancak onlar peygamberlerden ölçüsüz isteklerde bulunmuşlar, peygamberlere iftira atmışlar ve birçok peygamberi haksız yere katletmişlerdir. Yahudi ve Hristiyanlar, Hz. İbrahim'in kendi dinleri üzerine olduğunu ve sadece kendilerinin cennete gireceğini iddia etmişlerdir. Kur'an onların bu tarz inanç, söz, fiil ve tutumlarını onaylamamış ve onlara eleştiriler getirmiştir.</p>			
Anahtar Kelimeler: Kur'an, Yahudilik, Hristiyanlık, Kutsal Kitap, Eleştiri			

Sakarya University
Institute of Social Sciences Abstract of Master's Thesis

Master Degree	☒	Ph.D.	☐
Title of Thesis: Criticisms of the Qur'an on Judaism and Christianity			
Author of Thesis: Coşkun ÖZDEMİR		Supervisor: Assoc.Prof.GökhanATMACA	
Accepted Date: 29.08.2019		Number of Pages: vi (pre text), 113 (main part)	
Department: Basic Islamic Sciences		Subfield: Tafsir	
<p>Throughout the human history, Allah has sent down prophets to each community to advice Them as well as giving gladtidings. Some of the prophets sent by God were given pages and some were given holy books. In the Qur'an, the prophets mentioned who were given holy books; David, Moses, Jesus and Muhammad.</p> <p>The Qur'an has made occasional references to previous religions. Within these references; the Quran spoke of the beliefs, worship, and moral behavior of previous religions and their followers, and also criticized them for their mistakes. One of the aims of the Qur'an is to prevent other people from making the same mistake and to show them the right way. In this study, the mistakes of Jews and Christians are determined according to the Qur'an, the criticisms of the Qur'an towards Jews and Christians were systematically collected and illustrated in where when necessary.</p> <p>Judaism, Christianity and Islam are monotheistic religions in origin. Allah has sent holy books to some of their prophets to guide the Jews and Christians to the right path. After their prophets had left, they corrupted and distorted the holy books which were sent to them. As a result, they acquired a belief and attitude contrary to what was commanded to them. Jews and Christians have associated God with a son and have announced scribes and monks as Lords besides God. Therefore, according to the Qur'an, they fell into polytheism. The holy books of the Jews and Christians, had heralded the last Prophet Muhammad and have had the words of their followers to obey and support him. However, they broke their Covenant with Allah. They denied the last prophet, Muhammad. Jews and Christians, by distinguishing between prophets, believed in some of the prophets that sent by Allah, while they denied some others. According to the Qur'an, they became disbelievers due to these attitudes. Many prophets were sent to the Jews, but they had abnormal wishes from the prophets. They also slandered some prophets, and unjustly slaughtered some others. Jews and Christians claimed that they were the only people who belong to Abrahamic religion and they only community who belong to paradise. The Qur'an has criticized them for such words, acts and attitudes.</p>			
Keywords: Quran, Judaism, Christianity, Bible, Criticism			

GİRİŞ

Çalışmanın Konusu

Allah, yeryüzünde yaşayan insanlara kendilerini yaratan Rablerini tanıtmaları, O'na karşı görev ve sorumluluklarının ne olduğunu bildirmesi için peygamberler göndermiştir.¹

Allah, tarafından gönderilen her peygamber kavmine; Allah'ın bir ve tek olduğunu, Allah'ın doğmadığını, doğurmadığını, O'nun eşinin, benzerinin ve denginin olmadığını bildirmiş² ve onlardan tek olan Allah'a kulluk etmelerini istemiştir.³ Kendilerine gönderilen peygamberler aralarından ayrıldıktan sonra insanların bazıları Ay'a, bazıları Güneş'e, bir kısmı yıldızlara, bir kısmı da başka varlıklara taparak tevhitten uzaklaşmıştır.⁴ Allah, bu durumda olup da tevhitten sapan kavimleri doğru yola ve tevhide davet etmesi için insanlar arasından peygamberler seçmiştir. Bu görevi yapması için içlerinden peygamber seçilen kavimlerden biride İsrailoğullarıdır. Allah, onlara gönderdiği peygamberlerden Hz. Musa ve Hz. Davud'a Kutsal Kitap vermiştir.⁵ Ancak zamanla onlar kendilerine verilen kitapları tahrif etmişler ve aslını bozmuşlardır.⁶ Bunun neticesinde de doğru yoldan sapmışlardır. Allah, onları tekrar doğru yola davet etmesi için birçok peygamber göndermiştir. Bu peygamberlerden biri de Hz. İsa'dır. Allah onu İsrailoğullarına elçi olarak görevlendirmiş⁷ ve ona Tevrat'ı tasdik edici olarak İncil'i indirmiştir.⁸ İsrailoğullarından az sayıda kişi ona iman etmiş, çoğu ise onu inkâr etmiştir. Onlardan bazıları da Hz. İsa'ya tuzak kurarak onu öldürmeye yeltenmiştir. Ancak Allah (c.c.) onların tuzaklarından Hz. İsa'yı kurtarmış ve onu kendi katına ref' etmiştir.⁹ Tarih içinde Hz. İsa'nın ref'inden sonra onun dinine bağlı olduklarını ileri süren ve kendilerine Hristiyan denilen bir topluluk ortaya çıkmıştır.¹⁰ Ancak Hristiyanlar da zaman içinde

---

¹ İbrahim, 14/4.

² Bakara, 2/82, 83; Nisa, 4/171; Tevbe, 9/31; Zuhuruf, 43/64; İhlas, 112/1-4; Çıkış, 20/1-3.

³ Osman Kara, "Kur'an'ın Kutsal Kitaplarla İlişkisi", Gümüşhane Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2013, c.2, s.149

⁴ Nisa, 4/ 48; Tevbe, 9/30; Lokman, 31/ 13; Zümer, 39/4; Yuhanna, 10/36, 38; 19/17-27; Tevbe, 9/ 30, 31; Matta, 3/17; Yuhanna 1/18, Yuhanna, 3/16; Markos, 3/11; 15/21-32; Matta, 16/16; I. Mektup, 4/10; Matta, 27/15-26; Luka, 28/ 13-25; Şinasi Gündüz, *Pavlus Hristiyanlığın Mimarı*, s.165; Nahl, 16/57.

⁵ Bakara, 2/53, 87; Nisa, 4/163.

⁶ Bakara, 2/79; Maide, 5/13, 41; Tekvin, 9/24,25; Tekvin, 19/33; II. Samuel,11/4; II. Samuel, 11/5.

⁷ Âl-i İmrân, 3/50.

⁸ Maide, 5/46; Meryem, 19/30; Âl-i İmrân, 3/48.

⁹ Âl-i İmrân, 3/54, 55; Nisa, 4/157.

¹⁰ Nisa, 4/48; Maide, 5/ 72,76; Tevbe, 9/ 30; Yuhanna, 10/36-38; Matta, 3/17; Yuhanna 1/18, 3/ 16; Markos, 3/11; Matta, 16/1; Yuhanna, I. Mektup 4/10; Matta, 27/ 15-26; Markos, 15/ 21-32; Luka, 28/ 13-25,

Yahudiler gibi kendilerine gönderilen kitabı tahrif etmeleri ve kendilerine gönderilen peygamberin tebliğ ettiği hususlardan uzaklaşmaları sebebiyle doğru yoldan sapmışlardır. Allah; Hz. Muhammed'i son peygamber olarak görevlendirmiş ve ona Kur'an'ı indirmiştir. Yahudi ve Hristiyanlara gönderilen peygamberler sadece kendi toplumuna tebliğ vazifesini yapmakla görevlendirilmişken Hz. Muhammed tüm insanlığa bu vazifeyi yapmak üzere gönderilmiştir.¹¹ Bunun neticesinde Hz. Muhammed'e indirilen Kur'an'ın Yahudilik ve Hristiyanlık gibi daha önceki dinlerdeki bozulmamış hususları tasdik etmek, tahrife uğramış konularda aslı ne ise onu hatırlatmak ve o hükümleri korumak gibi bir misyonu olmuştur. Kur'an önceki peygamberlerden, onların davet ettiği hususlardan ve önceki ümmetlerin düştüğü hatalardan bahsetmektedir. Kur'an'ın önceki ümmetlerden ve onların hatalarından bahsederken onların hatalı yönlerini eleştirmekte ve sonrakilerin aynı hataya düşmelerini önleme amacı gütmektedir. Kur'an'ın kendilerinden sıkça bahsettiği dinler ve mensuplarından birisi de Yahudi ve Hristiyanlardır. Bu çalışmamızın konusu "Kur'an'ın Yahudiliğe ve Hristiyanlığa Yönelttiği Eleştiriler" dir. Bu çalışma ile Kur'an'ın Yahudilik ve Hristiyanlık dinlerine ve bu dinlerin mensuplarına yönelmiş olduğu eleştirilerin neler olduğu tespit edilmiş ve incelenmiştir.

Konunun Amacı

Kur'an'da Yahudi ve Hristiyanlardan defalarca bahsedilmesi, bu dinler ve mensupları üzerinde çok durulması bizi onlarla ilgili araştırma yapmaya yöneltmiştir. Bu çalışmamızdaki amaçlarımızdan biri Yahudilik ve Hristiyanlık dininin ve bu dinlerin müntesiplerinin inanç ve ibadetlerini, ahlaki davranışlarını, kendi din adamlarına karşı tutumlarını ve onların öteki dinlere bakışını ortaya koymaktır. Diğer bir amacımız da Yahudi ve Hristiyanların inançlarının, ibadetlerinin, ahlaki davranışlarının, din adamlarının tutumlarının, bu dinlere mensup olanların; din adamlarına ve öteki dinlere karşı tutumlarının Kur'an'a uymayan yönlerini incelemek ve Kur'an'a uymayan yönlerine Kur'an'ın yöneltmiş olduğu eleştirileri ortaya koymaktır. Bunun neticesinde de objektif olarak Kur'an'ın Yahudiliğe ve Hristiyanlığa bakışını tespit etmek amaçlanmıştır.

Yuhanna, 19/ 17-27, Şinasi Gündüz, *Pavlus Hristiyanlığın Mimarı*, 165; Mehmet Katar, "Kefâret", DİA, Ankara 2002, c.25, s.179; Filiplilere Mektup 2/6; Korintoslulara Birinci Mektup 15/ 47.

¹¹ Enbiyâ, 21/107.

Konunun Önemi

Yahudilik, Hristiyanlık ve İslam semavi dinlerdendir. Bu üç semavi dinin yaygın olduğu coğrafya birbirine çok yakın olması hasebiyle tarih içinde bu üç dinin müntesipleri birbirleriyle çok yakın ilişkiler kurmuş ve zaman zaman da birbirleriyle mücadele içinde olmuşlardır. Bu üç semavi dinden Yahudilik tarih sahnesine diğerlerinden daha önce çıkmıştır. Hristiyanlık ise başlarda Yahudilik içinden çıkmış bir din iken zamanla Grek-Roma dilinin, kültürünün, inanışının, politeist dinin unsurlarının ve Pavlus gibi din adamlarının etkisiyle farklı bir surete bürünmüş ve tevhid dini olmaktan uzaklaşmıştır. İslamiyet ise özelde Allah tarafından gönderilen son peygamber Hz. Muhammed'in ve ona indirilen Kur'an'ın çizmiş olduğu çerçevede tevhid inanışı üzere inşa edilmiştir.

Kur'an-ı Kerim, insanlara hidayet rehberi olarak gönderilen vahyin son halkasıdır. Kur'an'dan önce de kitaplar ve sahifeler indirilmiştir.¹² Kur'an ise Tevrat ve İncil'den sonra Arap yarımadasında Hz. Muhammed'e Allah tarafından indirilmiştir.¹³ Kur'an'ı Kerim'in indirildiği coğrafya da çoğunlukla putperest müşrikler, Yahudiler, Hristiyanlar ve çok az sayıda Hanifler yaşamaktaydı. Bu çalışmada Kur'an-ı Kerim'in indirildiği coğrafyada yaşayan dinlerden Yahudilik ve Hristiyanlık dinlerinin; Allah, kutsal kitap, peygamber, melek, ahiret inançlarına ve bunlara karşı bu dinlerin müntesiplerinin takındıkları tutumlar ile diğer dinlere, diğer dinlerin müntesiplerine karşı takındıkları tutumlarına ve onların ahlaki davranışlarına yer verilmiştir.

Daha önce Yahudilik ve Hristiyanlık ile ilgili bazı çalışmaların yapıldığını ve bu çalışmaların genelde bir veya birkaç konu ile sınırlı olduğunu gördük. Yapılan bu çalışmaların ya Yahudilik ile ilgili bir konu hakkında müstakil bir çalışma ya da Hristiyanlık ile ilgili bir konu hakkında müstakil bir çalışma olduğunu tespit ettik. Bu çalışmalardan birkaç tanesinden bahsetmek gerekirse; “*Kur'an'ın Üstün Güç Tasavvuru Bağlamında Yahudilere ve Hristiyanlara Yönelttiği Eleştiriler*”, “*Yahudilikte Nübüvvet*”, “*Müslümanların Yahudilere Yönelttiği Teolojik Eleştiriler*” gibi sadece belirli bir ya da

---

¹² Osman Kara, “*Kur'an'ın Kutsal Kitaplarla İlişkisi*”, Gümüşhane Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2013, c.2, s.151.

¹³ Nahl, 16/44, 89; Kadir, 97/1.

birkaç konuyu yahut belirli bir yönü ele alan çalışmaların bulunduğunu tespit ettik. Bu çalışmaları da inceledik. Bunların alana katkı sağlayan çalışmalar olduğunu müşahede ettik ancak bu çalışma ile önceki çalışmalardan da istifade ederek konunun kapsamını biraz daha genişleterek Kur'an'ın Yahudi ve Hristiyanlara yönelttiği eleştirileri inanç, ibadet, ahlak gibi yönlerden de ele almaya çalıştık.

Bu çalışma ile Yahudilik ve Hristiyanlık dinlerine bir arada yer verdik. Ayrıca bu çalışma ile Yahudilerin ve Hristiyanların inanç, ibadet, söz, fiil ve tutumlarından Kur'an'ın onaylamadığı ve eleştiri yönelttiği yönlerine değindik. Böylece okuyucular Yahudilik ve Hristiyanlık'ta Kur'an'ın onaylamadığı ve eleştiri yönelttiği hususların neler olduğunu kolayca öğrenebilecek ve bu çalışmadan istifade edebilecektir.

Bu çalışma ile okuyucular önceki çalışmalardan farklı olarak; Kur'an'ın Yahudilere ve Hristiyanlara yöneltmiş olduğu eleştirilerin sistemli bir şekilde bir araya getirildiğini görebilecek, ardından Yahudilik ve Hristiyanlık dinlerinin ve müntesiplerinin Kur'an'a uymayan yönleri hakkında bilgi sahibi olabilecek ve bunun sonucunda bu dinler ve müntesiplerine karşı Kur'an'ın bakışını daha iyi anlayabilecektir.

Çalışmanın Yöntemi

Çalışmamızın konusu gereği; ilk olarak Kur'an'ın Yahudi ve Hristiyanlara yöneltmiş olduğu eleştirileri Kur'an ayetlerinden tespit ettik ve bu eleştirileri konulara ayırarak sistemli bir şekilde bir araya getirdik. Ardından Kur'an'ın Yahudiliğe, Hristiyanlığa ve bu dinlerin müntesiplerine yöneltmiş olduğu eleştirileri Tevrat ve İncil metinlerinden tespit etmeye çalıştık.

Kur'an'ın yöneltmiş olduğu eleştirileri; Kur'an-ı Kerim, Tevrat ve İncil metinlerinden tespit ettikten sonra bu eleştirilerin neler olduğunu, hangi yönden ve niçin eleştiri yapıldığını açıklamaya çalıştık. Açıklamalarımızı yaparken; öncelikle Kur'an ayetleri, tefsir kitapları, hadis-i şerifler, günümüzde Kitab-ı Mukaddes ya da Kutsal Kitap diye tercüme edilen Tevrat ve İncil metinlerinin bulunduğu kutsal kitaptan, tarih, dinler tarihi kitaplarından, ilgili makaleler ve tezlerden yararlanarak açıklamaya çalıştık.

Çalışmamıza öncelikle her konu ile ilgili kısa birkaç giriş cümlesi, Kur'an ayetleri, konumuzla alakalı varsa Tevrat ve İncil pasajları ile başlanılmış; ardından Yahudi ve

Hristiyanların Kur'an'a aykırı yönlerine değinilmiş ve Kur'an'ın onlara verdiği cevaplar ve eleştirilere yer verilmiş ve gerekli görüldüğü yerlerde de bazı bilgiler verilerek açıklamalar yapılmıştır.

Çalışmanın Kaynakları

Çalışmamız Kur'an'ın Yahudi ve Hristiyanlara yönelik eleştirileri olduğundan dolayı öncelikli kaynaklarımız; Kur'an ayetleri, Tevrat ve İncil metinleri, hadis-i şerifler, ilgili ayetleri açıklayan müfessirlerin yorumları, tarih, kelam ve dinler tarihi alanlarında konumuzla alakalı yazılmış kitaplar olmuştur. Bunların haricinde konumuzla alakalı yazılmış birçok tez, kitap ve makaleden yararlanılmıştır. Özellikle Veli Ulutürk'ün "*Kur'an'da Ehl-i Kitab*"; M. Fatih Kesler'in, "*Kur'an'da Yahudiler ve Hristiyanlar*"; Remzi Kaya'nın "*Ehli Kitab ve İslâm*"; Şinasi Gündüz'ün "*Hristiyanlık*" ve "*Pavlus: Hristiyanlığın Mimarı*"; Baki Adam, Salime Leyla Gürkan, Nuh Arslantaş ve Ömer Faruk Harman'ın Yahudilik ve Yahudilerle ilgili yazmış oldukları kitap ve makalelerinden istifade edilmiştir.

BÖLÜM 1: KUR'AN'IN YAHUDİLERE ELEŞTİRİLERİ

Kur'an-ı Kerim'in indiği coğrafyada Yahudiler ve Müslümanlar bir arada yaşamaktaydı. Her iki grup birbirleriyle yakın ilişkiler kurmuş, çoğu zaman da birbiriyle mücadele içinde bulunmuştur. Kur'an indiği coğrafyada yaşayan dinlerin, inançlarından, ahlaki durumlarından bahsettiği gibi daha önceden farklı coğrafyalarda yaşamış olan dinlerden, onların inanışlardan, ahlaki tutum ve davranışlarından da söz etmiştir. Bu dinlerde ve müntesiplerinde gördüğu olumlu nitelikleri överken olumsuz gördüğu nitelikleri de eleştirmiştir. Kur'an-ı Kerim'in olumsuz yönlerini eleştirdiği dinlerden ve din mensuplarından biri de Yahudilik ve Yahudilerdir.

1.1 İnanç Yönünden Eleştiriler

Bu bölümde Kur'an-ı Kerim'in Yahudilere inanç yönünden yapmış olduğu eleştirileri; Allah, peygamber, kutsal kitap, melek ve ahiret inançlarıyla ilgili başlıklar halinde inceleyeceğiz.

1.1.1 Allah İncına Yönelik Eleştiriler

Allah inancı tüm semavi dinlerde mevcuttur. Bu dinlerde Allah'ın bir ve tek olduğu, O'ndan başka ilahın olmadığı vurgulanmıştır. Ancak daha sonra insanlardan birçoğu tevhitte sapmaya başlamış ve Allah hakkında gerçek olmayan şeyler iddia edip bunlara inanmaya başlamıştır. Bu bölümde Yahudilerin Allah incına yönelik birtakım iddia ve inançlarından İslam dinine aykırı olarak görülen noktalara Kur'an'ın yönelttiği eleştirilere yer verilecektir. Bu eleştiriler şunlardır:

1.1.1.1 Allah'ı Hakkıyla Bilip Takdir Etmemeleri

Allah (c.c.) Yahudilere birçok peygamber göndermiştir.¹⁴ Bu peygamberler, Allah'ın zatı, sıfatları, insanların O'na karşı görevleri ile nasıl kulluk edip inanmaları gerektiği hakkında bilgiler vermiştir. Ancak Yahudiler zaman zaman peygamberlerin kendilerini davet ettiği ve onlara Allah hakkında bildirdiği şeyleri unutup herhangi bir dayanağı olmayan, uygunsuz sözler söylemişlerdir. Bu söz ve fiilleriyle Yahudiler Allah'ı hakkıyla takdir edemediklerini ortaya koymuşlardır.¹⁵

Kur'an, Yahudilerin; Allah'ın hiçbir insana bir şey indirmemiş olduğunu iddia etmeleriyle Allah hakkında uygunsuz konuştuklarını ve bu yüzden de Allah'ı gereği gibi tanımadıklarını bildirmiştir. Kur'an onların bu ifadelerine reddiye olarak Yahudilere; *"Musa'nın insanlara bir nur ve hidayet olarak getirdiği kitabı kim indirdi?"*¹⁶ şeklinde soru yönelmiştir. Kur'an-ı Kerim'deki bu ifadeler¹⁷ Yahudilerin Allah'ı hakkıyla bilip takdir edemediklerini, onların Allah hakkında uygunsuz sözler söylediklerini ve Allah'ın indirdiği vahiylerin tümünü reddetmeye kadar gittiklerini ortaya koymaktadır. Kur'an, Yahudilere; *"Allah hiçbir şey indirmeyse size gönderilen ve sizin iman edip kabul ettiğiniz peygamber olan Hz. Musa ve ona verilen kitabı kim indirdi?"*¹⁸ şeklindeki sorusuyla onların iddialarının batıl olduğunu ortaya koymuştur. Eğer onların ileri sürdüğü gibi Allah hiçbir beşere bir şey indirmemiş olsaydı Hz. Musa'ya ve İsrailoğullarından bazı peygamberlere verilen kitapların da Allah katından indirilmemiş olması gerekirdi. Ancak Yahudiler, Hz. Musa'ya ve Hz. Davud'a indirilen kitabın hak olduğunu ve kendi kutsal kitaplarının Allah katından indiğini inkâr etmedikleri için içlerinden *"Allah hiçbir şey indirmedir"*¹⁹ diye iddiada bulunanlar kendi kendilerini yalanlamış olmaktadır.²⁰

Elmalılı Hamdi Yazır *"Allah'ı hakkıyla takdir edemediler."*²¹ ayetinin tefsirinde Yahudilerin; Allah'ın her şeye gücünün yettiğine tam iman etmedikleri için Allah hiçbir beşere bir şey indirmedir demeleri ile Allah'ın insanlara en büyük nimetlerden biri olan

---

¹⁴ Tekvin, 20/7; Tesniye, 34/10-12; Bakara, 2/47, 53, 253; Âl-i İmrân, 3/183; Nisa, 4/163; A'raf, 7/145; Tevbe, 9/30, 31; Sâd, 38/30.

¹⁵ En'am, 6/91; Zümer, 39/67.

¹⁶ En'am, 6/91.

¹⁷ En'am, 5/91; Zümer, 39/67.

¹⁸ En'am, 6/91.

¹⁹ En'am, 6/91.

²⁰ Bakara, 2/53; Nisa, 4/163; Hud, 11/110; İsrâ, 17/155; Enbiya, 21/105.

²¹ En'am, 5/91; Zümer, 39/67.

vahyi ve peygamberlik kurumunu inkâr ettiklerini ifade etmiştir.²² En'am suresinde belirtilen "Allah hiçbir beşere bir şey indirmedir."²³ ayetindeki ifade kâfir ve müşriklerin düşünce ve inanç yapısını yansıtmaktadır. Bu ayetin inmesine sebep olan husus ise Medine'de ki Yahudi haham başlarından Malik b. Sayf'ın bu sözü söylemesidir.²⁴

Allah'ın hiçbir insana bir şey indirmedigini²⁵ söyleyen Yahudiler, göklerin ve yerin mülkünün Allah'a ait olduğunu, Allah'ın her şeye gücünün yettiğini,²⁶ O'nun insanlık tarihi boyunca birçok peygamber²⁷ ve kitap²⁸ göndermiş olduğu gerçeğini göz ardı etmişler ve böylece Allah'ı gereği gibi takdir edememişlerdir. Kur'an, Yahudilerin; hiçbir insana Allah'ın bir şey indirmemiş olduğu yönündeki iddialarına karşı: "İnsanlar için nur ve hidayet kaynağı olarak Musa'nın getirdiği kitabı ona kim indirdi?"²⁹ diye soru yönelterek onların Kur'an'ın Allah tarafından indirilmiş olmasını inkâr etmek isterken aslında kendi kutsal kitapları Tevrat'ı ve kendi peygamberlerini inkâr noktasına geldiğini ortaya koymuştur.

1.1.1.2 Allah'a Ortak Koşmaları

Allah (c.c.) Yahudilere birçok peygamber göndermiştir.³⁰ Gönderilen bu peygamberler Yahudileri; eşi benzeri olmayan, evlat edinmekten münezzeh olan, hükümlerinde ortağı bulunmayan bir ve tek olan Allah'a imana ve yalnızca O'na kulluk yapmaya davet etmiştir.³¹ Ancak Yahudiler zaman zaman bu davetin özünü unutup Allah'a çocuk isnat etmişler,³² kendilerinin de Allah'ın oğulları ve sevgili kulları olduklarını iddia etmişler³³ ve başka varlıkları Allah'a ortak koşmuşlardır. Bu yüzden de şirke düşmüşlerdir.³⁴

²² Elmalılı Hamdi Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, Eser Kitapevi, İstanbul, c.3, s.1977.

²³ Zümer, 39/67.

²⁴ Elmalılı, *Hak Dini Kur'an Dili*, c.3, s. 1978.

²⁵ En'am, 6/91.

²⁶ Maide, 5/40.

²⁷ Bakara, 2/47, 53, 253; Âl-i İmrân,3/144,183; Nisa, /4/163,165; A'raf, 7/145; Ahzâb, 33/39; Sâd, 38/30; Mü'min, 40/78; Ahmed b. Hanbel, el- Müsned, c.5, s.266.

²⁸ Bakara, 2/53, 82,185; Nisa, 4/163; Yusuf, 12 /2; Hicr, 15/9; Kadir, 97/1.

²⁹ En'am, 6/ 91.

³⁰ Bakara, 2/47, 53, 253; Âl-i İmrân, 3/183; Nisa, 4/163; A'raf, 7/145; Tevbe, 9/30,31; Sâd, 38/30; Tekvin, 20/7; Tesniye, 34/10-12.

³¹ Bakara, 2/83; Tevbe, 9/31.

³² Maide, 5/18, Tevbe, 9/30.

³³ Maide, 5/18; Tesniye, 14/1, 2.

³⁴ Bakara, 2/165; Yusuf, 12/106.

Allah, Kur'an'da Yahudilerin şirk koştukları şeyler hakkında bilgiler vermiş³⁵ ve onları şirke düştükleri noktalarda eleştirmiştir.³⁶ Yahudilerin şirk konusunda eleştirildikleri noktalardan bir tanesi de onların Üzeyr'in Allah'ın oğlu olduğunu iddia etmeleridir.³⁷ Aslında onlar bu iddialarıyla Allah'a oğul isnat etmiş olmaktadırlar. Hristiyanların Hz. İsa'nın Allah'ın oğlu,³⁸ Mekke müşriklerinin de meleklerin Allah'ın kızları olduğunu iddia etmeleri³⁹ gibi Yahudilerin de Üzeyr'in Allah'ın oğlu olduğunu⁴⁰ söylemeleriyle onlar da bu iddialarından dolayı şirke düşmüşlerdir. Üzeyr'in Allah'ın oğlu olduğu⁴¹ yönündeki iddialarını günümüzde Yahudiler kabul etmese de aslında onlar bir zamanlar böyle bir iddiada bulunmuşlardır. Kadı Beydâvî Yahudilerin yalanlamaya düşkünlüklerine rağmen bu ayet onların arasında okunmasına ve onlar bu ayeti bilmelerine rağmen yalanlamamalarının bu ifadeyi kullandıklarına delil olduğunu söylemiştir.⁴² Beydavi'nin de ifade ettiği gibi şayet Yahudiler bir zamanlar böyle bir iddialarının olmadığını söyleselerdi, Kur'an'ın bu ayeti indiğinde bunu hemen yalanlardı ama bu ayeti duydukları halde onu yalanlamamaları eskiden böyle bir iddialarının olduğuna delil kabul edilebilir.

Yahudilerin şirke düşmeleri yüzünden eleştirildikleri bir diğer konu ise hahamlarını (din adamlarını) Rab edinmeleridir. Kur'an, Yahudilere tek olan Allah'a kulluk etmelerinin emredildiğini ancak onların Allah'ı bırakıp da bilginlerini (hahamlarını) rab edindiklerini bildirmiştir.⁴³ Elmalılı Hamdi Yazır bu ayetin tefsiri ile ilgili şunları söylemiştir:

Yahudiler, Allah'ın emirlerine ve hükümlerine tabi olacakları yerde hahamların verdiği hükümlere, hahamların iradelerine tabi olmuşlar, Allah'ın emrini bırakıp da hahamların keyfi arzularına itaat etmişler, Allah'ın haram kıldığı şeyleri hahamların emriyle helal görmüşlerdir. Böylece hahamlara Allah gibi hükümler vermeye ve

³⁵ Tevbe, 9/30-31.

³⁶ Nisa, 4/48; Lokman, 31/13; Zümer, 39/4.

³⁷ Tevbe, 9/30.

³⁸ Tevbe, 9/30; Yuhanna, 10/36, 38; 19/17-27; Matta, 3/17; Yuhanna 1/18, Yuhanna, 3/16; Markos, 3/11; 15/21-32; Matta, 16/16; Matta, 27/15-26; Luka, 28/13-25; Şinasi Gündüz, *Pavlus Hristiyanlığın Mimarı*, s.165.

³⁹ Nahl, 16/57; Muhammed Selman Çalışkan, "*Kur'an'da Mekke Müşriklerinin Ahiret İnançları ve Hayra Engel Olmaları Arasındaki İlişki*", İslami İlimler Dergisi, 2016, S.11, s.88.

⁴⁰ Bakara, 2/116; Tevbe, 9/30.

⁴¹ Yahudilerin Ezra dediği kişiyle Kur'an-ı Kerim'in Üzeyir dediği kişi aynı kişi mi yoksa değil mi tartışmalı bir konudur. Bu konuda geniş bilgi için bakınız; Ömer Faruk Harman, "*Yahudilikte Peygamberlik ve Peygamberler*" *İslam Tetkikleri Dergisi*, 1995, S.9, s.127-161; Baki Adam, "*Müslümanların Yahudilere Yönelttiği Teolojik Eleştiriler*" *Türkiye Dinler Tarihi Araştırmaları (TDA) -IV, Müslümanlar ve Diğer Din Mensupları*, Ankara, 2004. s. 103-118; Nuh Aslantaş, "*Hz. Peygamber'in Çağdaş Yahudilerin İnanç-ibadet ve Dini Hayatları ile İlgili Bazı Tespitler*" *İSTEM, Konya, 2008, C.XI, S.9-46*. Bu konuya ileride Yahudilerin peygamberlik inancı ile ilgili konuda değinilecektir.

⁴² Beydâvî, Kadı Nasuriddin, *Envâru't- Tenzil ve Esrâru't-Te'vil*, c. 1, s.41.

⁴³ Tevbe, 9/31.

kurallar koymaya yetkili birer Rabmiş gibi inanmışlar ve onlara Allah'a tapar gibi tapmışlar.⁴⁴

Yukarıda verilen Tevbe suresi 30. ve 31. ayetlere ve tefsirlerine baktığımızda, Yahudilerden bir kısmının “Üzeyr'in Allah'ın oğlu” olduğunu iddia etmeleri ile Yahudilerin hahamların emirlerine itaat edip Allah'ın emirlerine itaat etmemeleri, Allah'ın haram kıldığını din adamlarının helal sayması, Allah'ın yapmayın dediğini din adamlarının “yapın” demeleri ve onlarında hahamların buyruklarına uymaları neticesinde hahamları Rab edinmişler ve dolayısıyla da hahamları Allah'ın yerine ikame etmişlerdir. Kur'an, bu yüzden Yahudilerin şirke düştüklerini belirtmiş ve onları açıkça eleştirmiştir.⁴⁵

Kur'an-ı Kerim, Hristiyanların Hz. İsa'nın Allah'ın oğlu olduğunu,⁴⁶ Mekke müşriklerinin de meleklerin Allah'ın kızları olduğunu⁴⁷ iddia ettikleri gibi Yahudilerin de “Üzeyr'in Allah'ın oğlu olduğunu” iddia ettiklerini bildirmiş ve onların ortaya attıkları bu söylemleri eleştirerek; Allah'ın evlat edinmediğini, şayet evlat edinmek isteseydi onların dediğini değil de kendi dilediğini seçeceğini ifade etmiştir.⁴⁸ Allah'ın çocuk edindiğini iddia edenlere Kur'an: “Allah'ın bir ve tek olduğunu, O'nun hiçbir şeye muhtaç olmadığını, O'nun doğmadığını ve doğurmadığını” ifade ederek, Allah'a çocuk isnat edip, Allah'a ortak koşanların iddialarının gerçek olmadığını ortaya koymuştur.⁴⁹ Kur'an'da başka bir ayette de Allah'ın tek bir ilah olduğu, O'ndan başka ilah olmadığı açıkça ifade edilmiş ve Allah'tan başka ilahlar edinenlere de cevap verilmiştir.⁵⁰ Kur'an, Allah'a çocuk isnat etmeyi şirk olarak görmüş, Allah'a şirk koşmanın ise Allah'a karşı işlenmiş büyük bir günah⁵¹ ve büyük bir zulüm olduğunu bildirmiştir.⁵²

---

⁴⁴ Elmalılı Hamdi Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, c. 4, s. 2511.

⁴⁵ Tevbe, 9/31.

⁴⁶ Tevbe, 9/30; Yuhanna, 10/36, 38; Matta, 3/17; Yuhanna, 1/18, Yuhanna, 3/16; Markos, 3/11; Matta, 16/16; I. Mektup, 4/10; Matta, 27/15-26; Markos, 15/21-32; Luka, 28/13-25, Yuhanna, 19/17-27; Şinasi Gündüz, *Pavlus Hristiyanlığın Mimarı*, 165.

⁴⁷ Nahl, 16/57.

⁴⁸ Zümer, 39/4.

⁴⁹ İhlas, 112/1-4.

⁵⁰ Bakara, 2/163.

⁵¹ Nisa, 4/48.

⁵² Lokman, 31/13.

1.1.1.3 Allah'tan Başka İlahlar Aramaları ve Buzağıya Tapmaları

İsrailoğullarına gönderilen peygamberler onları tevhide davet etmiş ve onlardan yalnızca Allah'a kul olmalarını istemiştir.⁵³ Ancak İsrailoğulları hahamlarını Rabler edinmişler⁵⁴ ve buzağıya tapmışlardır.⁵⁵ Kur'an, Yahudilerin bu söz ve fiilleri yüzünden şirke düştüklerini bildirmiş ve onları şirke düşmeleri sebebiyle de eleştirmiştir.⁵⁶

Mısır'da Firavun İsrailoğullarına zulüm etmiş, Allah onları Firavunun elinden kurtarmış⁵⁷ ve Firavunun yapmış olduğu zulümler ile inkârı sebebiyle adamlarıyla birlikte onu denizde boğmuştur.⁵⁸ Allah İsrailoğullarının üzerini çölde bulut ile gölgelemiş, onlara gökten kudret helvası ile bildircin eti indirerek onlara güzel rızıklardan yedirmiş⁵⁹ ve onlara birçok nimet vermiştir.⁶⁰ Kendilerine bu kadar nimet verilmesine ve başlarında Hz. Musa gibi bir peygamber bulunmasına rağmen Musa (a.s.) Tur dağına gittiği sırada Samiri denilen bir adamın önderliğinde ziynet eşyalarından buzağı heykeli yapmışlar ve yaptıkları bu buzağı heykeline tapmışlardır.⁶¹

Hz. Musa'nın kavmi puta tapan bir kavmin yanından geçerken Hz. Musa'dan kendilerine onlarınki gibi bir tanrı yapmasını istemiştir.⁶² Onlar bu istekleriyle haddi aşarak Allah'tan başka ilahlar aramanın peşine düşmüşlerdir. Allah, Hz. Musa'ya vahyetmek üzere onu Tur dağına çağırdığında İsrailoğulları Hz. Musa'nın ardından buzağı heykelini tanrı edinmişlerdir.⁶³ Kur'an, İsrailoğullarının kendileriyle konuşamayan, onlara yol gösteremeyen buzağı heykelini tanrı edinmelerini eleştirmiş ve tanrı edindikleri buzağı heykelinin ilah olamayacağını ifade etmiştir. Ayrıca onların bu fiili yapmakla da zalim olduklarını bildirmiştir.⁶⁴ İsrailoğulları Allah'tan başka tanrılar arayarak Hz. Musa'dan kendilerine put yapmalarını istemeleri ve buzağıyı tanrı edinmeleri yüzünden şirke düşmüşlerdir. Kur'an, buzağıyı Tanrı edinenlere Allah'ın gazabının olacağını, dünyada

---

⁵³ Tevbe, 9/31.

⁵⁴ Tevbe, 9/31.

⁵⁵ Bakara, 2/92.

⁵⁶ Tevbe, 9/31.

⁵⁷ Bakara, 2/49.

⁵⁸ Bakara, 2/50.

⁵⁹ Araf, 7/60.

⁶⁰ Bakara, 2/47; A'râf, 7/138, 141, 160; Tâhâ, 20/80; Tesniye, 7/8.

⁶¹ Veli Ulutürk, *Kur'an'da Ehl-i kitap*, s.12.

⁶² A'râf, 6/138.

⁶³ Bakara, 2/92.

⁶⁴ A'râf, 7/148.

da onlara alçaklık ve rezilliğin erişeceğini ve onların cezalandırılacaklarını bildirmiştir.⁶⁵ Daha sonra İsrailoğullarının yapmış oldukları bu kötü işten dolayı tövbe edip de iman ederlerse Allah'ın onları bağışlayacağını da dile getirmiş ve onların tövbe edip iman etmelerini istemiştir.⁶⁶

1.1.1.4 Allah'ın Oğulları ve Sevgili Kulları Olduklarını İddia Etmeleri

Yahudiler kendilerinin Allah'ın oğulları ve O'nun seçkin kulları olduklarını iddia etmişlerdir.⁶⁷ Bu sebeple de kendilerini diğer insanlardan üstün görmüşlerdir.⁶⁸ Kur'an, onların bu iddialarını eleştirmiş ve Allah'ın çocuk edinmediğini,⁶⁹ O'nun bir ve tek olduğunu, O'nun hiçbir şeye ihtiyacı olmadığını, doğmadığını, doğurmadığını bildirmiştir.⁷⁰ Böylece Yahudilerin kendilerinin Allah'ın oğulları olduğu yönündeki söylemlerini reddetmiştir. Kur'an, Yahudilerin kendilerinin seçilmiş ve diğer milletlerden üstün oldukları yönündeki savlarını da eleştirmiş⁷¹ ve Allah katında üstün olanların iman edenler⁷² ile takva sahipleri olduğunu bilmiştir.⁷³

Yahudiler, kendilerinin Allah'ın oğlu ve sevgili kulları olduklarını⁷⁴ ileri sürmeleri sonucunda kendilerini diğer milletlerden üstün görmüşlerdir.⁷⁵ Bu nedenle Yahudilerden başka kimsenin cennete giremeyeceğini⁷⁶ ve içlerinden günah işleyenlere ise sayılı birkaç gün dışında ateşin dokunmayacağını iddia etmişlerdir.⁷⁷ Kur'an-ı Kerim, onların bu iddialarının gerçeği yansıtmadığını, aksine onların kuruntusundan ibaret olduğunu bildirmiş ve bu söylemleri nedeniyle onları eleştirmiştir.⁷⁸

---

⁶⁵ A'raf, 7/152.

⁶⁶ A'raf, 7/153.

⁶⁷ Maide, 5/18; Tesniye, 14/1, 2.

⁶⁸ Tesniye, 7/6, 7.

⁶⁹ Zümer, 39/ 4.

⁷⁰ İhlas, 112/1-3.

⁷¹ Maide, 5/18; Tesniye, 14/1, 2.

⁷² Âli İmran, 3/139.

⁷³ Hucurat, 49/13.

⁷⁴ Maide, 5/18; Tesniye, 14/1, 2.

⁷⁵ Tesniye, 7/6, 7.

⁷⁶ Bakara, 2/111.

⁷⁷ Bakara, 2/80.

⁷⁸ Bakara, 2/111.

Kur'an, Yahudilerin kendilerinin Allah'ın oğulları, sevgili⁷⁹ ve seçilmiş kulları olduklarını⁸⁰ iddia etmelerini eleştirerek Allah'ın onlara günahlarından dolayı azap ettiğini, dolayısıyla onların Allah'ın oğlu ya da seçilmiş kulları olmadıklarını aksine onların Allah'ın yarattığı birer beşer olduğunu ifade etmiş ve onların bu iddialarının asılsız olduğunu ortaya koymuştur.⁸¹ Eğer Yahudilerin iddia ettikleri şey doğru olsaydı Allah'ın onlara günahlarından dolayı azap etmemesi gerekirdi. Oysa Kur'an onların Allah'ın azap ve lanetine uğradıklarını bildirerek onların bu savlarının asılsız olduğunu beyan etmiştir. Kur'an, Cum'a suresinde Yahudilerin Allah'ın dostları oldukları yönündeki iddialarına karşı "*İddianızda doğru iseniz hadi ölümü temenni edin*" diyerek onların iddialarının doğruluğunu kanıtlaması için ölümü temenni etmelerini istemiş⁸² ancak bir sonraki ayette ise onların yaptıkları kötülüklerden dolayı da ölümü temenni edemeyeceklerini bildirmiştir.⁸³ Kur'an, onların iddialarında doğru sözlü olmadığını bildirmiştir. Şayet onlar bu iddialarında doğru sözlü olsalardı ölümü temenni etmekten kaçınmamalarının gerektiğini ifade etmiştir. Ancak Kur'an onların ölümü temenni etmeyi değil aksine dünya hayatını isteyip yaşamaya karşı daha da düşkün olduklarını dile getirerek onları yukarıdaki iddialarından dolayı eleştirmiş ve onların söylemlerinin gerçeği yansıtmadığını bildirmiştir.⁸⁴

1.1.1.5 Cibt ve Taguta İnanmaları

Yahudiler gelecek son peygamberi kendi öz oğullarını tanıdıkları gibi tanıyorlardı.⁸⁵ Gelecek olan son peygamberin kendi içlerinden çıkacağını düşünerek ondan faydalanmanın ve bu sayede diğer milletlere karşı üstün oldukları yönündeki iddialarını daha da kuvvetlendirmenin peşine düşmüşlerdi. Ancak beklenen son peygamber kendi içlerinden değil de kendilerine kitap verilmemiş ümmi bir toplum olan Arapların içinden çıkınca memnun olmamışlar ve bunu kıskanmışlardı.⁸⁶ Onların kutsal kitaplarında gelecek son peygamberin özellikleri kayıtlı idi. Onlar gelecek son peygambere iman edip

---

⁷⁹ Maide, 5/18; Tesniye, 14/1.

⁸⁰ Tesniye, 14/2; Tesniye, 7/6, 7.

⁸¹ Maide, 5/18.

⁸² Cum'a, 62/6.

⁸³ Cum'a, 63/7.

⁸⁴ Bakara, 2/96.

⁸⁵ Bakara, 2/146; Enam, 6/20.

⁸⁶ Bakara, 2/90; Muhammed, Hâmidullah, *İslâm Peygamberi*, çev. M. Said Mutlu, c. I, s. 368, 372, 380, 382, 425.

ona destekçi olacaklarına dair söz vermişlerdi.⁸⁷ Ancak onlar verdikleri sözleri tutmamışlardır.⁸⁸ Böyle yapmakla onların büyük çoğunluğu son peygamber Hz. Muhammed'e iman etmemiş aksine ona düşmanlık yapmışlardır.⁸⁹ İçlerinden pek azı ona iman edip onu desteklemiştir. Kur'an-ı Kerim'de iman etmeyen ve düşmanlık eden Yahudilerin; cibt ve tağuta iman ettikleri ve kafirleri Allah'a iman edenlerden daha doğru bir yol üzerinde kabul ettikleri dile getirilmiştir.⁹⁰

Yukarıda geçen ayette cibt ve tağut'un iki ayrı put olduğunu söyleyenler olduğu gibi cibt sihirdir, tağut Şeytan'dır.⁹¹ diyenler de olmuştur. Allah'tan başka tapılan her şeye cibt denildiği gibi sihirci ve kâhine de cibt denildiğini söyleyenler de vardır.⁹² Bu ayetin Yahudi bilginleri Hüsey b. Ahtab ve Ka'b b. Eşref hakkında indiği de söylenmiştir. Bu şahıslar Yahudi topluluğu ile Medine'ye varmış ve Resulullah ile savaşacaklarına dair yemin etmişlerdir. Müşriklerde onlara "Siz Ehl-i kitapsınız Muhammed'e bizden daha yakınsınız sizin hilenizden emin olamayız. Bizim ilahlarımıza secde ederseniz size inanırız demişlerdir. Onlar da kendilerinden istenilen şeyleri yaparak müşriklerin ilahlarına secde etmişlerdir.⁹³ Alusi bu hadise ile ilgili olarak; onların bu putlara secde etmekle ister samimi olsunlar isterlerse olmasınlar onlara imanlarını fiilen ortaya koymuş olduklarını söylemiştir.⁹⁴

Yukarıdaki ayetin iniş sebebine baktığımızda Yahudilerden iki zat hakkında inmesine rağmen bu iki zatın yaptıkları tipik bir Yahudi karakterini yansıtmaktadır. Kur'an'da Yahudilerin, kendilerine kitap verilmesine rağmen onların putlara ve batıl tanrılara iman edip kafirlerin Mü'minlerden daha doğru yolda olduğunu iddia etmeleri eleştirilmekte ve bu iki zatın yapmış oldukları düşmanlık ve tutumları Yahudilerin hepsine şamil bir küfür örneği olarak gösterilmektedir. Nitekim Kur'an, Yahudilerin son peygamber gelince ona iman edip onu destekleyeceklerine dair söz vermelerine rağmen sırf kendi içlerinden gelmediği için kıskançlık duyarak Hz. Muhammed'e ve Müslümanlara düşmanlık

---

⁸⁷ Al-i İmrân, 3/81; Maide, 5/12; Tesniye, 18/15,18.

⁸⁸ Maide, 5/13; A'raf, 7/157.

⁸⁹ En'am, 6/20.

⁹⁰ Nisa, 4/51.

⁹¹ Ebu Yahya et-Tucibi, *Muhtasar min Tefsiril İmam et Taberi*, c.1, s.111.

⁹² Ragıp el İsfahani, *el-Müfredât fi Garibul Kur'ân*, s.85.

⁹³ Kadı Beydavi, *Envârü't- Tenzîl ve Esrarü't- Te'vil*, c.1, s.224.

⁹⁴ Şihabuddin Mahmut el Alusi, *Ruhu'l Meâni fi tefsiri'l Kur'ani'l- Azim ve Seb'il Mesâni*. c.5, s.56.

yaptıklarını, Hz. Muhammed’i inkâr ettiklerini,⁹⁵ Müminlere olan kin ve düşmanlıklarından dolayı da inkar edenleri ve müşrikleri dost edindiklerini bildirmiştir.⁹⁶ Onların bu şekildeki tutum ve davranışları onların; Allah’a, Hz. Muhammed’e ve ona indirilenlere iman etmediklerini ve onların doğru yoldan çıkmış olduklarını ortaya koymaktadır.⁹⁷

1.1.1.6 İman Etmemek İçin Kalplerinin Kılıflı Olduğunu İddia Etmeleri

Allah (c.c.) Yahudilerden gelecek peygambere iman edip destekleyeceklerine dair söz almıştır.⁹⁸ İndirilen kitapların hepsinde gelecek peygamber zikredilmiş ve bütün peygamberler tarafından gelecek peygamber müjdelemiştir.⁹⁹ Ancak bütün bunlara rağmen Yahudiler gelecek olan son peygamber sırf kendi içlerinden çıkmadığından dolayı onu kıskanmışlardır.¹⁰⁰ Bunun neticesinde Hz. Muhammed’i inkâr edip ona düşmanlık yapmışlardır. Bu tutumlarıyla da daha önce vermiş oldukları sözleri tutmadıklarını ortaya koymuşlardır.¹⁰¹ Yahudi ve Hristiyanların kutsal kitaplarında Hz. Muhammed’in isim ve sıfatları yazmasına¹⁰² ve onların da bu gerçeği bilmelerine rağmen Hz. Muhammed peygamber olarak görevlendirildiğinde içlerindeki kıskançlık sebebiyle o bilgileri gizleyip değiştirmişlerdir.¹⁰³ Onlara iman edin denildiğinde onlar inkârlarını devam ettirip iman etmeyeceklerini ifade etmek için alay yoluyla “*Kalplerimiz kılıflıdır*”¹⁰⁴ demişlerdir. Kur’an, Yahudilerin verdikleri sözlerinden dönmeleri, Allah’ın ayetlerini inkâr etmeleri, haksız yere peygamberleri öldürmeleri ve “*Kalplerimiz kılıflanmıştır*” demeleri sebebiyle Allah’ın onları lanetleyip onlara türlü türlü belalar verdiğini, onların kalplerinin kılıflı olmadığını, tam aksine küfürleri sebebiyle Allah’ın

---

⁹⁵ Bakara, 2/109; Nisa, 4/54.

⁹⁶ Maide, 5/80.

⁹⁷ Maide, 5/81.

⁹⁸ Al-i İmrân, 3/81, 82; Muhammed Hamidullah, *İslam Peygamberi*, çev. M. Said Mutlu, c.I, s. 368, 372, 380, 382, 425.

⁹⁹ Abdullah Aydemir, *Tefsirde İsrailiyat*, s.2; Tesniye, 18/15-18.

¹⁰⁰ Bakara, 2/90.

¹⁰¹ Araf, 7/157.

¹⁰² Tesniye, 18/15-18; Yuhanna, 14/15,16,26; 15/26; 16/7-13.

¹⁰³ Bakara, 2/159, 17; Âl-i İmrân, 3/70, 71; Maide, 5/14.

¹⁰⁴ Bakara, 2/88.

onların kalpleri üzerine mühür vurduğunu, onların çoğunun iman etmeyeceğini dile getirmiş¹⁰⁵ ve onları bu söz ve tutumlarından dolayı eleştirmiştir.¹⁰⁶

1.1.1.7 Allah'ın Fakir ve Cimri Olduğunu İddia Etmeleri

İslam namaz ve zekât ibadeti üzerinde önemle durmuştur. Kur'an'ın muhtelif yerlerinde “*Namazı dosdoğru kılın ve zekâtı verin*”¹⁰⁷ emri ile namaz kılmanın ve zekât vermenin farz bir ibadet olduğunu vurgulanmıştır. İslam dininde namaz kılmak ve zekât vermek farz kılındığı gibi İsrailoğullarına da namaz ve zekât farz kılınmış ve onlardan namaz kılıp zekât vereceklerine dair söz alınmıştır.¹⁰⁸ Ancak onlar bu sözlerine uymamışlardır.¹⁰⁹

Allah, Hz. Muhammed'i sadece Arap olanlara değil tüm insanlığa peygamber olarak göndermiştir.¹¹⁰ Hz. Muhammed bir gün Hz. Ebu Bekir'i Kaynuka Yahudilerine Müslüman olmalarını, kendilerine emredilen namazı kılmalarını ve zekâtı vermelerini tebliğ için göndermiştir. Hz. Ebu Bekir kendisine söylenenleri Yahudilere tebliğ ederken Beni Kaynuka Yahudilerinden Finhas bin Azure, Hz. Ebubekir'e: “Allah bizden borç istiyor demek ki Allah fakirdir” demiştir. Bunun üzerine Hz. Ebu Bekir, Finhas'a tokat atmış; eğer aramızda antlaşma olmasaydı senin boynunu vururdum demiş ve başından geçen olayı Hz. Muhammed'e (s.a.v) anlatmıştır.¹¹¹ Bu olay üzerine Maide suresinin 64. ayeti inmiştir. Bu ayette Yahudilerin, Allah'ın elinin bağlı olduğunu söylemeleri eleştirilmiş ve onların iddialarının aksine Allah'ın elinin açık olduğu, dilediğine dilediği gibi verdiği ifade edilerek onlar bu sözleri sebebiyle lanetlenmiştir.¹¹² Bu ayetin iniş sebebi Yahudi din adamı Finhas'ın düşüncesi gibi gözükse de aslında Finhas ve onun gibi düşünen Yahudilerin ve Mekke müşriklerinin bu şekildeki iddialarına birer eleştiri ve reddiye niteliğindedir. Çünkü Mekke müşriklerine Allah'ın sizlere rızık olarak verdiklerinden hayra harcamın denildiğinde onlar da Yahudiler gibi tepki vermişler ve Allah'ın kendilerine verdikleri rızıklardan hayra harcamayarak cimrilikte

---

¹⁰⁵ Nisa, 4/155.

¹⁰⁶ Bakara, 2/88

¹⁰⁷ Bakara, 2/43, 110, 277; Enbiya, 21/73; Mü'minun, 23/4; Nur, 24/56.

¹⁰⁸ Bakara, 2/83; Nisa, 4/77; Maide, 5/12.

¹⁰⁹ Maide, 5/12,13.

¹¹⁰ Enbiya, 21/107.

¹¹¹ Elmalılı, a.g.e., c.2, s.1238; Veli Ulutürk, *Kur'ân'da Ehl-i Kitap*, s.22.

¹¹² Maide, 5/64.

bulunmuşlardır.¹¹³ Kur'an, Allah'ın kendilerine verdikleri şeyde (infakta) cimrilik yapanların yaptıkları cimriliğin zannettikleri gibi kendileri için hayırlı olmadığını, bilakis yaptıkları cimriliğin onlar için kötü olduğunu ve cimrilik ettikleri şeylerinde kıyamet gününde onların boyunlarına dolanacağını bildirmiştir.¹¹⁴

Kur'an, Yahudilerin "*Allah fakir biz ise zenginleriz*" diyerek zekât vermeyi reddetmeleri üzerine onların bu sözlerini Allah'ın işittiğini, onların bu sözleri söylemelerinin haksız yere peygamberleri öldürmeleri ile bir tutulduğunu ve onlara bu yaptıklarından dolayı "*Can yakıcı azabı tadın*" denileceğini bildirmiş ve onları bu tutumları sebebiyle eleştirmiştir.¹¹⁵

1.1.1.8 Allah'ın Yorulduğunu Söylemeleri

Tevrat'ta Allah'ın yeri, göğü ve her şeyi yaratması ile ilgili olarak; "Yer, gökler ve içindekilerin altı günde yaratıldığı, yedinci günde Allah'ın bütün işi gücü bitirip yorulduğu, dinlendiği, bu yuzdende yedinci günü kutsayıp, onu kutsal bir gün olarak belirlediği ve o gün bütün işi gücü bırakıp dinlendiği"¹¹⁶ ifade edilmiştir. Bu ifadelerden dolayı Yahudiler, Allah'ın yeri, göğü ve içindeki tüm şeyleri altı günde yaratıp yorulduğunu ve yedinci günü kutsayıp dinlendiğini söylemişlerdir. Ancak Kur'an, Allah'ın yeri, göğü ve ikisi arasında bulunanları altı günde yarattığını ve Allah'ın bundan dolayı da yorulmadığını ifade ederek Yahudilerin iddialarını reddetmiştir.¹¹⁷

Buraya kadar anlatılanlardan hareketle Yahudilerden bazıları Hz. Muhammed'i ve ona indirilen kitabı inkâr etmek isterken; Allah'ın hiçbir beşere bir şey indirmedeğini söyleyerek Allah hakkında uygunsuz konuşmuş ve Allah'ı gerektiği gibi takdir edemediklerini ortaya koymuşlardır. Hz. Muhammed'i ve ona indirileni kıskandıkları için reddetmek isterlerken Allah'ın hiçbir beşere bir şey indirmedeğini söylemeleri ile aslında onlar, farkında olsunlar ya da olmasınlar, kendi peygamberlerini, onlara indirilen kitapları ve vahyi inkâr noktasına gelmişlerdir. Yahudiler kendilerini Allah'ın oğlu olarak görmüşler, Üzeyr'in de Allah'ın oğlu olduğunu iddia etmişler,¹¹⁸ din adamlarını da rab

---

¹¹³ Yasin, 36/47; Kaf, 50/38; Kalem, 68/12; Me'aric, 70/21; Muhammed Selman Çalışkan, "*Mekke Müşriklerinin Ahiret İnanışları ve Hayra Engel olmaları Arasındaki İlişki*", s.82, 83.

¹¹⁴ Âl-i İmrân, 3/180.

¹¹⁵ Âl-i İmrân, 3/181.

¹¹⁶ Tekvin, 2/1-3.

¹¹⁷ Kaf, 50/38.

¹¹⁸ Tevbe, 9/30

edinmişler ve Hz. Musa Tur dağına gittiğinde buzağı heykeline tapmaya başlamışlardır. Onlar bu iddia ve davranışları sebebiyle şirke düşmüşlerdir. Yahudiler Allah'ın her şeyi altı günde yaratıp yorulduğunu, yedinci günde dinlendiğini, Allah'ın fakir ve elinin bağlı olduğunu, dolayısıyla da Allah'ın cimri olduğunu, kendilerinin ise zengin olduklarını iddia etmişlerdir. Onların yukarıda saydığımız söz, fiil, iddia ve tutumları ile Allah hakkında Kur'an'ın onaylamadığı şekilde inanç ve davranışta bulunmuşlardır. Bu sebeple Kur'an onları eleştirmiş ve onların İslam dinindeki Allah inancıyla bağdaşmayan yönlerini reddetmiştir.¹¹⁹

1.1.2 Peygamber İnancına Yönelik Eleştiriler

İslam dininde peygamberler arasında ayırım yapmadan peygamberlerin tümüne iman edip onları tasdik etmek imanın şartlarından kabul edilmiştir.¹²⁰ İslam dininde peygamber ve peygamberlik kurumunun önemli bir yeri olduğu gibi Yahudilikte de peygamberlerin ve peygamberlik kurumunun önemli bir yeri olmuştur. Yahudilikte peygamber; Tanrının iradesini inanlara tebliğ edip onlara öğretmek için yetki verdiği kimsedir.¹²¹ Onlara göre peygamber; Tanrıdan birtakım emirler ve yasaklar alır ve insanlara iletir.¹²² Yahudilikte peygamberler hakiki¹²³ ve sahte peygamber¹²⁴ olmak üzere ikiye ayrılır. Onlara göre hakiki peygamberler Allah adına konuşur, sadece Rab Yahve'ye kulluğa davet eder.¹²⁵ Sahte peygamberler ise başka ilahlar adına konuşur,¹²⁶ Rab Yahve adına yalan söylerler ve aslı olmayan yalan şeyleri haber verirler.¹²⁷ Bu bölümde Yahudilikteki peygamberlik inancının ve onların peygamberlere karşı tutumlarının Kur'an'a uymayan yönleri üzerinde durulacak ve Kur'an'a aykırı olan hususlarda Kur'an'ın Yahudilere yöneltmiş olduğu eleştiriler sıralanacak ve gerekli görüldüğü yerlerde açıklamalarda bulunulacaktır. Bu eleştirileri şöyle sıralayabiliriz:

---

¹¹⁹ Al-i İmrân, 3/181; A'râf, 7/148, 152; Tevbe, 9/30,31; Kaf, 50/38.

¹²⁰ Bakara, 2/285

¹²¹ Harman, *Yahudilikte Peygamberlik ve Peygamberler*, s.136; Coşkun Özdemir, Gökhan Atmaca, "Yahudilerin Peygamberlik Algısı ve Peygamberlere Karşı Tutumlarına Kur'an-ı Kerim'in Eleştirisi", *Tidsad* dergisi, sayı 20, s.506.

¹²² Tesniye, 18/21,22.

¹²³ Amos, 3/8; Tesniye, 13/1-5; 18/21,22; Çıkış, 4/9.

¹²⁴ Tesniye, 18/20-22; Yaremya, 23/14.

¹²⁵ Tesniye, 13/1-4; 18/20.

¹²⁶ I. Krallar, 18/19; Yaremya, 2/8; 23/13.

¹²⁷ Yaremya, 23/14, 29/23; I.Krallar, 22/5-28; Hezekiel,13/2; Özdemir-Atmaca, "Yahudilerin Peygamberlik Algısı ve Peygamberlere Karşı Tutumlarına Kur'an-ı Kerim'in Eleştirisi". s.508.

1.1.2.1 Hz. Musa'ya Karşı Nankörce Tutum ve Eziyetleri

Allah, İsrailoğullarını Mısır'da kölelikten ve Firavunun zulmünden kurtarmış,¹²⁸ onlara birçok nimet vermiş¹²⁹ ve onları bir zamanlar âlemlere üstün kılmıştır.¹³⁰ Allah, onlara aşırı gitmemelerini emretmiş, eğer aşırı giderlerse gazaba uğrayacaklarını bildirmiştir.¹³¹ Hz. Musa Tur dağına gittiğinde; Allah, Hz. Musa'nın kavmini sınamış, Samiri adında birisi Hz. Musa'nın kavmini saptırmıştır.¹³² Allah (c.c.) Hz. Musa'ya kavminin sapıttığı haberini verince Hz. Musa kavmine kızgın ve üzgün bir şekilde dönmüş ve kavmine: *"Allah size güzel bir vaatte bulunmadı mı? Niçin sözünüzden döndünüz, yoksa Allah'ın gazabını mı istiyorsunuz?"*¹³³ diyerek sitem etmiştir. Çünkü kavmi Samiri'nin eliyle ziynet eşyalarını eriterek sanki canlıymış gibi ses çıkaran bir buzağı heykeli yapmışlar ve onu kendilerine tanrı edinmişlerdir.¹³⁴ İsrailoğulları daha önce de Hz. Musa'ya *"Bize Tanrı yap"*¹³⁵ diyerek Hz. Musa'ya ve Allah'a karşı nankörlük ve taşkınlık etmişlerdir.

Hz. Musa, çok edepli ve utangaç bir kişiliğe sahip olduğundan dolayı vücudunun hiçbir yerini kimseye göstermemiş. Bu yüzden İsrailoğullarından bazı kimseler: *"Musa neden bu kadar örtünüyor? Bu kadar örtüdüğüne göre mutlaka cildinde alaca hastalığı veya başka bir hastalık olmalı"* diye ileri geri konuşmuşlar ve bu sözleriyle Hz. Musa'ya eziyet etmişlerdir. Allah, onların Hz. Musa'ya söyledikleri sözlerden ve isnat ettikleri niteliklerden Hz. Musa'yı beri kılmak istemiş, bu sebeple Hz. Musa bir gün تنها bir yerde elbisesini çıkarıp taşın üzerine koymuş bir halde yıkanırken Allah tarafından taşın yuvarlanmasıyla birlikte Hz. Musa'nın elbisesi de taşla beraber yuvarlanmış, Hz. Musa bastonunu eline alıp elbiselerini seyrederken büyük bir kalabalık Hz. Musa'yla karşılaşmış ve onu Allah'ın yarattığı en güzel vücut ile görmüşlerdir. Onlar da Hz. Musa'yı bu halde görünce Hz. Musa'nın cildinde alaca ya da başka bir hastalık olmadığını anlamışlardır. Böylece Allah (c.c.) Hz. Musa'yı onların isnatlarından beri kılmıştır.¹³⁶

¹²⁸ A'raf, 7/38; Taha, 20/80; Çıkış, 14/5, 8; Çıkış, 15/13; Çıkış, 16/1.

¹²⁹ A'raf, 7/160.

¹³⁰ Bakara, 2/122.

¹³¹ Taha, 20/81.

¹³² Taha, 20/85.

¹³³ Taha, 20/86.

¹³⁴ Bakara, 2/92; A'raf, 7/148.

¹³⁵ A'raf, 7/138.

¹³⁶ Taberi, *Tefsiru Taberi*, (thk. M. Ali Sabuni, Salih Ahmed Rıza, (ter. Mehmet Keskin), c.4, s.1844; Elmalılı, *Hak Dini Kur'an Dili*, c.6, s.341.

Hız. Musa İsrailoğullarını Mısır'da kölelikten ve Firavun'un zulmünden kurtarmasına rağmen İsrailoğulları Hz. Musa'ya "Mısır'da mezar yok muydu da bizi buraya çölde ölmeye getirdin? Bizi Mısır'dan çıkararak başımıza neler açtın.¹³⁷ "Mısır'dayken sana bırak bizi Mısırlılara hizmet edelim demedik mi? Çölde ölmektense Mısırlılara hizmet etmek bizim için daha iyi olurdu.¹³⁸ Keşke ölümümüz Mısır'da Yehova'nın elinde olsaydı. Et kazanlarının başında oturup doyasıya ekmek yerken öleseydik. Bizi burada çölde ölmeye mi getirdin?"¹³⁹ diyerek Hz. Musa'ya eziyet etmişlerdir. İsrailoğullarının Hz. Musa'ya yapmış olduğu diğer bir eziyet de Hz. Musa'nın zina ettiğini söylemeleridir. Karun, Hz. Musa'yı insanların gözünden düşürmek için şehirdeki kötü bir kadına mal vermiş, Hz. Musa'yla zina yaptığını söylemesini isteyerek Hz. Musa'ya iftirada bulunmak üzere o kötü kadınla anlaşmıştı. Ancak sonunda kadın Karun ile aralarında geçen diyalog ve anlaşmayı itiraf etmiştir.¹⁴⁰ Allah bu yolla Hz. Musa'yı temize çıkarmıştır. Ancak İsrailoğulları bu iftiralara inanarak Hz. Musa'ya eziyet etmişlerdir. Kur'an-ı Kerim, İsrailoğullarının Hz. Musa'ya eziyet edip incittiklerini bildirerek onları eleştirmiş ve "Hz. Musa'nın onların iftiralarından uzak ve tertemiz olduğunu, Allah katında Hz. Musa'nın değerli bir kişi olduğunu ifade etmiştir."¹⁴¹

1.1.2.2 Peygamberlerden Ölçüsüz İstekte Bulunmaları ve Peygamberleri Öldürmeleri

Allah, İsrailoğullarına birçok nimet vermiştir.¹⁴² Onların içinden birçok peygamber çıkararak onları bir zamanlar diğer milletlere karşı üstün kılmıştır.¹⁴³ Kendilerine verilen bu nimetlere karşılık İsrailoğulları Hz. Musa'ya "Bize Tanrı yap"¹⁴⁴ diyerek haddi aşmışlardır. Bununla da kalmayan Yahudiler Hz. Musa'dan Allah'ı kendilerine göstermelerini istemişler ve eğer Allah'ı bize göstermezsen sana inanmayacağız¹⁴⁵ demişlerdir. Böylece Hz. Musa'dan ölçüsüz isteklerde bulunmuşlardır. Aynı şekilde Medineli Yahudiler de iman etmeleri için ateşin yiyeceği bir kurban getirmelerini Hz.

---

¹³⁷ Çıkış, 14/11.

¹³⁸ Çıkış, 14/12.

¹³⁹ Çıkış, 16/2;

¹⁴⁰ Elmalılı, a.g.e., c.6, s.3942.

¹⁴¹ Ahzâb, 33/69.

¹⁴² A'raf, 7/138, 141, 160; Taha, 20/80.

¹⁴³ Bakara, 2/47.

¹⁴⁴ A'raf, 7/138.

¹⁴⁵ Bakara, 2/55.

Muhammed'den istemişlerdir.¹⁴⁶ Kur'an, Yahudilerin Hz. Musa ve Hz. Muhammed'e karşı söyledikleri bu sözleri, tutum ve davranışları eleştirmiştir. Kur'an, Medineli Yahudilerin "*Allah'ın kendilerine ateşin yiyeceği bir kurban getirmediğe hiçbir peygambere inanmamak üzere ahid verdi*" sözlerine karşılık Hz. Muhammed'in Yahudilere: "*Benden daha önceki peygamberler sizlere belgelerle ve dediğiniz şeyleri getirdiği halde niçin onları öldürdünüz?*"¹⁴⁷ diye soru sormasını istemiştir. Kur'an, Yahudilere bu sorunun sorulmasını istemekle aslında onların daha önceden de peygamberlerden mucizeler istediklerini ama peygamberler onların istedikleri mucizeleri getirmelerine rağmen onların o peygamberlere itaat etmediklerini, peygamberlere büyüklük taslayıp onları yalanladıklarını,¹⁴⁸ hatta daha da ileri giderek peygamberleri haksız yere öldürdüklerini dile getirmiş¹⁴⁹ ve onların istedikleri şeyleri Hz. Muhammed getirse dahi inkârlarının devam edeceğini bildirmiştir.

Yukarıdaki ayetlerde de ifade edildiği gibi Yahudiler gerek Hz. Musa'dan gerekse Hz. Muhammed'den ölçsüz isteklerde bulunmuşlar ve isteklerinin bir sınırı olmadığını göstermişlerdir. Bunlarla da sınırlı kalmayan Yahudiler peygamberlere karşı kibirlenerek Hz. Yahya ve Hz. Zekeriya gibi¹⁵⁰ birçok peygamberi haksız yere öldürmüşlerdir.¹⁵¹ Hatta İsrailoğullarının haksız yere öldürdükleri peygamberlerin sayısının üç yüz olduğu da rivayet edilmiştir.¹⁵²

İslam tarihçilerinin rivayet ettiklerine göre Hz. Muhammed çocukluk yaşlarında amcası Ebu Tâlib'le Suriye'ye giden bir kervanla yolculuğa katılmış ve yolda meşhur Rahip Bahira ile karşılaşmıştır. Rahip Bahira daha henüz çocuk olan Hz. Muhammed'de peygamberlik alametini fark ettiği için; Ebu Tâlib'e Hz. Muhammed'i daha ileri götürmemesi gerektiğini, Yahudilerin çok kıskanç olduğunu, o yüzden onu orada öldürebileceklerini söylemiş ve onlardan geri dönmelerini istemiştir.¹⁵³ Bu anlatılan olay ile Yahudilerin Hz. Muhammed'i zehirlemek, sihir yapmak ya da suikastla öldürmeye

---

¹⁴⁶ Âl-i İmrân, 3/183.

¹⁴⁷ Âl-i İmrân, 3/183.

¹⁴⁸ Bakara, 2/87.

¹⁴⁹ Bakara, 2/61.

¹⁵⁰ Nesefî, *Medârikü't- Tenzîl ve Hakaiku't- Te'vil*, c.1, s.52.

¹⁵¹ Bakara, 2/87.

¹⁵² İbni Kesir, *Tefsiru'l Kur'an'il Âzim*, c. 1, 355.

¹⁵³ M. Hamidullah, *İslam Peygamberi.*, (çev. M. Said Mutlu), c.1, s.45, 46.

teşebbüs etmeleri¹⁵⁴ onların kıskanç yapılarını ortaya koymaktadır. Kur'an, Yahudilerin ölçsüz arzularını, sapkınlıklarını, taşkınlıklarını ve peygamberleri haksız yere öldürmelerini eleştirmiş ve onların yaptıklarının cezasını görececeklerini bildirmiştir.¹⁵⁵ Kur'an, İsrailoğullarının taşkınlıklarına karşın Mü'minlerin orta bir ümmet olduğunu¹⁵⁶ Allah'ın öldürmeyi yasakladığı cana haksız yere kıymayacaklarını bildirmiş ve Yahudilere de Mü'minler gibi orta yollu bir ümmet olmalarını tavsiye etmiştir.¹⁵⁷

Yukarıdaki ayetlere ve Kur'an'daki diğer ayetlere baktığımızda Yahudilere bir çok nimet verilmiş, içlerinden peygamberler, hükümdarlar çıkarılmış, bir zamanlar yaşadığı çağdaki toplumlara üstün kılınmış, onlara verilen nimetlere karşı onlardan sözler alınmış ancak onlar verdikleri sözleri tutmamışlar, Allah'tan başka ilahlar arayarak buzağıyı tanrı edinmişler, kendilerine verilen nimetleri beğenmeyip nankörlük etmişler, kendilerine gönderilen peygamberleri yalanlamışlar, onlardan bazısını haksız yere öldürmüşlerdir. Yahudiler gelecek son peygambere iman edip onu destekleyeceklerine dair söz vermelerine rağmen Hz. Muhammed gelince onu ve ona indirilen Kur'an'ı inkâr etmişler, isyan edip haddi aşmışlardır. Allah onların yaptıkları tüm bu davranışları eleştirmiş, yaptıkları bunca şey yüzünden Yahudileri lanetlemiş, onlara gazap etmiş ve onlara alçaklık damgası vurmuştur.¹⁵⁸

Kur'an, İsrailoğullarının Allah'ın ayetlerini inkâr edip haksız yere peygamberleri öldürmeleri, isyana dalmaları, sınırı aşmaları sebebiyle onlara yoksulluk ve alçaklık damgasının vurulduğunu ve onların Allah'ın gazabına uğradıklarını bildirmiştir. Bu şekilde aşırılığa eğilimli bir millet olmaları sebebiyle de onları eleştirmiştir.¹⁵⁹

1.1.2.3 Peygamberlerden Bir Kısmını İnkâr Etmeleri

Allah (c.c.) Hz. Adem'i ilk insan olarak yaratmış, aynı zamanda onu peygamber olarak görevlendirmiş¹⁶⁰ ve insanlık tarihi boyunca da her kavme peygamber göndermiştir.¹⁶¹

---

¹⁵⁴ İbn Kesir, *Tefsiru'l Kur'an'il Âzim*, c. 1, s.123; Kâdı Beydâvî, *Envâru't- Tenzil ve Esrâru't-Te'vil*, c.1, s.68; Elmalılı, *Hak Dini Kur'an Dili.*, c. 3. s.1603.

¹⁵⁵ Âl-i İmrân, 3/21.

¹⁵⁶ Bakara, 2/143.

¹⁵⁷ Furkan, 25/68.

¹⁵⁸ Yahudilerin gazaba uğraması ve onlara alçaklık damgasının vurulması ile ilgili bakınız; Fatiha, 1/7; Bakara, 2/61, 90; Âl-i İmrân, 3/112; A'raf, 7/152.

¹⁵⁹ Bakara, 2/61.

¹⁶⁰ Bakara, 2/30; Âl-i İmrân, 3/59.

¹⁶¹ İbrahim, 14/4.

Kendilerine peygamber gönderilen kavimlerden biri de Yahudilerdir. Onlar kendilerine gönderilen peygamberlerin bir kısmına iman ederken bir kısmını ise inkâr etmiş,¹⁶² onlardan bazısına eziyet etmiş ve bir kısmını da yalanlayıp öldürmüştür.¹⁶³

Yahudiler, Hz. Muhammed'in geleceğini kendi kutsal kitaplarındaki bilgilerden dolayı biliyorlardı.¹⁶⁴ Kur'an, Yahudilerin gelecek son peygamberi kendi öz oğullarını tanıdıkları gibi tanımalarına rağmen gerçeği gizlemiş olduklarını¹⁶⁵ ve onu yalanladıklarını ifade etmiştir.¹⁶⁶ Ayrıca Kur'an-ı Kerim, Allah'ın Hz. Muhammed'in geleceğini geçmiş peygamberlere ve ümmetlere bildirdiğini ve onlardan Hz. Muhammed'e inanıp yardımcı olacaklarına dair söz aldığını ifade etmiştir.¹⁶⁷ Ancak kendilerinden söz alınmasına rağmen Yahudiler ve Hristiyanlar sözlerini tutmamışlar,¹⁶⁸ gerçeği bile bile gizlemişler¹⁶⁹ ve Hz. Muhammed'i inkar etmişlerdir.¹⁷⁰ Kur'an'da Yahudilerden gelecek son peygambere inanıp ona destek olacaklarına dair söz alınmasının yanında, onlardan namaz kılıp zekat vereceklerine dair de söz alındığı ancak onların bu sözleri tutmadıkları, bu sebeple Allah'ın onlara lanet ettiği¹⁷¹ ve onların ahirette hiçbir nasibinin olmayacağı ifade edilmiştir.¹⁷²

Kur'an-ı Kerim'de İsrailoğullarının Hz. Muhammed'i ve daha önceki peygamberlerin bazısını inkâr etmeleri sebebiyle zalim oldukları¹⁷³ ve bu filleri yüzünden Allah'ın, meleklerin ve insanların hepsinin lanetine uğrayacakları¹⁷⁴ ve cehennemde azap çecekleri ifade edilmiştir.¹⁷⁵ Ancak tövbe edip hallerini düzeltirlerse Allah'ın onları affedebileceği bildirilmiştir.¹⁷⁶

---

¹⁶² En'am, 6/20.

¹⁶³ Bakara, 2/87.

¹⁶⁴ Tesniye, 18/15, 18, 19.

¹⁶⁵ Bakara, 2/146.

¹⁶⁶ Âl-i İmrân, 3/184.

¹⁶⁷ Maide, 5/12, 13; Hamidullah, Muhammed, *İslam Peygamberi*, (çev. M. Said Mutlu), c.1, s.368, 372, 380, 382, 425.

¹⁶⁸ A'raf, 7/157.

¹⁶⁹ Âl-i İmrân, 3/71.

¹⁷⁰ Bakara, 2/89-92; En'am, 6/20.

¹⁷¹ Maide, 5/12, 13.

¹⁷² Âl-i İmrân, 3/77.

¹⁷³ En'am, 6/21.

¹⁷⁴ Tevbe, 9/87.

¹⁷⁵ Tevbe, 9/88.

¹⁷⁶ Tevbe, 9/89.

1.1.2.4 Peygamberler Arasında Ayrım Yapmaları

Yahudiliğe göre peygamberlerin; Tanrının insanlara yönelik iradesini onlara ulaştırma,¹⁷⁷ onları gelecek hususunda uyarma, gerektiğinde gelecekte vuku bulacak olayları önceden haber verme¹⁷⁸ ve kendisine bir konuda danışıldığında o konu hakkında bilgi verme gibi görevleri vardır.¹⁷⁹ Yahudiler, peygamberliğin Hz. İbrahim'le başladığını¹⁸⁰ iddia etmişler ve Kur'an-ı Kerim'in peygamber olduğunu ifade ettiği; Hz. İbrahim'den daha önce yaşamış olan insanlığın ilk atası Hz. Âdem ve insanlığın ikinci babası olarak nitelendirilen Hz. Nuh'u peygamber olarak kabul etmemişlerdir. Hâlbuki Kur'an Hz. İbrahim'den önce de birçok peygamberin gelip geçtiğini bildirmiştir.¹⁸¹

Yahudiler, peygamberler arasında ayrım yaparak; kimine inanmış, kimini inkâr etmiş,¹⁸² peygamberlerden bazısını öldürmeye teşebbüs etmiş¹⁸³ ve bazısını da haksız yere öldürmüştür.¹⁸⁴ Yahudiler, Hz. Musa'nın Tanrı Yehova ile Sina dağında görüşmesi sebebiyle onun peygamberlerin en üstünü olduğunu,¹⁸⁵ peygamberliğin Hz. İbrahim'le başladığını ve Malaki ile bittiğini iddia etmişlerdir.¹⁸⁶ Daha sonra gönderilen peygamberlerden Hz. İsa¹⁸⁷ ve Hz. Muhammed'i inkâr etmişlerdir.¹⁸⁸ Böylece peygamberler arasında ayrım yapmışlardır. Kur'an, Yahudilerin peygamberlerle alakalı yanlış olan inanç, davranış ve tutumlarını eleştirmiş ve Hz. Muhammed'in Allah tarafından kendisine verilene iman ettiğini, Müminlerin de Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman ettiğini ve hiçbir peygamber arasında ayrım yapmadığını dile getirmiştir.¹⁸⁹ Kur'an, Yahudi ve Hristiyanların doğru yolu bulmaları ve kurtuluşa ermeleri için; Müminler gibi iman etmesi gerektiğini aksi halde doğru yolu

---

¹⁷⁷ Tesniye, 18/21, 22.

¹⁷⁸ Çıkış, 4/9.

¹⁷⁹ Aydın, Fuat, *Yahudilik*, s. 87.

¹⁸⁰ Tekvin, 20/7.

¹⁸¹ Bakara, 2/30, 31, 32, 33; 163; Nisa,4/1; Enam, 6/98; Araf, 7/26, 27, 31, 35, 59; Hud, 11/25; Coşkun Özdemir, Gökhan Atmaca, "Yahudilerin Peygamberlik Algısı ve Peygamberlere Karşı Tutumlarına Kur'an-ı Kerim'in Eleştirisi", Tidsad dergisi, sayı 20, s.361.

¹⁸² En'am, 6/20.

¹⁸³ Nisa, 4/157.

¹⁸⁴ Bakara, 2/87, 91; Âl-i İmrân, 3/112. Nisâ, 4/155;

¹⁸⁵ Tesniye, 34/10-12.

¹⁸⁶ Tekvin, 20/7.

¹⁸⁷ Nisa, 4/157.

¹⁸⁸ Maide, 5/14.

¹⁸⁹ Bakara, 2/136, 285.

bulamayacaklarını ifade etmiş,¹⁹⁰ Yahudi ve Hristiyanların peygamberler arasında ayırım yapmadan Müminler gibi iman etmelerini istemiştir.¹⁹¹

1.1.2.5 Peygamberlere İftira Atmaları

Kur'an-ı Kerim, Yahudilerin kutsal kitaplarından biri olan Tevrat'ın Allah tarafından indirildiğini¹⁹² kabul etmiş ama daha sonra Yahudilerden bir kısmının Kitabı tahrif ettiklerini,¹⁹³ kelimelerin yerlerini değiştirdiklerini¹⁹⁴ ve Kitab'ın aslını unuttuklarını bildirmiştir.¹⁹⁵

Yahudi kutsal metinlerden anlaşıldığı kadarıyla onlar kutsal kitaplarını tahrif etmişlerdir. Peygamberlerle ilgili bölümler de yapılan tahriften nasibini almıştır. Bunun neticesinde de peygamberler hakkında yanlış şeyler düşünmüşler ve sıradan bir insanın dahi yapması yasak olan fiilleri peygamberlere isnat etmişlerdir.¹⁹⁶

Yahudilerin peygamberlerle ilgili yapmış oldukları tahriflerin neticesinde peygamberler hakkında uygunsuz ifadeler kullanmışlardır. Bunlardan biri de insanlığın ikinci babası olan Hz. Nuh ile ilgili ifadelerdir. Tevrat'ta Nuh'un çiftçi olduğu, ilk bağı onun diktiği, Hz. Nuh'un sarhoş olup çadırına çırılçıplak uzandığı, Nuh'un küçük oğlu Ham'ın babası Nuh'a cinsel istismarda bulunduğu ve Hz. Nuh'un da onun soyuna lanet ettiği ifade edilmiştir.¹⁹⁷ Tevrat'taki bu ifadeler Kur'an-ı Kerim ve Hz. Muhammed'in çizmiş olduğu İslam'daki peygamberlik anlayışına aykırıdır. Çünkü İslam'a göre peygamberler içki içmek, yalan söylemek, hırsızlık yapmak ve zina etmek gibi büyük günahları işlemekten korunmuştur. Tevrat'ta geçen ve Yahudilerin kabul ettiği Hz. Nuh'un içki içip sarhoş olduğu ve küçük oğlu tarafından tecavüze uğradığı yönündeki iddialar İslam dinindeki peygamberlik kurumuna aykırıdır. Kur'an, Yahudilerin iddialarının aksine Hz. Nuh'un Allah'a çokça şükreden sâlih bir kul olduğunu dile getirmiştir.¹⁹⁸

---

¹⁹⁰ Bakara, 2/137.

¹⁹¹ Özdemir, Coşkun-Atmaca Gökhan, “Yahudilerin Peygamberlik Algısı ve Peygamberlere Karşı Tutumlarına Kur'an-ı Kerim'in Eleştirisi”, Tidsad, sayı, 20, s.362.

¹⁹² Maide, 5/ 44.

¹⁹³ Bakara, 2/75.

¹⁹⁴ Nisa, 4/46.

¹⁹⁵ Maide, 5/13.

¹⁹⁶ Tekvin, 9/20-25; 19/30-36; Çıkış, 32/1-4; I. Krallar, 11/3-4; II. Samuel, 11/4, 5.

¹⁹⁷ Tekvin, 9/20-25.

¹⁹⁸ İsra, 4/3.

Müslümanların büyük çoğunluğu peygamberleri “ismet” sıfatı ile vasfetmiştir. Ancak Yahudiler bu konuda Müslümanlardan farklı düşünmüşlerdir.¹⁹⁹ Onlara göre peygamberler günah işleme hususunda koruma altına alınmamıştır. Ancak peygamberler ilahi kelamı insanlara eksiksiz bir şekilde tebliğ etme hususunda masum olduklarına inanmışlardır.²⁰⁰ Yahudilere göre ilahi kelamı tebliğin haricinde peygamberler, hırsızlık,²⁰¹ zina,²⁰² yalan,²⁰³ sarhoş olma,²⁰⁴ putlara tapma²⁰⁵ ve benzeri günahları işleyebilmektedirler.²⁰⁶ Buna binaen ismet sıfatı istisna olmak üzere İslam dinindeki peygamberlik vasıflarından siddik, emanet, fetânet ve tebliğ sıfatları Yahudi anlayışında da geçerlidir.²⁰⁷

Tevrat'ta peygamberlere yapılan birçok iftira bulunmaktadır. Tevrat'ta “Hz. Lut kentten ayrılıp dağa yerleşince Hz. Lut'un kızlarının soylarını devam ettirebilmek için erkek kalmadığını söyleyip babalarına şarap içirip sarhoş ettikleri ve babaları sarhoş olunca da onunla cimada bulunup hamile kaldıkları yönündeki ifadeler”²⁰⁸ ile “Hz. Davut'un, Uriya'nın karısı Bat-Şeva ile yatıp zina yaptığı ve sonra kadının Davut'tan hamile kaldığı”²⁰⁹ yönündeki ifadeler onların peygamberlere yaptığı iftiralara örnektir.

Tevrat metinlerinde Hz. Mûsa'nın Allah'a baş kaldırdığı ve O'nu suçlayıp azarladığı²¹⁰ ifade edilmiştir. Halbuki Kur'an-ı Kerim'de Allah'ın Musa'ya hidayet verdiğinden bahsedilerek onun hidayet üzere olduğu ve hiçbir zaman Allah'a isyan içinde olmadığı ifade edilmiştir.²¹¹

Yahudiler, Hz. Musa'nın abisi Hz. Harun'un put yapan bir kişi olduğunu iddia etmişlerdir.²¹² Ancak Kur'an, Hz. Harun ile ilgili Yahudilerin iddialarının aksine put

---

¹⁹⁹ Özdemir, Coşkun- Atmaca Gökhan, “Yahudilerin Peygamberlik Algısı ve Peygamberlere Karşı Tutumlarına Kur'an-ı Kerim'in Eleştirisi”, Tidsad, sayı, 20, s.360.

²⁰⁰ Yaremya, 23/22.

²⁰¹ Yaremya, 23/14.

²⁰² Tekvin, 19/33, 34, 35; II. Samuel, 11-4; Yaremya, 23/12, 13, 14.

²⁰³ Tekvin, 12/12, 13, 19.

²⁰⁴ Tekvin, 9/21; 19/32.

²⁰⁵ Çıkış, 32/1-4.

²⁰⁶ Yaremya, 23/14-21; Hezekiel, 22/25.

²⁰⁷ Eldar, Hasanov, “Yahudilikte Peygamberlik ve Peygamberler”, İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, c.3, 2014, S.4, s. 676-695.

²⁰⁸ Tekvin, 19/30-36.

²⁰⁹ II.Samuel, 11/4, 5.

²¹⁰ Sayılar, 11/10-12.

²¹¹ Bakara, 2/253.

²¹² Çıkış, 32/1-4.

yapanın Hz. Harun değil aksine Sâmiri adında birisi olduğunu ifade etmiştir ve Hz. Harun’u onların iftiralardan temize çıkarmıştır.²¹³

Yahudiler Hz. Süleyman hakkında da iftiralarda bulunmuşlardır.²¹⁴ Tevrat’ta “*Süleyman yaşlanınca karıları onu başka ilahların ardından yürümek üzere saptırdılar.*”²¹⁵ ifadesiyle Hz. Süleyman’ın ömrünün sonlarına doğru Allah’ı bırakıp da putlara taptığını iddia ederek Hz. Süleyman’a iftira atmışlardır. Yahudilerin çoğu Hz. Süleyman’ı peygamber olarak kabul etmemiş, onun kral olduğunu ileri sürmüştür. Yahudiler Hz. Süleyman’ın büyücü olduğunu, krallığını da sihir sayesinde elde ettiğini,²¹⁶ onun mülkünün sihir üzerine kurulu olduğunu²¹⁷ ve Hz. Süleyman’ın sihir ve büyü yapmakla kâfir olduğunu iddia etmişlerdir. Ancak Kur’an, onların bu iddialarını reddederek Hz. Süleyman’ın kâfir olmadığını aksine sihir öğretmeleri sebebiyle şeytanların inkarlarının sabit olduğunu,²¹⁸ Hz. Süleyman’ın ise masum, sâlih ve daima Allah’a yönelen güzel bir kul olduğunu bildirmiştir.²¹⁹

Yahudiler Hz. Süleyman’ın büyücü olduğunu iddia ederek onun peygamberliğini yalanladıkları gibi aynı tavırları Hz. İsa için de sürdürmüşlerdir. Hz. İsa, çamurdan kuş şeklinde bir şey yapıp ona üfleyince Allah’ın izniyle kuşun canlanması, anadan doğma körü ve alaca hastalığı olanları iyileştirmesi ve ölüleri diriltmesi gibi mucizeler göstermesine karşılık İsrailoğulları Hz. İsa’yı yalanlamışlar ve bu apaçık sihirdir diyerek onun da sihirbaz olduğunu söylemişler ve ona iftira atmışlardır.²²⁰

Kur’an-ı Kerim, Yahudilerin yapmış oldukları iftiraldan dolayı onları eleştirmiş, onları Allah’a, peygamberlere, kitaplara ve ahirete Mü’minlerin iman ettiği gibi inanmaya davet ederek onların yaptıkları yanlışlardan dönmelerini ve Mü’minler gibi inanmalarını istemiştir.²²¹

---

²¹³ Taha, 20/85-97.

²¹⁴ I.Krallar, 11/3.

²¹⁵ I.Krallar, 11/4.

²¹⁶ Râzi, *Mefâtiḥül Gayb*, c. 1, s.607.

²¹⁷ Râzi, *Mefâtiḥül Gayb*, c. 1, s.398.

²¹⁸ Bakara, 2/102.

²¹⁹ Sâd, 38/30.

²²⁰ Maide, 5/110.

²²¹ A’raf, 7/157.

1.1.2.6 Hz. İbrahim'in Yahudi Olduğunu İddia Etmeleri

Hz. İbrahim'in üç semavi dinde önemli bir yeri vardır. Kitab-ı Mukaddes'te Hz. İbrahim; İbranilerin atası, inanların babası ve Allah dostu olarak takdim edilmiştir.²²² Kitab-ı Mukaddes'te Hz. İbrahim'in soy şeceresi; Nuh, Sâm, Arpakşad, Şelah, Eber, Peleg, Reu, Seruc, Nahor, Terah, Abram²²³ şeklinde gösterilmiştir.

Tevrat'a göre Hz. İbrahim Keldaniler'in Ur şehrinde doğmuştur.²²⁴ Hz. İbrahim'e ilk vahiy de burada gelmiştir. Allah, onu peygamber olarak seçmiş, ona soyunun büyük millet olacağını ve yeryüzünün bütün milletlerinin onda mübarek kılınacağını müjdesini vermiştir.²²⁵

Hz. İbrahim'in Yahudilik ve Hristiyanlıkta olduğu gibi İslam dinin de önemli bir konumu olmuştur. Hz. İbrahim'in konumuna binaen Yahudiler ve Hristiyanlar Hz. İbrahim hakkında münakaşa etmiştir.²²⁶ Yahudiler Hz. İbrahim'in Yahudi olduğunu, Hristiyanlar da Hz. İbrahim'in Hristiyan olduğunu iddia etmişlerdir.²²⁷ Her iki grup Hz. İbrahim'in kendi dinleri üzerine olduğunu ispat etmeye çalışmıştır. Muhammed İbn İshak İbn Yesâr bu konuyla ilgili şunları söylemiştir:

Necran Hristiyanları ve Yahudi din adamları Resulullah'ın (s.a.v.) huzurunda bir araya gelmişler ve onun huzurunda Hz. İbrahim hakkında tartışmaya başlamışlardır. Yahudi din adamları; İbrahim'in Yahudi olduğunu, Hristiyanlar da İbrahim'in Hristiyan olduğunu iddia etmişlerdir. Bu olay üzerine Allah Teala: "*Ey Ehl-i kitap İbrahim hakkında niçin tartışıyorsunuz?*"²²⁸ ayetini indirmiştir.²²⁹

Kur'an, Yahudi ve Hristiyanların Hz. İbrahim hakkında tartışmalarını eleştirerek onlara Tevrat ve İncil'in Hz. İbrahim'den sonra indirildiğini hatırlatmış ve Hz. İbrahim'in kendinden sonra indirilen bir dine tabii olamayacağını akledip düşünmelerini istemiştir.²³⁰ Kur'an onların düşünmelerini isteyerek Tevrat ve İncil'in Hz. İbrahim'den

²²² Tekvin, 11/26; Galatyalılara Mektup, 3/7-9; Yakup'a Mektup, 2/23.

²²³ Tekvin, 11/10-26; I. Tarihler, 1/24-27; Ömer Faruk Harman, "*Yahudilik ve Hristiyanlıkta Hz. İbrahim*", Hz. İbrahim Sempozyumu, 17-18 Ekim 2007, (Ed. Ali Bakkal). Şanlıurfa İli Kültür Eğitim Sanat ve Araştırma Vakfı, 2007.

²²⁴ Tekvin, 11/28-31; 15/7; Nehemya, 9/7.

²²⁵ Tekvin, 12/1-3; 18/18.

²²⁶ Âl-i İmrân, 3/65.

²²⁷ Âl-i İmrân, 3/67.

²²⁸ Âl-i İmrân, 3/65.

²²⁹ İbn Kesir, *Hadislerle Kur'an-ı Kerim Tefsiri*, Çağrı Yayınları, c.4, s.1278, 1279.

²³⁰ Âl-i İmrân, 3/65.

sonra indirildiğini ve dolayısıyla Hz. İbrahim'in onların iddia ettikleri gibi Yahudi ve Hristiyan olamayacağını ve onların boş yere tartışıklarını anlamalarını istemiştir. Yahudi ve Hristiyanların bu iddialarıyla ilgili Kurtubî: Hz. İbrahim'in Hz. Musa'dan bin yıl önce, Hz. İsa'dan iki bin yıl önce yaşadığını dile getirdikten sonra onun kendisinden sonra indirilmiş olan Yahudilik ve Hristiyanlık dinine mensup olmasının kesinlikle imkânsız olduğunu söylemiştir.²³¹ Fahreddin Razi de Hz. İbrahim'in şeriatı ile Yahudilik ve Hristiyanlık dinleri arasında bir karşılaştırma yaparak Hz. İbrahim'in şeriatında Hanifliğin belirgin özelliklerinden hac yapmanın var olduğunu, muharref Yahudilik ve Hristiyanlıkta ise hac yapma ibadetinin var olmadığını söylemiştir.²³² Razi'nin de ifade ettiği gibi Hz. İbrahim'in dininde var olan haccın Yahudilik ve Hristiyanlıkta olmaması Yahudilik ve Hristiyanlığın muharref bir din olduğunu, Hz. İbrahim'in de Yahudi ve Hristiyan olmadığını ortaya koymaktadır.

Taberî, Ehl-i Kitab'ın Hz. İbrahim'i her fırsatta kendi dinlerinden gösterme gayreti içinde olduklarını, bu yüzden Yahudilerin Hz. İbrahim'in Tevrat okuduğunu, Hristiyanların da onun İncil okuduğunu iddia ettiklerini söylemiştir.²³³ Kur'an ise Yahudi ve Hristiyanların Hz. İbrahim hakkındaki iddialarına karşı çıkmış ve Hz. İbrahim'in ne Yahudiler nede Hristiyanlar gibi müşriklerden olmadığını aksine Hz. İbrahim'in Allah'ın bir olduğuna inanan bir Müslüman olduğunu dile getirmiştir. Böylece onların iddialarının asılsız olduğunu ortaya koymuştur.²³⁴

1.1.2.7 Üzeyr Allah'ın Oğludur Demeleri

Üzeyr ismi Kur'an'da sadece Tevbe suresi 30. ayette geçmektedir ve onun hakkında özel bir açıklamada bulunmadığı için peygamber olup olmadığı ihtilaflıdır. Üzeyr isminin Arapça olduğunu ileri sürenler olsa da çoğunluğa göre İbranice olup Arapçalaşmıştır. İbranice'de ki aslı Ezra'dır ve "Yardım" (Tanrı'nın yardımı) anlamına gelmektedir.²³⁵

Kitab-ı Mukaddes'te Ezra adında bir bölüm de bulunmaktadır. Bu bölümde Ezra'dan "Kâhin, yazıcı, Rabb'in emirlerinin ve İsrail'e olan kanunlarının sözlerinin yazıcısı,

²³¹ Kurtubi, *el-Cami'u li Ahkâmi'l Kur'an*, c.4, s.107, Kadı Beydavi, *Envâru't Tenzil*, c.2, s.23.

²³² Razi, *Mefâtihi'l Gayb*, c.4, s.91.

²³³ Taberi, *Câmiu'l Beyan.*, c.3, s.305.

²³⁴ Âl-i İmrân, 3/65.

²³⁵ Komisyon, *Kur'an Yolu Meal ve Tefsir*, c. 2, s.757.

İsrail'in Allah'ı Rabb'in vermiş olduğu Musa'nın şeriatında zeyrek bir yazıcı, Allah'ın inâyet eli üzerinde olan" şeklinde bahsedilmiştir.²³⁶ Ezra, Fars kralı Artahşaşa (Artaxerxes) zamanında (m.ö. 465-424) yaşamıştır ve soyu Hz. Harun'a kadar ulaşmaktadır.²³⁷

Kur'an'da Yahudilerin "Üzeyr Allah'ın oğludur" dedikleri ifade edilmiştir. Ancak bu ifadeyi Yahudilerden kimlerin hangi zamanda söylediğine değinilmemiştir. Yahudilerin kutsal kitaplarında da Üzeyr'in Allah'ın oğlu olarak nitelendirildiğine dair herhangi bir bilgiye rastlanmamaktadır. Ancak İslami kaynaklarda Yahudilerin Üzeyr'i Allah'ın oğlu olarak nitelemesine dair birkaç rivayet bulunmaktadır. Bunlardan birine göre; önceleri Tevrat'a bağlı olan İsrailoğulları, zamanla Tevrat'a göre yaşamayı terk etmişlerdir. Bunun sonucunda da ilahi bir ceza olarak Tevrat hafızalarından silinmiş, onun muhafaza edildiği Tabut da (ahid sandığı) ellerinden alınmıştır. Buna üzülen Ezra (Üzeyr) kendisine Tevrat'ı tekrar öğretmesi için Allah'a yalvarmıştır. Allah onun duasını kabul ederek onun hafızasına Tevrat'ı yerleştirmiştir. Daha sonra Üzeyr Tevrat'ı kavmine öğretince Yahudiler katında değer kazanmıştır. Bunun sonucunda onlardan bazıları "Üzeyr Allah'ın oğludur" diyecek kadar ileri gitmiştir.²³⁸

Diğer bir rivayete göre; Amalika kavmi Yahudilere saldırmış onlardan bir kısmını öldürmüş ve onların ellerindeki Tevrat'ı almıştır. Geride kalanlar Tevrat kitabını dağlara gömmüşler ve bölgeyi terk etmişlerdir. O dönemler henüz genç olan ve ibadetle meşgul olan Üzeyr mevcudu bulunmayan Tevrat'ı kaleme almış, daha sonra ülkeyi terk eden bilginler geri döndüklerinde gömdükleri Tevrat ile Üzeyr'in kaleme aldığı Tevrat'ı karşılaştırmışlar ve ikisi arasında fark bulunmadığını görünce "Allah bunu sana ancak O'nun oğlu olduğun için verdi" demişlerdir.²³⁹

Yukarıdaki rivayetler Üzeyr'in yaşadığı dönemle ilgilidir. Birde Hz. Peygamber'in döneminde yaşayan Yahudilerden Üzeyr'in Allah'ın oğludur diyenlerin mevcut olduğuna dair rivayetler bulunmaktadır. İbnu Abbas'tan gelen rivayete göre; Yahudi Hahamlarından Sellam b. Mişkem, Nu'man b. Evfa, Şas b. Kays ve Malik b Sayf

---

²³⁶ Ezra, 7/1-12.

²³⁷ Komisyon, *Kuran Yolu Meal ve Tefsir*, c.2, s.757.

²³⁸ Komisyon, *Kur'an Yolu Meal ve Tefsir*, c.2, s.758.

²³⁹ Komisyon; a.g.e., c.2, s.758; Beydavi, *Envaru't Tenzil ve Esraru't- Te'vil*, c.1, s.412; Veli Ulutürk, *Kur'an'da Ehli Kitap*, s.12.

Resulullah'ın huzuruna geldiler ve "Sana nasıl tabi olalım ki sen kiblemizi terk ettin ve Üzeyr'in Allah'ın oğlu olmadığını iddia ediyorsun." dediler. Bunun üzerine Allah Tealâ "Yahudiler Üzeyr Allah'ın oğludur dediler..." ayeti kerimesini indirdi.²⁴⁰

Tefsirlerde Üzeyr hakkında nakledilen kıssalar Yahudi tarihinde önemli bir yeri olan Ezra'ya işaret etmektedir. Tefsirlerde yer alan rivayetlere göre Yahudilerin Üzeyr'i Allah'ın oğlu olarak nitelemelerinin nedeni kaybolmuş Tevrat'ı mucizevi bir şekilde tekrar ortaya çıkarmasıdır. Ancak Yahudiler arasında Ezra'nın Allah'ın oğlu olarak yüceltildiğine dair Yahudi kaynaklarında herhangi bir bilgi yoktur.²⁴¹ Hatta Yahudiler bu iddianın kendilerine ait olmadığını ileri sürerler. İslami kaynaklarda da bu sözün bütün Yahudiler tarafından benimsenmiş olmadığı, içlerinden biri ya da grup tarafından söylendiği belirtilmiştir.²⁴² "Üzeyr Allah'ın oğludur" ifadesini bugün ki Yahudiler kabul etmemektedir. Onların kutsal kitaplarında da bu ifadeler bulunmamaktadır. Dolayısıyla "Üzeyr'in Allah'ın oğlu" olduğu yönündeki ifadeyi Yahudilerin tamamı kabul etmemiş ve böyle bir ifade kullanmamıştır. Ancak bu ifadeyi Üzeyr'in yaşadığı çağdaki Yahudilerden bir zümre ya da daha kuvvetli bir ihtimalle Kur'an'ın nüzul olduğu ortamda yaşayan Yahudilerden birkaç kişi ya da bir grup söylemiş olabilir. Burada konumuzla ilgili boyutu açısından meseleye baktığımızda herhangi bir zaman dilimi içinde Yahudilerden bir kişi ya da grubun "Üzeyr Allah'ın oğludur" şeklinde bir ifade kullandığı ve böyle bir ifadenin tevhide aykırı olduğu için Kur'an'ın bu ifadeyi söyleyen kişi ya da kişilere eleştiri yönelttiğini bildirmekte yetineceğiz. Çünkü Kur'an, Yahudilerin ve müşriklerin bu ve benzeri iddialarına karşı; "Allah'ın bir ve tek olduğunu, O'nun doğmadığını, doğurmadığını, O'nun eşi, benzeri ve dengi olmadığını,²⁴³ O'nun hiçbir kimseyi evlat edinmediğini ifade ederek Allah'a çocuk isnat eden ve O'na ortak koşanları eleştirmiş ve onların iddialarını reddetmiştir.²⁴⁴

²⁴⁰ Taberi, a.g.e., c., a. c.10, s.78; Suyuti, *Lûbabun Nukûl fi Esbâbu'n Nuzul*, c. 1, s.189; Bedrettin Çetiner, *Fâtîha'dan Nâs'a Esbâb-ı Nüzûl Kur'an Ayetlerinin İnîş Sebebi*, c.1, s.446.

²⁴¹ Yaşayan Dünya Dinleri, (ed. Şinasi Gündüz), Baki Adam, "Yahudilik" s.217.

²⁴² Taberi, *Câmiu'l Beyan.*, c.6, s. 10,110,111; Ömer Faruk Harman, "Üzeyr", İFAV Ans., c.4, s. 409,411.

²⁴³ İhlas, 112/1-4

²⁴⁴ Nisa, 4/17; Yahudilerin Ezra dediği kişiyle Kur'an-ı Kerim'in Üzeyir dediği kişi aynı kişi mi yoksa değil mi tartışmalı bir konudur. Bu konuda geniş bilgi için bakınız; Ömer Faruk Harman, "Yahudilikte Peygamberlik ve Peygamberler" *İslam Tetkikleri Dergisi*, 1995, S.9, s.127-161; Baki Adam, "Müslümanların Yahudilere Yönelttiği Teolojik Eleştiriler" *Türkiye Dinler Tarihi Araştırmaları (TDA) -IV, Müslümanlar ve Diğer Din Mensupları*, Ankara, 2004. s. 103-118; Nuh Aslantaş, "Hz. Peygamber'in Çağdaş Yahudilerin İnanç-ibadet ve Dini Hayatları ile İlgili Bazı Tespitler" *İSTEM, Konya, 2008, C.XI, S.9-46*; Yaşayan Dünya Dinleri, (ed. Şinasi Gündüz), Baki Adam, "Yahudilik"

Bu bölümde Yahudilerin peygamberlik algısını ve peygamberlere karşı tutumlarına yönelik Kur'an-ı Kerim'in eleştirilerini özetlemek gerekirse; Yahudiler, Hz. Musa'nın bedeninde bir hastalık bulunduğunu söyleyerek Hz. Musa hakkında ileri geri konuşarak ve onun zina yaptığını iddia ederek Hz. Musa'ya karşı taşkınlık yapıp eziyet etmişlerdir. Yine onlar Hz. Musa'dan Allah'ı kendilerine apaçık göstermelerini istemişler ve göstermezse iman etmeyeceklerini söylemişlerdir. Bunun yanında putlara tapan bir kavmin yanından geçerken Hz. Musa'dan o kavmin tanrıları gibi kendilerine de bir tanrı yapmasını istemişlerdir. Onlar bu sözleri söylemekle haddi aşmışlar, Hz. Musa'dan batıl ve ölçüsüz isteklerde bulunmuşlardır. Yahudiler peygamberler arasında ayırım yaparak peygamberlerden bazısına inanmış, bazısını da inkâr etmişlerdir. Peygamberlerden bazısını da haksız yere öldürmüşlerdir. Yahudilere gelecek olan son peygamber ve onun özellikleri bildirilmesine, onlardan ona tabi olacaklarına dair sözler alınmasına rağmen sözlerinde durmamışlar ve içlerindeki kıskançlık yüzünden son peygamber Hz. Muhammed gelince onu inkâr etmişlerdir. Yahudiler Hz. İbrahim'i ataları kabul ederek onun Yahudi olduğunu iddia etmişlerdir. Onların bu vb. söz, fiil ve tutumlarını Kur'an onaylamamış, onlara bu sebeple eleştiriler yöneltmiş ve onlara doğru olanı göstererek onların peygamberlik ile ilgili yanlış olarak gördüğü inançlarından vazgeçmelerini istemiştir.

1.1.3 Kutsal Kitap İnancına Yönelik Eleştiriler

Kur'an-ı Kerim'de Hz. Musa'ya Kitab'ın ve Furkan'ın,²⁴⁵ Hz. Davud'a Zebur'un,²⁴⁶ Hz. İsa'ya İncil'in indirildiği ifade edilmiştir.²⁴⁷ Bu kitaplardan Tevrat ve Zebur Yahudilerin, İncil ise Hristiyanların kutsal kitabıdır. Bu bölümde Yahudilerin kutsal kitap algısına ve onların kutsal kitaplarla ilgili yanlış tutumlarına yönelik Kur'an'ın yönelttiği eleştirilere yer verilecektir.

D.İ.B. Yayınları, Ankara, 2010, s.216-220; Baki Adam, D.İ.A. "Üzeyr" Md. c.42, S.401,402. Ömer Faruk Harman, İFAV Ans. "Üzeyr" md. c.4, s.409,411.

²⁴⁵ Bakara, 2/53, 87.

²⁴⁶ İsra, 17/55; Nisa, 4/163.

²⁴⁷ Maide, 5/46.

1.1.3.1 Kutsal Kitapları Tahrif Etmeleri

Tahrif kelimesi insanın bir şeyden meydetmesi, sarkması anlamına gelir. Kelimenin tahrif edilmesi ise; onun yerinden kaydırılması ve değiştirilmesi demektir.²⁴⁸ Kur'an kutsal kitapların tahrif şekillerini; tahrif²⁴⁹ (bozmak), tebdil²⁵⁰ (değiştirmek), ketm²⁵¹ (gerçeği gizlemek), lübs²⁵² (hakkı batıla karıştırmak) ve leyy²⁵³ (dillerini eğip bükerek kelimeleri farklı anlamlara gelecek şekilde telaffuz etmek) kelimeleriyle ifade etmektedir.²⁵⁴

Tevrat'ın tahrifi meselesinde İslam alimleri arasında üç farklı görüş mevcuttur. Birinci kısımdakiler Tevrat'ın çoğu kısmının tahrif edildiğini savunmuştur. Tevrat'ın ekseriyetinin lafız ve mana bakımından tahrif edildiğini savunanların başında İbn Hazm gelmektedir. İbn Hazm şu an mevcut olan ilahi kitapların metin ve kaynak kritiğini yapmış ve özellikle Tevrat'ın ilahi bir kitap olma vasfının olmadığını söylemiştir.²⁵⁵ İkinci kısımdakiler Tevrat'ta tahrifin olmadığını savunanlardır. Bunların başında İbn Haldun gelmektedir. Goldziher İbn Haldun'un bu görüşünün mukaddimesinin başında olduğunu zikretmiştir.²⁵⁶ Ancak Necmettin Gökkr makalesinde bu görüşlerin Pirizâde Muhammed Sahib'in tercümesinde bulunduğunu ifade etmiştir.²⁵⁷ Üçüncü kısımdakiler ise Tevrat'ın tahrifinin kısmi olduğunu savunmuştur.²⁵⁸

Hiz. Musa'ya indirilen Tevrat metinlerinin bazıları levhalar halindeydi.²⁵⁹ Kur'an, nasihat ve her şeyin açıklanmasına dair neler varsa hepsini Allah'ın Hiz. Musa için levhalara yazdığını, Hiz. Musa'dan bunları sıkıca tutmasını ve kavmine de onun en güzelini almasını

²⁴⁸ İbnü'l Manzûr, *Lisânu'l Arab*, c.1, s.611.

²⁴⁹ Bakara, 2/75; Nisa, 4/46; Maide, 5/13,41.

²⁵⁰ Bakara, 2/59, A'raf, 7/162, Fetih, 48/15.

²⁵¹ Bakara, 2/159, 174; Âl-i İmrân, 3/71.

²⁵² Bakara, 2/42; Âl-i İmrân, 3/71.

²⁵³ Âl-i İmrân, 3/78; Nisa, 4/46.

²⁵⁴ Osman Kara, "Kur'an'ın Kutsal Kitaplarla İlişkisi", Gümüşhane Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2013, c.2, s.161.

²⁵⁵ Ebu Muhammed Ahmed b. Said İbn Hazm, *el-Fasl fi'l Milel ve'l- Ahvâi ve'n-Nihal*, Daru'l Marife, Beyrut, 1986, s.116-224; Osman Kara, "Kur'an'ın Kutsal Kitaplarla İlişkisi", Gümüşhane Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2013, c.2, s.162.

²⁵⁶ Goldziher, Ignaz, *Ehl-i Kitaba Karşı İslam Polemiği I*, (çev. Cihad Tunç), AU. İlahiyat Fakültesi İslami İlimler Enstitüsü Dergisi, sayı 5, Ankara 1928, s.257.

²⁵⁷ Necmettin Gökkr, "Kur'an-ı Kerim Açısından İlahi Kitapların Tahrifi Meselesi", İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, sayı 2, İstanbul 2000, s.211; Osman Kara, *Kur'an'ın Kutsal Kitaplarla İlişkisi*, s.162, 163.

²⁵⁸ Osman Kara, "Kur'an'ın Kutsal Kitaplarla İlişkisi", s.163.

²⁵⁹ Muhammed Fatih Kesler, *Kur'an'da Yahudiler ve Hristiyanlar*, s.188, Ankara, 1993.

emrettiğini bildirmiştir.²⁶⁰ Bu şekilde levhalarda yazılı olan Tevrat'ın Hz. Musa'nın hayatı boyunca hatta ondan sonra da bir müddet korunduğu gerçektir.²⁶¹ Bundan dolayı eldeki Tevrat'ın muhtevası iyice ve dikkatlice okunduğu vakit kitap üzerinde oynandığı kolayca görülmektedir. Öyle ki Tevrat bir yerde kendisinde peygamber olarak bahsettiği kişilere bir başka yerde iftiralar atabilmektedir.²⁶² Yahudilerin Tevrat'ta tahrif yaptığını işaret olması bakımından Yahudilerden bize gelen israiliyât türü rivayetlere değinmemiz yerinde olacaktır. Tevrat'ta Hz. Nuh'un küçük oğlu Ham'ın, babası Nuh'a cinsel istismarda bulunduğu²⁶³ ifadeleri ile Hz. Lut'un kızlarının, babalarına şarap içirdikleri ve sarhoş edip babaları farkında olmadan önce büyük kızın babaları Lut ile yatıp cinsel ilişkiye girdiği sonra da küçük kızın babası Lut ile ilişkiye girdiğine²⁶⁴ dair ifadeler Tevrat'ın insan eliyle değiştirilip tahrif edildiğine dair en bariz örneklerden bir kaçıdır. Semavi dinlerde normal bir insanın dahi yapması yasak olan zina gibi bir fiili peygamberlerin yaptığını söylemek peygamberlere yapılmış büyük bir iftiradır. Tevrat'ta peygamberlere ağır iftiralar atılması Tevrat'ın tahrif edildiğine delil oluşturmaktadır. Yahudiler Tevrat'ın tamamının Hz. Musa'ya Tanrı tarafından vahyedildiğine inanırlar. Ancak Tevrat'ta Hz. Musa'nın ölümü ve defnedilme olayının da anlatılması²⁶⁵ Tevrat'a insan müdahalesinin olduğunu ve Tevrat'ın tahrif edildiğini ispatlamaktadır. Bu sebeplerden dolayı da İbn Kayyim: "İlimde derin bilgisi olanlar şu anda elde mevcut olan Tevrat'ı incelediklerinde onun Hz. Musa'ya indirilen kitap olmadığını kolayca anlayabilirler"²⁶⁶ demiştir. İbn Hazm da Tevrat'ın nüshaları ya fazlalaştırılarak ya da noksanlaştırılarak tahrif yapılmıştır²⁶⁷ demiştir. İbn Hazm'ın bu sözünden hareketle Tevrat'ta olmayan bazı konuların Tevrat'tanmış gibi eklendiğini, Tevrat'ta olan bazı hususlarında eksiltildiğini ve dolayısıyla bu eksiltme veya ekleme olaylarının olması Tevrat'ın tahrif edildiğini²⁶⁸ ispat etmektedir. Kur'an, Tevrat'ta bazı şeylerin değiştirildiğini,²⁶⁹ bazı şeylerin eklendiğini,²⁷⁰ bazı şeylerin gizlenip

---

²⁶⁰ A'raf, 7/145.

²⁶¹ Jomier, Jacques: *Tevrat, İncil ve Kur'an* (ter. Sakip Yıldız) İstanbul, 1980, s.12.

²⁶² Jomier Jacques, *Tevrat, İncil ve Kur'an* (ter. Sakip Yıldız), s.13.

²⁶³ Tekvin, 9/24.

²⁶⁴ Tekvin, 19/33, 34.

²⁶⁵ Tesniye, 34/5-8.

²⁶⁶ İbn Kayyim el Cevzi, *Hidâyetü'l Hıyârâ Mine'l- Yahud ve'n- Nasâra*, Mısır, 1322 s.353.

²⁶⁷ İbn Hazm, *Kitabu'l Fasl*, c.1, s.202.

²⁶⁸ Tekvin, 9/24,25; Tekvin, 19/33; II. Samuel, 11/4; II. Samuel, 11/5.

²⁶⁹ Nisa, 4/46; Maide, 5/41.

²⁷⁰ Nisa, 4/46.

noksanlaştırıldığını²⁷¹ ve Tevrat'ın tahrif edildiğini dile getirmiştir.²⁷² Gerek Kur'an'ın Tevrat'la ilgili ifadelerinden²⁷³ gerekse Tevrat metinlerinde geçen bazı ifadelerden de anlaşılacağı üzere Tevrat'ta tahrif yapıldığı aşikardır.²⁷⁴ Şah Veliyullah, Yahudilerin Tevrat'ta yapmış oldukları tahrif şekilleri hakkında şunları söylemiştir:

Onlar Tevrat'ı lafzi ve manevi olarak iki şekilde tahrif etmişlerdir. Birincisi lafzi olan tahriftir. Bu da Tevrat ayetlerini gizlemek, kendileri tarafından bir iftira olarak Tevrat'ta olmayan şeyleri ona katmak, Tevrat'ın hükümlerini yerine getirme hususunda gevşeklik göstermek ve bu konuda taassup içinde olmaktır. Yahudiler Tevrat üstündeki tahriflerini daha çok başka dillere tercüme ederken yapmışlardır. İkincisi de manevi tahriftir. Bu daha çok tahakkümle (yani kendi istekleri doğrultusunda hüküm vermekle) ve doğru yoldan sapmakla ayrıca bir ayeti kendi anlamları dışında tevîl etmekle gerçekleştirilen tahriftir.²⁷⁵

Yahudiler kendi kitaplarında olsa bile kendilerine ağır gelen ya da hoşlanmadığı şeyleri gizlemişler ya da onunla amel etmemişlerdir. Bu konuda Ebu Hureyre'den nakledilen şu rivayeti örnek verebiliriz:

Yahudilerden bir kadın ile bir erkek zina etmişti. Recmden daha hafif ceza vermesi ümidiyle onları Hz. Muhammed'e getirdiler. Yahudiler Hz. Peygamber'e zinanın hükmünün ne olduğunu sordu. O'da (s.a.v.) onlardan en bilgin olanlarını getirmelerini istedi. Bunun üzerine oraya gelen Yehoza ve İbn Suriya'ya Hz. Peygamber: "Allah için söyler misiniz siz zina edenlere Allah'ın recm ile hükmettiğini biliyor musunuz?" Buna cevap veren İbn Suriya şöyle dedi: "Allah hakkı için evet, vallahi onlar senin peygamber olduğunu da biliyorlar. Ancak hasetlerinden dolayı bunu itiraf etmiyorlar." Daha sonra Hz. peygamber zina eden bu iki kişiyi recm ettirmiştir. Bu olay üzerine maide 41. ayet nazil oldu.²⁷⁶

Yukarıda Ebu Hureyre'den gelen rivayette Yahudilerin kutsal kitabında zina eden kişilerin cezasının ne olduğunu bilmelerine rağmen kendi kitaplarındaki hükümler nefislerinin hoşuna gitmediği ve kendilerine ağır geldiği için hükümleri gizlediklerini ve kendi kitaplarıyla amel etmediklerini ancak işlerine geleni aldıklarını görmekteyiz.²⁷⁷ Maide suresinin 41. ayetinde Yahudilerin yalana kulak verip kelimeleri yerlerinden kaydırıp değiştirerek tahrif ettiklerine işaret edilmiştir. Bütün bunlar bize Yahudilerin kendi kitaplarında hoşlarına gitmeyen bir şey olursa onu değiştirebilirlerse

²⁷¹ Bakara, 2/146.

²⁷² Bakara, 2/75; Maide, 5/13.

²⁷³ Bakara, 2/146, 211; Nisa, 4/46; Maide, 5/13, 41.

²⁷⁴ Tekvin, 9/24, 25; Tekvin, 19/33; II. Samuel, 11/4; II. Samuel, 11/ 5.

²⁷⁵ Ed-Dihlevi, Şah Veliyullah, *el-Fevzu'l Kebîr fî Usûli't- Tefsir*, s.19.

²⁷⁶ İbn Hişam, *Siret-ü İbnu Hişam*, c.2, s. 213, 214.

²⁷⁷ En'am, 6/91.

değiştirdiklerini ya da gizlediklerini, dolayısıyla kendi kutsal kitaplarında tahrif yaptıklarını açıkça göstermektedir.

Yahudilerin kendi elleriyle kitap yazarak Allah katındandır deyip az bir bedel karşılığı satmaları²⁷⁸ onların dünyalık bir şeyler elde etmek ya da para kazanmak için Tevrat'ta olmayan şeyleri Tevrat'a eklediklerini göstermekte bu da Tevrat'ın bir kısmının insan eliyle tahrif edildiğini ispat etmektedir.

Kur'an-ı Kerim'de Yahudilerin verdikleri sözleri bozmaları sebebiyle Allah'ın onları lanetleyip kalplerini katılaştırdığı, onların Kitap'taki kelimelerin yerlerini değiştirip tahrif ettikleri ve kendilerine öğretilen ahkâmın bir bölümünü unuttukları ifade edilerek²⁷⁹ kendilerine mucizeler geldikten sonra her kim Allah'ın ayetlerini değiştirirse onlara karşı Allah'ın azabının çok şiddetli olacağı bildirilmiştir.²⁸⁰

1.1.3.2 İşıttik ve İsyân Ettik Demeleri

Kur'an, Tur dağının altında Yahudilerden söz alındığını, onlara kendilerine verilenleri kuvvetlice tutmalarının ve söylenenleri anlamalarının emredildiğini, onların ise işittik ve isyan ettik dediklerini bildirmiştir.²⁸¹ Verilen sözü tutmamaları ve işitip isyan ettik demeleri yüzünden onların kalplerine buzağı sevgisi dolmuş ve buzağıyı ilah kabul ederek Allah'a ortak koşmuşlardır.²⁸² Elmalılı Hamdi Yazır yukarıdaki ayetin tefsirinde Yahudilerin kâfirlikleri sebebiyle buzağı sevgisinin kalplerine çok fazla işlemiş olduğunu, bu sebeple de kendilerine indirilen vahye o zaman bile tam olarak iman etmediklerini söylemiştir.²⁸³ Kur'an, Bakara suresinin 93. ayetinde Yahudilerin imanlarının onlara kötülüğü emretmeye devam ettiği için kemale ermediğini ifade etmiş²⁸⁴ ve imanların doğru olmadığı için onları şu şekilde eleştirmiştir: *“Eğer doğru bir imanınız varsa o zaman neden imanınız size çirkin ve kötü şeyleri emrediyor? neden işittik ve isyan ettik dediniz?”*²⁸⁵ *Neden peygamberlerden ölçsüz isteklerde bulundunuz?*²⁸⁶ *niçin*

---

²⁷⁸ Bakara, 2/79.

²⁷⁹ Maide, 5/13.

²⁸⁰ Bakara, 2/211.

²⁸¹ Bakara, 2/93.

²⁸² Bakara, 2/92.

²⁸³ Elmalılı, *Hak Dini Kur'an Dili*, c.6, s. 422.

²⁸⁴ Bakara, 2/93.

²⁸⁵ Bakara, 2/93.Nisa, 4/46;

²⁸⁶ Bakara, 2/55; Âl-i İmrân, 3/183; A'raf, 7/138.

*peygamberleri haksız yere öldürdünüz?*²⁸⁷ Kur'an'ın Yahudilere böyle sorular yöneltmesi ile Yahudilerin imanlarının doğru olmadığını ve aslında onların iman etmediklerini ortaya koymak istemiştir.

Kur'an-ı Kerim, Yahudilerden bir kısmının dillerini eğip büktüklerini, kelimeleri değiştirdiklerini, peygamberlere “işittik ve itaat ettik” demeleri gerekirken tam tersini söyleyerek “işittik ve isyan ettik” dediklerini ve peygamberlere karşı geldiklerini bildirmiş ve bu sebeple de onları eleştirmiştir. Halbuki Kur'an, onların işittik ve itaat ettik demelerinin kendileri için daha hayırlı ve daha doğru olacağını ifade etmiştir. Ancak onların inkârı seçerek iman etmemişlerdir. Bu yüzden de Allah onlara lanetlemiştir.²⁸⁸

1.1.3.3 Çekememezlik Yüzünden Kitap'ta İhtilaf Etmeleri

Kur'an-ı Kerim'de Yahudi ve Hristiyanlar; kendilerine Kitap verilenler,²⁸⁹ kendilerine Kitap verdiklerimiz,²⁹⁰ kendilerine Kitap'tan bir pay verilenler²⁹¹ şeklinde tanıtılmış ve onlar için Ehl-i Kitab tabiri de kullanılmıştır.²⁹²

Allah, İsrailoğullarına birçok nimet vermiş,²⁹³ onlardan kendilerine gönderilen peygamberlere ve kitaplara uymalarını istemiştir. Ancak kendilerine sayısız nimet verilmesine rağmen onların tamamı iman etmemiş ve peygamberlerin getirdiği emirlerin bir kısmının Allah'tan olup olmadığına ihtilaf ederek bu emirlere karşı direnmişlerdir.²⁹⁴ Yahudiler kendilerine Allah tarafından gönderilen kitaplarda da ihtilafa düşmüşlerdir.²⁹⁵ Onların kutsal kitaplarında gelecek peygamberden bahsedilmiş ve gelecek son peygambere yardımcı olup destekleyeceklerine, namaz kılıp zekât vereceklerine dair onlardan söz alınmıştır. Ancak onlar bu kuvvetli sözlerini bozmuşlardır. Bundan dolayı da Allah onlara lanet etmiştir.²⁹⁶

---

²⁸⁷ Bakara, 2/87; Âl-i İmrân, 3/112; Nisa, 4/155.

²⁸⁸ Nisa, 4/ 46.

²⁸⁹ Bakara, 2/ 101, 144, 145.

²⁹⁰ Bakara, 2/121, 146.

²⁹¹ Âl-i İmrân, 3/23; Nisa, 4/ 44.

²⁹² Hatice İslamoğlu, *Elmalı Tefsirinde Yahûdi ve Hristiyanlara Bakış*, Yüksek Lisans Tezi, Şanlıurfa, 2008, s.41, 42.

²⁹³ A'raf, 7/138; A'raf, 7/160; Taha, 20/80, 81; Casiye, 45/16.

²⁹⁴ Bakara, 2/40-150; A'raf, 7/100, 188.

²⁹⁵ Hud, 11/ 10.

²⁹⁶ Maide, 5/12, 13.

Yahudilerin çoğu kendi kitaplarına gerektiği şekilde uymadıkları gibi sonra gelen kitapları da kabul etmemekte ısrar etmişlerdir. Kur'an, her kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve kıyamet gününü inkâr ederse onun doğru yoldan çıkmış olacağını ifade etmiş ve böyle bir tutum içinde oldukları için Yahudileri de eleştirmiştir.²⁹⁷

Razi; Nisa suresi 136. ayette geçen: “Önceki kitaplar” ifadesi için; Yahudilerin sadece Tevrat'ı kabul ettiklerini daha önce indirilmiş olan kitapların tamamına iman etmediklerini, bundan dolayı da onlara daha önce indirilmiş olan kitapların tamamına iman etmelerinin emredildiğini söylemiştir.²⁹⁸

Yahudilere Allah'ın indirdiğine iman edin denildiğinde onlar; “Ancak bize indirilene iman ederiz”²⁹⁹ demişler ve kendilerine indirilen kitaptan sonra gelen ve ellerinde bulunan Kitab'ı tasdik eden Kur'an'ı inkâr etmişlerdir. Onların sadece “Bize indirilene inanınız” ifadeleri için Kur'an, “*Madem inanyordunuz da neden daha önceden Allah'ın sizlere gönderdiği peygamberleri haksız yere öldürdünüz?*”³⁰⁰ diye onlara soru yönelterek aslında onların peygamberleri öldürmeleri sebebiyle kendilerine indirilenlere de tam olarak iman etmediklerini ortaya koymuştur.

Allah, İsrailoğullarının içinden peygamberler seçmiş, onlara kutsal kitaplar vermiş, onları iyi ve temiz rızıklarla beslemiş ve onları bir zamanlar içinde yaşadığı çağdaki insanlara üstün kılmıştır.³⁰¹ Ancak Hz. Musa'ya kitabın verilmesine³⁰² ve din konusunda kendilerine açık deliller verilmesine rağmen aralarındaki birbirini çekememezlik yüzünden ayrılığa düşmüşler ve Kutsal Kitap'ta ihtilaf etmişlerdir.³⁰³ Bu ayrılık, ihtilaf ve çekememezliğin neticesinde Allah tarafından hak olarak gönderilen Kur'an hakkında da derin bir şüphe içinde bulunmuşlardır.³⁰⁴ Allah'u Teala İsrailoğullarının kendi kitaplarında ayrılığa düşmelerini, ihtilaf etmelerini ve Kur'an hakkında şüpheye düşmelerini de eleştirmiş, kıyamet gününde ayrılığa ve şüpheye düştükleri şeyler

---

²⁹⁷ Nisa, 4/136.

²⁹⁸ Fahrüddin Razi, *Mefâtihu'l Gayb*, c.8, s.366; İslamoğlu, Hatice, *Elmalılı Tefsirinde Yahûdi ve Hristiyanlara Bakış*, s.42.

²⁹⁹ Bakara, 2/91.

³⁰⁰ Bakara, 2/91.

³⁰¹ Bakara, 2/47,122; Casiye, 45/16.

³⁰² Hud, 11/ 10.

³⁰³ Hud, 11/10; Casiye, 45/7.

³⁰⁴ Fussilet, 41/45.

hakkında onların aralarında hüküm verileceğini,³⁰⁵ ayrıca o gün her ümmetin kitabına çağrılacağı ve yaptıklarından dolayı cezalandırılacağını bildirmiştir.³⁰⁶

1.1.3.4 Allah ve Allah'ın Ayetleri Hakkında Münakaşa Etmeleri

Allah, Yahudilere birçok peygamber göndermiş ve bu peygamberler Yahudileri; eşi benzeri olmayan, evlat edinmekten münezzehe olan, hükümlerinde ortağı bulunmayan bir ve tek olan Allah'a iman etmeye ve sadece O'na kulluk yapmaya çağırmıştır. Ancak Yahudiler zaman zaman bu davetin özünü unutup Allah'a çocuk isnat etmişler, kendilerinin Allah'ın oğulları ve sevgili kulları olduklarını iddia ederek³⁰⁷ başka varlıkları Allah'a ortak koşmuşlar³⁰⁸ ve Allah hakkında gerçek olmayan uygunsuz sözler söylemişlerdir. Bu ve benzeri söz ve fiilleri ile Yahudiler Allah'ı hakkıyla takdir edemediklerini ortaya koymuşlardır.³⁰⁹

Kur'an-ı Kerim, Yahudilerin Allah'ın hiçbir insana katından bir şey indirmediğini söylediklerini ve onların bu söylemleriyle Allah'ı hakkıyla tanımadıklarını ifade etmiştir.³¹⁰ Kur'an, onların bu sözle Allah'ı gereği gibi tanımadıklarını beyan ettikten sonra ayetin devamında "Öyleyse insanlara bir nur ve hidayet olarak getirdiği kitabı Musa'ya kim indirdi?"³¹¹ diye soru sorarak onların bu sözlerini eleştirmiş ve bu sözlerinin hakikati yansıtmadığını ortaya koymuştur.

Kur'an-ı Kerim, İsrailoğullarının kendilerine gelen herhangi bir delil olmadığı halde Allah ve O'nun indirdiği ayetleri hakkında tartıştıklarını, bu tartışmalarının da içlerindeki kibirden kaynaklandığını bildirmiş ve onları bu tutumlarından dolayı eleştirmiştir.³¹² Ayrıca Kur'an, Allah ve O'nun ayetleri hakkında tartışmaya girenlerinin delillerinin boş olduğunu ifade etmiş ve böyle bir tutum sergilemeleri sebebiyle de Yahudilerin ahirette çetin bir azap göreceklerini bildirmiştir.³¹³

---

³⁰⁵ Casiye, 45/17.

³⁰⁶ Casiye, 45/28.

³⁰⁷ Maide, 5/18.

³⁰⁸ Bakara, 2/165; Yusuf, 12/106.

³⁰⁹ Enam, 6/91; Zümer, 39/67.

³¹⁰ En'am, 6/91.

³¹¹ En'am, 6/91; Mü'min, 40/56.

³¹² Mü'min, 40/56.

³¹³ Şûrâ, 42/16.

1.1.3.5 Tevrat'la Amel Etmemeleri

Allah (c.c.) İsrailoğullarının doğru yolu bulmaları için Hz. Musa'ya hak ile batılı ayıran hükümleri içeren kitabı vermiş,³¹⁴ onlardan yalnızca Allah'a kulluk edeceklerine, ana-babaya iyilik edeceklerine, namaz kılıp zekat vereceklerine dair sözler almış ancak onların çoğu sözlerinde durmayıp yüz çevirmişlerdir.³¹⁵ Kur'an, İsrailoğullarından alınan sözlerden bir diğerinin de; birbirlerinin kanlarını dökmeyeceklerine, birbirlerini yurtlarından çıkarmayacaklarına dair söz olduğunu ve onların da bunları kabul ettiklerini bildirmiştir.³¹⁶

Kur'an, Allah'ın İsrailoğullarına Tevrat'ı indirdiğini, kendilerini Allah'a vermiş peygamberlerin, zâhitlerin ve bilginlerin o Kitap ile hükmettiklerini ifade etmiş ve Yahudilerin ve onların aralarında hükmeden hakimlerin de Allah'ın ayetlerini az bir bedele karşılık satmadan Allah'ın indirmiş olduğu hükümlerle hükmetmelerinin gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca her kim o hükümlerle hükmetmezse onun kâfir olacağını bildirmiştir.³¹⁷ Yukarıdaki ayetlerde Allah, İsrailoğullarından Tevrat'ta kendilerine emredilen hususları yerine getirmelerini, yasakladığı hususlardan kaçınmalarını, verdikleri sözleri tutmalarını, kendilerine indirilenleri dünyalık bir menfaat karşılığında değiştirmeden Tevrat'a harfiyen iman etmelerini ve ona uymalarını istemiştir. Ancak İsrailoğulları kendilerine indirilen Tevrat'ta zamanla bazı değişiklikler yaparak³¹⁸ Kitap'ta olmayan bazı konuları ona eklemişler,³¹⁹ bazı hususları ondan çıkarmışlar³²⁰ ve kitaplarındaki kelimeleri yerinden oynatarak onu tahrif etmişlerdir.³²¹ Allah, onlara "Ayetlerimizi az bir bedel karşılığı satmayın"³²² diye emretmesine rağmen İsrailoğulları kendi elleriyle kitap yazarak bu Allah katındandır demişler ve sonra onu az bir bedele karşılık satmışlardır. Kur'an, onları bu fiillerinden dolayı eleştirmiştir.³²³

---

³¹⁴ Bakara, 2/53.

³¹⁵ Bakara, 2/83.

³¹⁶ Bakara, 2/84.

³¹⁷ Maide, 5/44.

³¹⁸ Maide, 5/41.

³¹⁹ Nisa, 4/46.

³²⁰ Bakara, 2/146.

³²¹ Bakara, 2/75; Maide, 5/13.

³²² Maide, 5/44.

³²³ Bakara, 2/79.

Kur'an, İsrailoğullarından birbirlerinin kanını dökmeyeceklerine ve birbirlerini yurtlarından çıkarmayacaklarına dair söz alındığını ancak onların bunları kabul etmelerine rağmen³²⁴ verdikleri sözlerin aksine davranarak birbirlerini öldürdüklerini ve birbirlerini yurtlarından çıkardıklarını bildirmiştir. Kur'an, onların bu tutumlarına karşı; "...Yoksa siz Kitab'ın bir bölümüne inanıp, bir bölümünü inkâr mı ediyorsunuz?"³²⁵ diye soru sorarak onların bu tutumlarını eleştirmiştir. Kur'an, onların verdikleri sözde durmayıp birbirlerini öldürmeleri ve aralarında bir zümreyi yurtlarından çıkarmaları ile sanki kitabın bir bölümüne inanıp bir bölümünü inkâr ediyormuş gibi davrandıklarını ifade etmiş, onların böyle davranmaları sebebiyle de dünya hayatında rezillik, ahiret hayatında da şiddetli bir azap göreceklerini bildirerek onları eleştirmiştir.³²⁶

Kur'an, Yahudilerin aralarında hükmetmeleri için Allah'ın kitabına çağrıldıklarında içlerinden bazısının cayarak geri döndüğünü³²⁷ bildirdikten sonra Tevrat'la yükümlü olmalarına rağmen onunla amel etmeyenlerin durumunun tıpkı ciltlerce kitabı sırtında taşıyan eşeklerin durumu gibi olduğunu³²⁸ ifade ederek ve Tevrat ile amel etmesi gerekirken amel etmeyenleri ciltler dolusu kitap taşıyan eşeğe benzetmiştir. Ayrıca bu kişilerin Tevrat ile amel etmedikleri için zalim³²⁹ ve kâfir olduklarını da dile getirerek bu tutumlarından dolayı da onları eleştirmiştir.³³⁰

Kur'an, Ehl-i Kitab'ın Tevrat ve İncil'i doğru bir şekilde tatbik etmediğini, eğer Tevrat ve İncil'i doğru bir şekilde tatbik etmiş olsalardı Kur'an'da buluşup Müslüman olmalarının gerektiğini ifade etmiştir. Fakat onlar kendilerine söylenen sözleri değiştirmişler ve kutsal kitaplarıyla amel etmemişlerdir.³³¹ Kur'an'da bir başka ayette de Ehl-i Kitab'ın Tevrat'ı, İncil'i ve Allah katından indirilen Kur'an'ı doğru dürüst uygulamış olsalardı onların altlarından ve üstlerinden bolca rızıklandırılıp refah içinde yaşayacakları dile getirilmiştir.³³² Kur'an, Ehl-i Kitab'ın kutsal kitapları doğru bir şekilde tatbik etmemelerini tenkit ederek onların Tevrat, İncil ve Kur'an'a iman edip doğru bir

---

³²⁴ Bakara, 2/84.

³²⁵ Bakara, 2/85.

³²⁶ Bakara, 2/85, 86.

³²⁷ Âl-i İmrân, 3/23.

³²⁸ Cum'a, 62/5.

³²⁹ Maide, 5/45.

³³⁰ Maide, 5/44.

³³¹ A'raf, 7/162.

³³² Maide, 5/66.

şekilde uygulamadıkça doğru yolda olmayacaklarını ifade etmiş ve onların doğru yola ulaşabilmesi için Kur'an'a inanıp onu hayatına uygulamalarının gerektiğini dile getirmiştir.³³³

1.1.3.6 Allah'ın Kitabı'ndan Yüz Çevirmeleri

Allah, İsrailoğullarının doğru yolu bulması için Musa'ya Kitab'ı³³⁴ vermiştir. Ancak Musa'ya Kitab'ın verilmesine rağmen İsrailoğulları Kitap'ta ayrılığa düşmüşlerdir.³³⁵ Ayetlerden de anlaşılacağı üzere Allah, Hz. Musa'ya İsrailoğullarını doğru yola ulaştırması için Kitabı vermiş ancak İsrailoğulları aralarındaki anlaşmazlık yüzünden verilen Kitap'ta ihtilaf etmiştir.³³⁶ Halbuki Allah, İsrailoğullarının Tevrat'la yükümlü olduklarını bildirip onlardan Tevrat'la amel etmelerini istemesine rağmen onlar Kitap'ta ihtilaf etmişler³³⁷ ve Tevrat'la amel etmemişlerdir.³³⁸ Kur'an, Yahudilerin kendi kitaplarında mevcut olsa bile kendilerine ağır gelen ya da hoşlanmadığı hükümleri gizlediklerini ve onlarla amel etmediklerini ancak işlerine geleni aldıklarını,³³⁹ aralarında hüküm vermesi için Allah'ın kitabına çağrıldıklarında Allah'ın kitabından yüz çevirdiklerini³⁴⁰ ve verilen hükümlerden cayarak geri döndüklerini bildirmiştir.³⁴¹ Kur'an, Onların bu tutumlarının arkasında “*Sayıli günler dışında bize ateş dokunmayacak*” diye inanmalarından kaynaklandığını bildirmiş ve onların bu inançlarının bir iftiradan ibaret olduğunu ve kendilerini aldatmaktan başka bir sonucunun bulunmadığı sert bir dille ifade etmiştir.³⁴²

1.1.3.7 Kur'an- ı Kerim'i ve Allah'ın Ayetlerini İnkâr Etmeleri

Allah (c.c.) İsrailoğullarına birçok peygamber göndermiştir. Gönderilen bu peygamberler onları doğru yola davet etmiştir. Ancak İsrailoğulları kendilerine gönderilen peygamberlerden bir kısmına bir kısmına da iman etmeyerek onları yalanlamış³⁴³ ve

---

³³³ Maide, 5/68.

³³⁴ Bakara, 2/53.

³³⁵ Hud, 11/110; Fussilet, 41/45.

³³⁶ Casiye, 45/16, 17.

³³⁷ Hud, 11/110.

³³⁸ Cum'a, 62/5.

³³⁹ En'am, 6/91.

³⁴⁰ Maide, 5/43.

³⁴¹ Âl-i İmrân, 3/23.

³⁴² Âl-i İmrân, 3/24.

³⁴³ Maide, 5/70.

onlardan bazısını da haksız yere öldürmüştür.³⁴⁴ Yahudiler peygamberliğin Hz. İbrahim’le başladığını Malaki ile de bittiğini iddia etmişlerdir.³⁴⁵ Bunun sonucu olarak daha sonra Allah tarafından peygamber olarak görevlendirilen Hz. İsa ve Hz. Muhammed’in peygamberliğini kabul etmemişler ve onlara indirilenleri de inkar etmişlerdir.³⁴⁶ Halbuki Hz. Muhammed’in geleceği bütün peygamberlere, onların ümmetlerine bildirilmiş ve onlardan gelecek son peygambere tabi olacaklarına dair sözler alınmıştı.³⁴⁷ Yahudilerin kutsal kitaplarında da son peygamberin geleceği ve onun özellikleri yazmaktaydı³⁴⁸ ve onu kendi öz oğullarını tanıdıkları gibi tanımaktaydılar.³⁴⁹ Ancak bütün bu bilgilere rağmen Yahudiler Hz. Muhammed’i ve ona indirilenleri içlerindeki kıskançlık yüzünden³⁵⁰ gerçeği bildikleri halde gizlemişler³⁵¹ ve inkâr etmişlerdir.³⁵²

“*Yahudiler Hz. Muhammed’i kendi öz oğullarını tanıdıkları gibi tanırırlar*”³⁵³ ayetiyle ilgili Hz. Ömer, eskiden bir Yahudi iken daha sonra Müslüman olan Abdullah b. Selam’a ayetteki bu ifadeyi sormuştur. Abdullah b. Selam cevap olarak: “Allah onun özelliklerini bize kitapta bildirmişti. O yüzden ben onu kendi oğlumu tanıdığımdan daha iyi tanırım ama anasından doğan oğlum benden midir? bilemem”³⁵⁴ diye cevap vermiştir. Abdullah b. Selam’ın ifadelerinden o dönemdeki Yahudilerin Hz. Muhammed’in peygamber olduğunu bildiklerini ortaya çıkmaktadır. Ancak onlara Allah’ın indirdiğine iman edin denildiğinde onlar Hz. Muhammed’i ve ona indirilen kitabın gerçek olduğunu bildikleri halde kıskançlıklarından ötürü Hz. Muhammed’i ve ona indirilenleri yalanlamışlar ve ancak “Bize indirilene inanırız”³⁵⁵ deyip Tevrat’tan sonra indirilen ve Tevrat’ı tasdik edici olan Kur’an’ı inkâr etmişlerdir. Ayetin devamında Allah (c.c.) Yahudilere “*Madem size indirilene inanyordunuz da niçin peygamberleri haksız yere öldürdünüz?*” diye soru

---

³⁴⁴ Nisa, 4/155

³⁴⁵ Tekvin, 20/7.

³⁴⁶ Bakara, 2/ 46; Âl-i İmrân, 3/185; Nisa, 4/157; A’raf, 7/157.

³⁴⁷ Maide, 5/12,13; Muhammed Hamidullah, *İslam Peygamberi*, c. 1, s. 368, 372, 380, 382, 425.

³⁴⁸ A’raf, 7/157.

³⁴⁹ Bakara, 2/89, 92; Tesniye, 18/15-18.

³⁴⁹ Bakara, 2/146; İbn Kesir, *Tefsîru’l Kur’ân ‘il Azîm*, c.1, s.94.

³⁵⁰ Bakara, 2/90.

³⁵¹ Âl-i İmrân, 3/71.

³⁵² En’am, 6 20.

³⁵³ Bakara, 2/146.

³⁵⁴ İbn Kesir, *Tefsîru’l Kur’ân ‘il Azîm*, c.1, s.94.

³⁵⁵ Bakara, 2/91.

yönelterek onların kendilerine indirilenlere de tam olarak iman etmediklerini ortaya koymuş ve yaptıkları bu fiil ve söylemlerden dolayı onları eleştirmiştir.³⁵⁶

Allah, Yahudilere “*Tevrat’ı tasdik edici olarak indirilen Kur’an’a iman edin. Sakın onu inkâr etmeyin, ayetlerimi az bir bedel uğruna satmayın, yalnızca benden korkun*”³⁵⁷ diye emretmiştir. Ancak onlar Allah katından ellerinde bulunan Tevrat’ı tasdikleyen Kur’an geldiğinde onu inkâr etmişlerdir.³⁵⁸ Hz. Muhammed Yahudilerin bu tavırlarından dolayı üzölmüş ve onların bu tutumlarını yadırgamıştır. Bunun üzerine Kur’an, Hz. Muhammed’e; Yahudilerin daha önceden de apaçık mucizeler, sahifeler ve kitap getiren nice peygamberleri yalanladıklarını bildirmiş ve bu tutumlarından dolayı onları yadırgamasını ve onlar için üzölmemesi gerektiğini ifade etmiştir.³⁵⁹ Allah (c.c.) Hz. Muhammed’e indirilen kitabın gerçek olduğunu, her kim bu gerçeği bilerek doğru yolu seçerse kendi lehine, her kim de bu gerçekten sapsarsa kendi aleyhine olacağını, onların bu tutumlarından dolayı Hz. Muhammed’in sorumlu olmadığını³⁶⁰ buyurarak Hz. Muhammed’i teselli etmiştir. Ayrıca Allah (c.c.) Kur’an’a inanmayıp onu inkâr eden kimselerin malları ve evlatlarının Allah’ın huzurunda kendilerine hiçbir yarar sağlamayacağını ve onların cehennemden yakıtı olacaklarını dile getirmiştir.³⁶¹ Ancak yanlarında bulunan Tevrat ve İncil’de yazılı olan ümmi peygambere inanıp ona saygı gösterip yardım eden, ona ve onunla birlikte gönderilen nura (Kur’an’a) uyanların kurtuluşa ereceklerini bildirmiş ve onları Hz. Muhammed’e ve ona indirilen Kur’an’a iman etmeye davet etmiştir.³⁶²

1.1.4 Melek İnançına Yönelik Eleştiriler

Meleklerle iman etmek İslam dininde de inanç esaslarından biridir.³⁶³ İslam dininde olduğu gibi tüm ilahi dinlerde de meleklerle iman etmek gerekli görölmüştür. Zamanla bazı ümmetler tevhitte ayrıldığı gibi imanın şartlarından biri olan meleklerle iman etme hususunda da hataya düşmüşler ve melekler hakkında asılsız iftiralar atmışlardır. Hatta

---

³⁵⁶ Bakara, 2/91.

³⁵⁷ Bakara, 2/41.

³⁵⁸ Bakara, 2/89.

³⁵⁹ Âl-i İmrân, 3/184.

³⁶⁰ Zümer, 39/41.

³⁶¹ Âl-i İmrân, 3/110.

³⁶² A’raf, 7/157.

³⁶³ Bakara, 2/ 285.

daha da ileri giderek meleklerden bazısına da düşmanlık beslemişlerdir.³⁶⁴ Kur'an Yahudilerin Cebrail'e düşmanlık beslediklerini dile getirmiştir.³⁶⁵ Elmalılı Hamdi Yazır, Yahudilerin Cebrail'e düşmanlık etmesi ile ilgili şu hadiseyi aktarmıştır:

Hiz. Muhammed Medine'ye hicret ettiği zaman Fedek Yahudilerinin din büyüklerinden biri olan Abdullah b. Suriya, münazara etmek için birkaç kişiyle birlikte Hiz. Muhammed'in yanına gelmiş ve Hiz. Muhammed'e sorular sormaya başlamıştır. İlk olarak; ey Muhammed! uykun nasıldır? diye soru sormuş ve ahir zamanda gelecek o peygamberin uykusu bize haber verildi demiştir. Hiz. Muhammed cevap olarak: "Gözlerim uyur, kalbim uyumaz." buyurunca, "doğru" demiş. Sonra "Nutfe babadan iken çocuk anasına neden benzer? bunu da açıklar mısınız?" demiş. Hiz. Muhammed "Kadının da suyu vardır, hangisi üstün gelirse benzerlik o tarafa çeker" buyurmuş. O yine "Doğru" demiş. Sonra "İsrail'in (Yakup) kendi nefesine haram kıldığı yiyecek ne idi? haber ver bakalım. Çünkü Tevrat'a göre bunu ümmi peygamber haber verecektir" demiştir. Bunun üzerine Hiz. Muhammed: "Musa'ya Tevrat'ı indiren Allah adına söylerim. Bilir misiniz ki, İsrail (Yakup) şiddetli bir hastalığa tutulmuştu. Hastalığı uzadı. O zaman Allah kendisine bu hastalıktan afiyet ihsan ederse en sevdiği yiyeceği ve içeceği kendisine haram olsun diye adakta bulunmuş ve onu kendi nefesine haram kılmıştır. Yakup'un en sevdiği ve kendisine haram kıldığı yiyecek ise deve eti ve deve sütüdür. Abdullah, buna da "Evet" dedikten sonra "Dördüncü ve son olarak bir şey kaldı. Onu da söylersen sana iman ettim gitti." demiş ve şu soruyu sormuştur: "Sana hangi melek geliyor da Allah tarafından bu senin söylediklerini sana getiriyor?" diye sorunca Hiz. Muhammed "Cebrail" buyurmuş. Bunun üzerine Abdullah "O bizim düşmanımızdır, o savaş ve şiddet getirir, bizim elçi meleğimiz Mikail'dir ki o, müjde, ucuzluk, bolluk ve bereket getirir. Eğer sana gelen melek o olsaydı iman ederdik."³⁶⁶ demiş ve böylece Yahudilerin Cebrail'e düşman olduklarını itiraf etmiştir.

Yukarıdaki rivayetten de anlaşılacağı üzere Yahudiler Cebrail'in kendileri için savaş ve şiddet getirdiğini iddia ederek Cebrail'e karşı düşmanlık beslemişlerdir. Kur'an, onların bu iddialarını ve tutumlarını reddetmiş ve Hiz. Muhammed'in kalbine Kur'an'ı Cebrail'in indirdiğini ifade ederek onun Allah'tan aldığı vahyi peygamberlere iletmekle görevli melek olduğuna işaret etmiştir.³⁶⁷ Kur'an'da bir başka ayette her kim Allah'a, peygamberlerine, onun meleklerine, Cebrail'e ve Mikail'e düşman olursa Allah'ın da inkârcı kâfirlerin düşmanı olduğu ifade edilmiş böylece hem Yahudilerin Cebrail'e düşmanlık etmeleri eleştirilmiş ve hem de Allah'a, meleklerine, peygamberlerine düşmanlık edenlerin bu fiilleri yüzünden kâfir olduğu bildirilmiştir.³⁶⁸

---

³⁶⁴ Bakara, 2/97, 98.

³⁶⁵ Bakara, 2/98

³⁶⁶ Elmalılı, *Hak Dini Kur'an Dili*, c.1, s. 429.

³⁶⁷ Bakara, 2/97.

³⁶⁸ Bakara, 2/98.

1.1.5 Ahiret İncancına Yönelik Eleştiriler

Kur'an'ın Yahudilere yönelttiği bir diğer eleştiri konusu da onların ahiret inancı ve ahiret hayatına karşı tutumlarına yönelik olmuştur. Allah'ın gönderdiği tüm peygamberler ümmetlerine Allah'a iman etmenin gerektiği gibi ahiret gününe, ölümden sonra dirilmenin hak olduğuna iman etmeye çağırılmış ve herkesin bu dünyada yapıp ettiklerinden ahirette hesaba çekileceğini bildirmiştir.³⁶⁹ Kur'an, Hz. Musa'ya Allah'tan başka ilah olmadığını, Allah'a kulluk etmesinin, Allah'ı anmak için namaz kılmasının gerektiğinin ve zamanı gizli tutulan kıyametin mutlaka geleceğinin vahyedildiğini bildirmiştir.³⁷⁰ Hz. Musa'ya vahyedilen ayetlere dikkat edildiğinde; Hz. Muhammed'e vahyedilenler arasında itikadi noktada fark olmadığı gibi³⁷¹ namaz kılmak gibi ibadetin her iki peygambere de vahyedildiği görülmektedir.³⁷² Ancak günümüzde Yahudilerin kutsal kitaplarına baktığımızda Hz. Musa'ya vahyedilen çoğu ayetin olmadığını ya değiştirildiğini ya da çıkarıldığını görmekteyiz. Remzi Kaya bu konuyla ilgili şunları ifade etmiştir:

Yahudilikte ilahi bir dinin en önemli konularından biri olan ahiret inancının açık ve seçik bir şekilde günümüze intikal etmediği görülmektedir. Bu konudaki yetersizliğin Yahudi kutsal kitabının zaman içinde asli bünyesini kaybetmesinden ileri geldiği düşünülebilir. Bugün Yahudi Kutsal Kitabı'nda Hz. Musa'ya vahyedilenin tamamını bulmak mümkün değildir. İşte Kur'an Yahudilerin içinde buldukları bu duruma temas etmekte, tarihi seyir içinde Hz. Musa'nın da içinde bulunduğu Yahudi peygamberlerine nelerin emredildiğini haber vermekte, böylece bugün ki Tevrat'ta nelerin bulunmadığı anlaşılmaktadır.³⁷³

Kur'an-ı Kerim, Yahudilerin ahirete karşılık dünya hayatını satın alan kimseler olduğunu,³⁷⁴ cennete sadece kendilerinin gireceğini,³⁷⁵ onlardan günahkâr olanlara ise sayılı birkaç gün müstesna ateşin dokunmayacağını iddia ettiklerini dile getirmiş ve onları bu iddialarından dolayı eleştirmiştir.³⁷⁶

³⁶⁹ Zilzâl, 99/7, 8.

³⁷⁰ Tâhâ, 20/13-16.

³⁷¹ Taha, 20/14; Enbiya, 21/108; Fussilet, 41/6.

³⁷² Hz. Musa ve İsrailoğullarına namaz kılmalarının emredilmesi ile ilgili olarak bakınız: Bakara, 2/83; Maide, 5/12; Yunus, 10/87; Taha, 20/14; Hz. Muhammed'e ve Müslümanlara namaz kılmalarının emredilmesi ile ilgili olarak bakınız: Bakara, 2/43, 45, 110; Maide, 5/55; En'am, 6/72; Hûd, 11/114; İsrâ, 17/78, 79; Ankebût, 29/45; Kevser, 108/2.

³⁷³ Remzi Kaya, *Kur'an'a Göre Ehli Kitap ve İslam*, s.196.

³⁷⁴ Bakara, 2/86.

³⁷⁵ Bakara, 2/111.

³⁷⁶ Bakara, 2/80.

Yahudiler Allah'a iftira atma,³⁷⁷ haksız yere peygamberleri öldürme,³⁷⁸ isyan ve taşkınlık etme,³⁷⁹ fitne fesat çıkarma,³⁸⁰ kitaplarını tahrif etme,³⁸¹ peygamberleri yalanlama,³⁸² Allah'ın ayetlerini inkâr etme,³⁸³ peygamberlerine iftira atma³⁸⁴ gibi günahları işlemelerine rağmen cennete sadece kendilerinin gireceğini iddia etmişlerdir.³⁸⁵ Ancak Kur'an, Yahudilerin bu iddialarının asılsız ve onların kuruntusundan ibaret olduğunu, eğer doğru söylüyorlarsa delillerini getirmelerinin gerektiğini dile getirmiştir.³⁸⁶ Ayrıca Kur'an onlara "İddialarınızda samimi iseniz haydi ölümü temenni edin"³⁸⁷ diye çağrıda bulunmuş ancak onlar iddialarında doğru sözlü ve samimi olmadıkları için yaptıkları kötülüklerden dolayı da ölümü isteyemeyeceklerini bildirerek onların bu tutum ve davranışlarını eleştirmiştir.³⁸⁸

Yahudi Mezhepleri arasında ahiretten ziyade dünyanın daha önemli olduğu bilinmektedir. Dünya'da zengin olmak için Yahudilerin dışında kalanlardan faiz alıp vermek onlar için mübahdır.³⁸⁹ Yahudilerin tahrif edilmeden önceki kitaplarında faiz alıp vermek yasak olmasına rağmen onlar kitabı tahrif etmeleri sonucunda faizi mübah görmüşlerdir. Kur'an, Yahudilerin yaptıkları bu davranışlar yüzünden onların ahiret karşılığında dünyayı satın alan kimseler olduklarını ve azap görececeklerini ifade etmiştir.³⁹⁰

Kur'an'ın eleştirdiği Yahudilerin iddialarından bir diğeri de Yahudi alimlerinin cehennem azabını yedi veya kırk gün ile sınırladıklarıdır.³⁹¹ Yahudiler birkaç gün hariç kendilerine ateşin dokunmayacağını söylemişlerdir ancak Kur'an, onların bu sözlerine karşılık kim bir kötülük işler ve kötülüğü kendisini kuşatırsa onların cehennemlik olduğunu ve orada ebedi kalacaklarını bildirmiştir.³⁹²

---

³⁷⁷ En'am, 6/91.

³⁷⁸ Bakara, 2/87.

³⁷⁹ Bakara, 2/61.

³⁸⁰ İsrâ, 17/4.

³⁸¹ Bakara, 2/76; Nisa, 4/ 46; Maide, 5/41.

³⁸² Âl-i İmran, 3/184.

³⁸³ Bakara, 2/89.

³⁸⁴ Tekvin, 9/24; Tekvin, 19/33.

³⁸⁵ Bakara, 2/111.

³⁸⁶ Bakara, 2/111.

³⁸⁷ Bakara, 2/ 94.

³⁸⁸ Cum'a, 62/6,7; Bakara, 2/95.

³⁸⁹ Remzi Kaya, *Kur'an'a göre Ehli Kitap ve İslam*, s.198.

³⁹⁰ Bakara, 2/86.

³⁹¹ Taberi, *Câmiu'l Beyân*, c.1, s.381; İbn Kesir, *Tesirul Kur'an'il Azim*, c.1, s.169, 171.

³⁹² Bakara, 2/81.

1.2 Ahlaki Yönden Eleştiriler

1.2.1 Kıskanç Olmaları

Kur'an-ı Kerim, Allah'ın, İsrailoğullarını denizden geçirdiğini,³⁹³ onları Firavunun zulmünden kurtardığını,³⁹⁴ onlara gökten kudret helvası ile bildircin indirdiğini,³⁹⁵ vaktiyle onları aemlere üstün kıldığını ve onlara birçok nimet verdiğini bildirmiştir.³⁹⁶ Allah, İsrailoğullarından kendilerine verilen nimetleri hatırlayıp şükretmelerini, verdikleri sözlerde durmalarını ve peygamberlerine itaat etmelerini istemiştir. Kur'an, İsrailoğullarından gelecek son peygamberi desteklemeleri, namaz kılıp zekât vermeleri ve Allah'a güzel borç vermeleri hususunda söz alındığını bildirmiştir.³⁹⁷ Kur'an, Yahudilerin kutsal kitabında son peygamberin geleceği ve onun özellikleri yazdığı için onların son peygamberi kendi oğullarını tanıdıkları gibi tanıdıklarını bildirmiştir.³⁹⁸ Ancak onlar içlerindeki kıskançlıktan ötürü³⁹⁹ Hz. Muhammed'in peygamber olduğu gerçeğini gizlemişler,⁴⁰⁰ onu yalanlayarak⁴⁰¹ inkâr etmişler⁴⁰² ve ona inanacaklarına dair sözlerini tutmamışlardır.⁴⁰³ İzzet Derveze Yahudilerin Hz. Muhammed'i ve ona indirilen Kur'ân'ı kıskançlık sebebiyle inkâr etmeleri ile olarak şunları söylemiştir:

Yahudiler, daha önce hakkında bilgi sahibi olmakla Araplara karşı üstünlük taşıdıkları peygamberin hak olduğunu ve ona indirilenin, Tevrat'la uyduğunu kesin olarak bildikleri halde Kur'an-ı Kerim gelince onu inkâr ettiler ve kabule yanaşmadılar. Bu tavırlarının temelinde kıskançlık ve kin yatıyordu. Yüce Allah'ın peygamberliği kendi soydaşlarından olmayan bir kuluna bahşetmiş olmasını çekemiyorlardı.⁴⁰⁴

Kur'an-ı Kerim, Yahudilerin Allah'ın kullarından dilediğine peygamberlik ihsan etmesini kıskandıkları için Allah'ın indirdiğini (Kur'an'ı) inkâr ederek kendilerini harcamalarının

---

³⁹³ A'raf, 7/138.

³⁹⁴ A'raf, 7/141.

³⁹⁵ Taha, 20/80.

³⁹⁶ Bakara, 2/47.

³⁹⁷ Maide, 5/12,13.

³⁹⁸ Bakara, 2/146; M. Hamidullah, *İslam Peygamberi*, c.1, s.368, 372, 380, 382, 425.

³⁹⁹ Bakara, 2/90.

⁴⁰⁰ Bakara, 2/146;

⁴⁰¹ Âl-i imrân, 3/184.

⁴⁰² En'am, 6/20.

⁴⁰³ A'raf, 7/157.

⁴⁰⁴ Derveze, İzzet, *et-Tefsiru'l Hâdis*, (ter. Ekrem Demir), c.5, s.95; İslamoğlu, Hatice, *Elmalılı Tefsirinde Yahûdi ve Hristiyanlara Bakış*, Yüksek Lisans Tezi, Şanlıurfa, 2008, s.80.

kötü bir şey olduğunu bu sebeple de gazap üstüne gazaba uğradıklarını ve onlar için alçaltıcı bir azabın olduğunu bildirmiştir.⁴⁰⁵

Kur'an, Ehl-i Kitap'tan kâfir olanlar ve putperestlerin Allah'tan Müslümanlara hayır indirilmesini istemediklerini ifade etmiştir.⁴⁰⁶ Elmalılı Hamdi bu ayetle ilgili olarak şunları söylemiştir.:

Ehl-i Kitabın hiç birisinin Allah tarafından Mü'minlere lütfedilen başarıları çekemedikleri ve Mü'minlerin bir devlete nail olmasını istemediklerini için Hz. Muhammed'e indirilen vahiy ve nübüvvet gibi bir nimeti sevmemişlerdir. Hz. Muhammed'e ve Müslümanlara verilen bu nimete karşı bin bir türlü uydurma gerekçe ile karşı çıkmışlardır. Allah'ın kullarından dilediğine verme lütfuna müdahale etmek istemişler, bunu başaramayınca da bencillik ve kıskançlıkla inkâr etmişlerdir.⁴⁰⁷

Kur'an, Ehl-i Kitabın Allah'ın dilediği kuluna lütfundan bir şeyler vermesine hâset ettiklerini⁴⁰⁸ ve Ehl-i Kitap'tan çoğunun gerçek kendilerine apaçık belli olmasına rağmen sırf içlerindeki çekememezlik ve kıskançlık duygusundan ötürü Mü'minleri imanlarından vazgeçirmeye çalışarak onları küfre döndürmek istediklerini bildirmiştir.⁴⁰⁹

Yahudiler içlerindeki kıskançlıktan ötürü Hz. Muhammed'e Allah katından bir hayır indirilmesini kabul etmemişlerdir. Onlardan bazıları içlerindeki kıskançlıktan ötürü daha da ileri giderek Allah'ın katından hiçbir insana bir şey indirmediğini⁴¹⁰ söyleyerek Hz. Muhammed'i ve ona indirilen vahyi kabul etmemek için peygamberlere indirilen tüm vahyi reddetmiş ve vahyi inkâra kadar gitmiştir. Kur'an, onların kıskançlıklarına karşın Allah'ın lütfundan rahmetini dilediğine indireceğini, dilediğine vereceğini bildirmiştir.⁴¹¹

1.2.2 Cimri Olmaları

Kurtubi tefsirinde; "Cimriliğin kişinin yanında hasıl olanı çıkartıp vermekten kaçınması şeklinde ifade etmiştir."⁴¹² İsrailoğullarından; Allah'tan başkasına kul olmayacaklarına ve namazı kılıp zekât vereceklerine dair söz alınmıştı.⁴¹³ Ancak onlar bu sözlerini

---

⁴⁰⁵ Bakara, 2/90.

⁴⁰⁶ Bakara, 2/105.

⁴⁰⁷ Elmalılı, *Hak Dini Kur'an Dili*, c.1, s.455.

⁴⁰⁸ Nisa, 4/54.

⁴⁰⁹ Bakara, 2/109

⁴¹⁰ En'am, 6/91.

⁴¹¹ Bakara, 2/105.

⁴¹² Kurtubi, a.g.e., c.4, s.492.

⁴¹³ Bakara, 2/83.

tutmamışlardır. “Hz. Muhammed, bir gün Hz. Ebu Bekir’i Kaynuka Yahudilerine Müslüman olmalarını ve namaz kılıp zekât vermelerini tebliğ etmesi için görevlendirmiştir. Hz. Ebu Bekir, Yahudilere tebliğ görevini yaparken; Beni Kaynuka Yahudilerinden Finhas bin Azure Hz. Ebu Bekir’e “Allah bizden borç istediğine göre Allah fakirdir” demiştir. Bu söz üzerine Hz. Ebu Bekir Finhas’a tokat atmış ve “Aramızda antlaşma olmamış olsaydı senin boynunu vururdum” demiştir. Sonra da bu olayı Hz. Muhammed’e anlatmıştır.”⁴¹⁴ Bu olay üzerine maide suresinin 64. Ayeti inmiştir. Kur’an bu ayet ile Yahudilerin “Allah’ın eli bağlıdır” iddialarını eleştirmiş ve Allah’ın elinin açık olduğunu, istediğine dilediği gibi verdiğini ifade etmiştir.⁴¹⁵

Yukarıdaki ayet ve rivayetten de anlaşılacağı üzere Yahudilerin verdikleri sözlerden biri zekât vermek olmasına rağmen onlar zekât vermeyi reddettikleri gibi Allah’a iftira atarak “Allah fakirdir ve O’nun eli bağlıdır” demişlerdir. Halbuki onlar zekât vereceklerine dair önceden söz vermelerine rağmen zekât vermeyi reddederek zekât vermekten kaçınmaları onların cimri olduklarını göstermektedir.

Kur’an, Yahudilerin cimrilik yapıp infaktan kaçınmalarını eleştirmiş ve cimrilik gösterenlerin yaptıkları şeylerin kendi yararlarına olduğunu sanmamaları gerektiğini aksine cimriliğin onların aleyhine olduğunu, cimrilik ettikleri şeylerin kıyamet günü onların boyunlarına dolanacağını bildirmiştir.⁴¹⁶ Yahudilerin “Allah’ın eli bağlıdır” iddialarına karşı Kur’an, Allah’ın elinin açık olduğunu ve mülkünden istediğine dilediği gibi verdiğini ifade ederek Yahudileri bu iddialarından dolayı eleştirmiştir.⁴¹⁷ Kur’an, Yahudilerin “Allah cimridir. Allah’ın eli sıkıdır” iddialarına karşı başka bir ayette: “*Yoksa onların mülkten (hükümranlıktan) bir nasipleri mi var? Öyle olsaydı onlar insanlara çekirdek filizi (kadar bir şey bile) vermezlerdi.*”⁴¹⁸ buyurarak Yahudilerin hükümranlıktan bir nasiplerinin olmadığını, şayet olsaydı bile insanlara çekirdek filizi kadar dahi bir şey vermeyeceklerini ifade ederek onların ne kadar cimri olduklarını ortaya koymuştur.

---

⁴¹⁴ Beydavi, *Envâru’-t- Tenzîl*. c. 1, s.69; Elmalılı, *Hak Dini Kur’an Dili*, c.2, s. 1238,1239.

⁴¹⁵ Maide, 5/64.

⁴¹⁶ Âl-i İmrân, 3/180.

⁴¹⁷ Maide, 5/64.

⁴¹⁸ Nisa, 4/53.

Kur'an bir başka ayette de "Yahudilerin cimrilik yapan ve diğer insanlara da cimri olmayı tavsiye eden kimseler olduklarını ifade etmiş ve onları bu sebeple eleştirmiştir.⁴¹⁹

1.2.3 Fesatçı Olmaları

Fesat alemin ve toplumun düzenini bozmayı, fitri ve tabii dengeyi bozmayı ifade eder.⁴²⁰ Elmalılı ise fesadı; "Rabbe isyan ile nefsi heder etmek ve yok etmek olarak tarif etmiştir."⁴²¹ Kur'an, Yahudilerin yeryüzünde fesada koştuklarına ve savaş çıkarmak için çalıştıklarına işaret etmiş ve ne zaman fitne ateşi yakmışlarsa Allah'ın onu söndürdüğünü bildirmiştir.⁴²² Bu ayet ile Kur'an, Yahudilerin fesatlık yönünü dile getirerek fesatlık çıkarmaya çalışmalarını eleştirmiş ve tekrar (fesatçılığa) dönerlerse Allah'ın onları cezalandıracağını bildirerek onları tehdit etmiştir.⁴²³ Kur'an, onları tehdit ederek bu huylarından vazgeçmelerini istemiştir. Vazgeçmedikleri takdirde ise Allah'ın kıyamete kadar onların üzerlerine en kötü eziyeti yapacak olan kimseleri musallat edeceğini bildirmiştir.⁴²⁴

Kur'an, Yahudilerin yeryüzünde iki defa fesat çıkarıp kibre kapılacaklarını bildirmiştir.⁴²⁵ Ömer Nasuhi Bilmen bu ayetin yorumunda şunları söylemiştir:

Yahudiler, Arz-ı Şam'da diğer bir kavle göre de Mısır diyarında iki defa Tevrat'ın hükümlerine muhalefet edeceklerdir. Bunlardan birincisi, Hz. Şa'ya'nın katli ve kendilerine azab-ı ilahi ile inkâr eden Ermiya'yı hapsedmeleridir. İkincisi de Hz. Zekeriya ile Yahya'yı katletmek ve Hz. İsa'nın hayatına suikasta bulunmalarıdır.⁴²⁶

Kur'an-ı Kerim, Yahudilerin fesat çıkarıp kibre kapılacaklarını,⁴²⁷ her fesat çıkardıklarında Allah'ın onların üzerlerine güçlü kullarını göndereceğini ve onları yeneceklerini⁴²⁸ böylelikle her fesatlık çıkardıklarında onlara ilahi cezanın verileceğini bildirmiştir.⁴²⁹ Eğer onlar tövbe edip yaptıkları fitne fesat ve bozgunculuktan

⁴¹⁹ Nisa, 4/37.

⁴²⁰ Kutluer, İlhan, "Fesad", DİA., TDV yayınları, İstanbul, 1995, c.12, s.421,422.

⁴²¹ Elmalılı, *Hak Dini Kur'an Dili*, c.5, s.3757.

⁴²² Maide, 5/64.

⁴²³ İsrâ, 17/8.

⁴²⁴ A'raf, 7/167.

⁴²⁵ İsrâ, 17/4.

⁴²⁶ Bilmen, Ömer Nasuhi, *Kur'an-ı Kerim'in Türkçe Meâli Âlisi ve Tefsiri*, c.4, s. 1850.

⁴²⁷ İsrâ, 17/4.

⁴²⁸ İsrâ, 17/5.

⁴²⁹ İsrâ, 17/8.

vazgeçerlerse de kurtulacaklarını bildirmiştir.⁴³⁰ Yukarıdaki ayetlerden de anlaşılacağı üzere Yahudiler zaman zaman yeryüzünde fesat çıkarıp savaş çıkarmaya çalışmışlar, Tarih boyunca yeryüzünde bozgunculuğun, savaşların, ihtilallerin gizli tahrikçileri olmaya devam etmişlerdir.

1.2.4 Şükürsüzlük ve Nankörlük Yapmaları

Allah insanoğluna sayısız nimetler vermiştir. Verdiği bu sayısız nimetlere karşılık onlardan şükretmelerini ve nankörlük yapmamalarını istemiştir.⁴³¹ Hatta şükrederlerse nimetlerini artıracığını, nankörlük ederlerse de azabının şiddetli olacağını bildirmiş ve onlardan nankörlük etmeden şükretmelerini istemiştir.⁴³²

Nankörlük; yapılan iyiliğe karşı şükran duymamak, gördüğü iyiliği unutmak ve nimetin kıymetini bilmemektir.⁴³³ Nankörlüğün zıttı olan şükür ise; bir iyiliği bilmek ve iyilik edene teşekkür etmektir. Asıl şükür, Allah'ı hatırlamak ve her daim O'na kulluk yapmaktır.⁴³⁴ Elmalılı Hamdi Yazır şükürü; sadece nimeti ve onun zevk ve neşesini hissedip bilmek değil, nimet vereni tanımak ve nimeti karşılığında onu yüceltmek olarak tanımlamıştır.⁴³⁵

Allah, İsrailoğullarına birçok nimet vermiştir.⁴³⁶ Ancak onlar kendilerine verilen nimetleri beğenmemişler ve bu verilen nimetlere karşı nankörlük etmişlerdir.⁴³⁷ Kurtubi Allah'ın İsrailoğullarına verdiği nimetleri; "Onların aralarından peygamber gönderilmesi, üzerlerine semadan kitaplar indirilmesi, taştan onlar için su fışkırması ve diğer taraftan Hz. Muhammed'in vasıf, nitelik ve risâletini beyan eden Tevrat'ı korumayı onlardan istemesi"⁴³⁸ şeklinde saymıştır. Allah İsrailoğullarından kendilerine verilen nimetleri hatırlayıp şükretmelerini, verdikleri sözlerde durmalarını ve peygamberlerine itaat etmelerini istemiştir. Ancak Allah'ın kendilerine sayısız nimetler vermesine rağmen onlar

---

⁴³⁰ Maide, 5/65.

⁴³¹ Bakara, 2/152.

⁴³² İbrahim, 14/7.

⁴³³ Komisyon, *Örnekleriyle Türkçe Sözlük*, M.E.B. Yay. Ankara,1996, c.3., s.2084.

⁴³⁴ Süleyman Ateş, *Yüce Kur'an'ın Çağdaş Tefsiri*, c.1, s.227.

⁴³⁵ Elmalılı, a.g.e., c.6, s.4313.

⁴³⁶ Bakara, 2/47; A'raf, 7/138, 141, 160; Taha, 20/80; Tesniye, 7/8.

⁴³⁷ Bakara, 2/61.

⁴³⁸ Kurtubi, *el-Cami'u li Ahkâmi'l- Kur'an*, c.2, s.9.

verdikleri sözleri deęiřtirmişler⁴³⁹ ve verdikleri sözlerde durmamışlardır.⁴⁴⁰ Allah'ın kendi içlerinden birçok peygamber seçmesi ve onlara kitaplar vermesi⁴⁴¹ nimetine karşılık onlar peygamberlerden bazısını yalanlamışlar,⁴⁴² bir kısmına büyüklük taslamışlar⁴⁴³ ve bir kısmını da inkâr edip öldürerek⁴⁴⁴ içlerinden peygamber seçilmesi nimetine karşı nankörlük yapmışlardır. Kur'an-ı Kerim, onlara verilen nimeti beğenmeyip şükürsüzlük ve nankörlük yapmalarını eleştirerek onların bu davranışlarından dolayı zillete mahkûm olup Allah'ın gazabına uğradıklarını bildirmiştir.⁴⁴⁵

1.2.5 Yalancı ve İftiracı Olmaları

Kur'an'ın Yahudilere yönelttiği eleştiri konularından biri de Yahudilerin yalancı ve iftiracı olmalarıdır. Yahudiler kendi kitaplarını tahrif ederek⁴⁴⁶ kendilerine gönderilen peygamberlerine bile iftiralar atmışlardır. Yahudilerin Tevrat'ta peygamberlerine yaptığı iftiralardan bazıları ise şunlardır: “*Rab şöyle dedi: İşte Âdem iyiyi ve kötüyü bilmekte bizden birisi gibi oldu.*”⁴⁴⁷ Tevrat'ta ki bu ifadelerle Hz. Adem'in bizden birisi gibi olduğunu iddia etmeleri, onların birden fazla ilahın varlığını kabul etmelerini gerekli kılmaktadır.⁴⁴⁸ Halbuki Kur'an, Hz. Adem'i “Allah'ın halifesi”⁴⁴⁹ olarak tanımlamaktadır. Tevrat'ta, Nuh'un küçük oğlu Ham'ın babası Nuh'a cinsel istismarda bulunduğu ve Nuh'un uyanınca küçük oğlunun ne yaptığını anladığı⁴⁵⁰ ifadeleri ile Hz. Lut'un kızlarının babalarına şarap içirip sarhoş ettikleri ve babaları farkında olmadan önce büyük kızın babası Hz. Lut ile yatıp cinsel ilişkiye girdiği,⁴⁵¹ sonraki gecede küçük kızın babasını sarhoş edip yattığı,⁴⁵² sonrada her iki kızında babalarından hamile kaldığı⁴⁵³ yönündeki ifadelerden de anlaşılacağı üzere Yahudiler peygamberlere iftira atmışlardır. Ayrıca Tevrat'ta; Hz. Davut'un, Bat-Şeva adlı bir kadın ile zina yaptığı ve

---

⁴³⁹ A'raf, 7/162.

⁴⁴⁰ Maide, 5/12, 13.

⁴⁴¹ Bakara, 2/53, 87; Nisa, 4/163; Hud, 11/110; İsrâ, 17/55.

⁴⁴² Maide, 5/70.

⁴⁴³ Bakara, 2/87.

⁴⁴⁴ Nisa, 4/155.

⁴⁴⁵ Bakara, 2/61.

⁴⁴⁶ Bakara, 2/75; Maide, 5/13.

⁴⁴⁷ Tekvin, 3/22, 23.

⁴⁴⁸ İbn Hazm, *Kitabu'l Fasl*, c.1, s.207.

⁴⁴⁹ Bakara, 2/30.

⁴⁵⁰ Tekvin, 9/24.

⁴⁵¹ Tekvin, 19/33.

⁴⁵² Tekvin, 19/34.

⁴⁵³ Tekvin, 19/36.

sonra kadının hamile kaldığı⁴⁵⁴ ifadeleriyle “Süleyman yaşlanınca karıları onu başka ilahların ardından yürümek üzere saptırdılar”⁴⁵⁵ ifadeleri Yahudilerin Hz. Davud ve Hz. Süleyman gibi peygamberlere iftira attıklarını kanıtlamaktadır.

Yahudiler peygamberler hakkında yalan söyleyip iftira attıkları⁴⁵⁶ gibi “*Allah hiçbir beşere bir şey indirmedir*”⁴⁵⁷ diyerek Allah hakkında yalan söylemişler ve O’na iftira atmışlardır. Yahudilerin yalancı ve iftiracı olduklarına dair Elmalılı Hamdi şu bilgileri vermektedir: “Tevrat’ta bildirildiği halde Hz. Muhammed’e iman etmeleriyle ilgili herhangi bir ahd ve misak olmadığını iddia eden Yahudiler⁴⁵⁸ daha da ileri giderek Allah hiçbir beşere bir şey indirmedir.”⁴⁵⁹ demişlerdir. Elmalılı, Allah’a yalan isnat eden bu kimselere karşı onları korkutma ve uyarma olarak; “*Allah’a karşı yalan uydurandan daha zalim kim olabilir? Melekler; bugün Allah’a karşı haksız şeyler söylediğinizden ve O’nun ayetlerine karşı böbürlendiğinizin dolayı alçaltıcı bir azapla cezalandırılacaksınız derler.*”⁴⁶⁰ ayetinin indiğini söylemiştir. Gerek Kur’an ayetlerini gerek Tevrat metinlerini gerekse de Elmalılı’nın ifadelerini incelediğimizde Yahudilerin Allah hakkında yalan söyleyerek O’na iftira attıklarını, peygamberlerden bazısına da iftira atarak normal insanın dahi yapması yasak olan fiilleri peygamberlere isnat ettiklerini tespit ettik. Kur’an, Yahudileri bu söz, tutum, davranış ve iftiralarından dolayı eleştirmiş ve onların yalan uydurup iftira attıkları için zalim olduklarını bu nedenle de yaptıklarından dolayı alçaltıcı bir azapla cezalandırılacaklarını haber vermiştir.⁴⁶¹

Yahudiler son peygamberi yalanlamak için; Hz. Muhammed’in yanına gelmişler ve Hz. Muhammed’e; “Geçmişte peygamberlik iddiasında bulunan kişiye ateşin yiyeceği bir kurban getirmediğe inanmamalarının emredildiği”⁴⁶² söyleyerek mucize göstermesi halinde inanacaklarını söylemişlerdir. Allah, Yahudilerin bu iddialarını Kur’an-ı Kerimde de şöyle dile getirmiş: “*Doğrusu Allah bize, (gökten inen) ateşin yiyeceği (yakıp kor edeceği) bir kurban getirmediğe hiçbir peygambere inanmamamızı emretti*” diyenlere

---

⁴⁵⁴ II. Samuel, 11/4, 5.

⁴⁵⁵ I. Krallar, 11,4.

⁴⁵⁶ Tekvin, 19/33,34,35,36; I. Krallar, 11/3, 4; II. Krallar, 11/4, 5.

⁴⁵⁷ En’am, 6/91.

⁴⁵⁸ Elmalılı, *Hak Dini Kur’an Dili*, c.1, s.437, 438

⁴⁵⁹ En’am, 6/91.

⁴⁶⁰ En’am, 6/93.

⁴⁶¹ En’am, 6/93.

⁴⁶² I. Krallar, 18/19.

şöyle de: “Size, benden önce mucizelerle, (özellikle) dediğiniz (mucize) ile nice peygamberler geldi. Eğer doğru insanlarsanız onları niçin öldürdünüz?”⁴⁶³ Bu ayette Allah, Yahudilerin bu iddialarını dile getirdikten sonra Hz. Muhammed’den Yahudilere şu soruyu sormasını istemiştir: “...Benden önce de dediğiniz ve istediğiniz mucizeler ile nice peygamber geldi madem ki doğru söylüyordunuz da niçin onları öldürdünüz?”⁴⁶⁴ Allah, Hz. Muhammed’den Yahudilere bu soruyu sormasını istemekle; Yahudilerin iddialarının doğru olmadığını aksine onların yalancı olduğunu ortaya koymuş ve daha önceki peygamberlerin onların istedikleri mucizeleri getirmelerine rağmen onların peygamberleri öldürmeleri sebebiyle isteklerinde samimi olmadığına işaret etmiştir. Ayrıca Kur’an, Yahudilerin bu isteklerinin arkasında Hz. Muhammed’i yalanlama arzusunun olduğuna dikkat çekmiş ve bu tutumları sebebiyle de onları eleştirmiştir.⁴⁶⁵

Kur’an, Yahudilerin Hz. Meryem’e büyük bir iftira atmaları sebebiyle de yalancı olduklarını bildirmiştir.⁴⁶⁶ Hz. İsa, babasız bir şekilde mucizevi olarak doğunca Yahudiler bu mucizeye inanmamışlar ve Hz. Meryem’i iffetsizlikle suçlayıp ona iftira atmışlardır. Kur’an, Yahudileri bu iftiralarından dolayı eleştirmiş ve “İmran kızı Meryem’in iffetini koruyan bir kul olduğunu, Allah’ın ona ruhundan üflediğini ve Meryem’in, Rabbinin sözlerini ve kitaplarını tasdik edip onun gönülden itaat eden bir kul olduğunu”⁴⁶⁷ ifade etmiştir. Kur’an böylece Hz. Meryem’in iffetli bir kişi olduğunu, Yahudilerin ise iftiracı olduklarını ortaya koymuştur. Yahudiler daha önce birçok peygamberleri yalancılıkla itham edip onlara iftiralar attıkları gibi son peygamber Hz. Muhammed’i de yalancılıkla itham etmişlerdir. Hz. Muhammed onların bu tutumlarına üzülmüştür. Bunun üzerine Allah, Kur’an’da Hz. Muhammed’e hitaben; “Resulüm, onlar senden önce de apaçık mucizeler, sahifeler ve kitaplar getiren nice peygamberleri de yalanladılar, onların seni yalancılıkla itham etmelerine aldırma ve üzülme”⁴⁶⁸ diye buyurarak Yahudilerin sadece Hz. Muhammed’i değil daha önceki nice peygamberleri de yalancılıkla itham ettiklerine dikkat çekmiş ve bu tutumlarının doğru bir davranış olmadığına işaret etmiştir.

---

⁴⁶³ Âl-i İmran, 3/183.

⁴⁶⁴ Âl-i İmran, 3/183.

⁴⁶⁵ Taberi, *Câmiu’l Beyan*, c.2, s.415.

⁴⁶⁶ Nisa, 4/156.

⁴⁶⁷ Tahrir, 66/12.

⁴⁶⁸ Âl-i İmrân, 3/184.

1.2.6 Sözünde Durmamaları ve Hainlik Yapmaları

Allah, Kur'an'da İsrailoğullarının Allah'a ve resullerine itaat ettikleri dönemlerde onların alemlere üstün kılındığını, seçkin ve sayılır kişiler olduklarını,⁴⁶⁹ içlerinden Hz. Davud⁴⁷⁰ ve Hz. Süleyman⁴⁷¹ gibi hem hükümdar hem de peygamber olan seçilmiş elçilerin gönderildiğini böylece onlara birçok nimetin verildiğini dile getirmiştir.⁴⁷² Yahudiler kendilerine verilen bunca nimete karşılık kendilerini diğer insanlardan üstün görerek diğer kavim ve milletlerin kendilerine kulluk etmesi ve baş eğmesi gerektiğini iddia etmişlerdir. Ayrıca kendilerine lanet edenlerin lanetli olacağını, kendilerini mübarek kılıp yüceltenlerin mübarek olacağını da ileri sürmüşlerdir.⁴⁷³ Böylece kendilerini "Seçilmiş millet" ve "Üstün ırk" olarak görmüşlerdir. Allah, İsrailoğullarına nimet vermiş ve bu nimetler sebebiyle onları yaşadıkları dönemde âlemlere üstün kılmıştı. Ancak bu üstün kılınmalarını da bazı şartlara bağlamıştır. Eğer onlar bu şartlara uymazlarsa kendilerine verilen nimetlerin ve üstün kılınmaları geri alınacaktı.⁴⁷⁴ Tevrat'ta Allah İsrailoğullarına "*Kendilerine verilen bu kitaplar ile Rabbin vereceği diyarı mülk edinebilmeleri*⁴⁷⁵ ve *diyarda daha uzun yaşayabilme imkanına kavuşmaları için*⁴⁷⁶*Rabbin buyruklarına uymayı onlara kesinlikle şart koşturmuştur. Aksi halde Rabbin emrine uymazlarsa bu diyarda ömürlerinin uzun olmayacağı*"⁴⁷⁷ ifade edilmiştir. Tevrat'ta; Onlar Allah'ın kanunlarına uyar ve O'nun emirlerini yerine getirirlerse, Allah'ın onlara nimet, güvenlik ve zafer müjdesi vereceği⁴⁷⁸ eğer Allah'ın yolundan gitmeyip O'nun kanunlarına uymazlarsa ve ahidlerini bozarlarsa,⁴⁷⁹ o zaman kendilerine hastalıklar, kıtlıklar, açlıklar, talana uğramalar, boyunduruk altına girmeler, korku, korkaklık, bela, sürgün, yeryüzüne dağılma ve milletler arasında yok olma gibi durumlarla karşılaşma cezasının verileceği ifade edilmiştir.⁴⁸⁰ Yahudilerin kutsal kitaplarındaki ifadelere baktığımızda Yahudilere verilen nimetler ve üstün özelliklerin sürekli olmadığını, bu nimetlerin ve üstünlüğün

---

⁴⁶⁹ Bakara, 2/47; Araf, 7/140; Duhan, 44/32; Casiye, 45/16.

⁴⁷⁰ Bakara, 2/251; Sad, 38/20.

⁴⁷¹ Neml, 27/20, 22.

⁴⁷² Bakara, 2/47, 60; A'raf, 7/138, 141, 160; Taha, 20/80.

⁴⁷³ Tekvin, 27/29.

⁴⁷⁴ Levililer, 26/14,15, 16, 46.

⁴⁷⁵ Tesniye, 4/1; Tesniye, 12/1.

⁴⁷⁶ Tesniye, 11/31.

⁴⁷⁷ Tesniye, 5/39; Tesniye, 30/17.

⁴⁷⁸ Levililer, 26/3-11

⁴⁷⁹ Levililer, 26/14-15

⁴⁸⁰ Levililer, 26/16-46.

devamının belirli şartlara bağlandığını görmekteyiz. Yahudilerin iddia ettikleri gibi “Seçilmiş millet” ve “Üstün ırk” oldukları yönündeki düşüncelerinin doğru olmadığını kendi kitapları bile ortaya koymaktadır. Çünkü Yahudilere verilen nimetlerin devamı için Allah’ın koyduğu kanunlara emir ve yasaklara uymaya bağlı olduğu ifade edilmiş aksi takdirde sürgün, açlık, kıtlık, hastalık, boyunduruk altına girme, talana uğrama vb. belalarla karşılaşacakları bildirilmiştir. Nitekim Yahudi tarihine baktığımızda Yahudilerin açlık, kıtlık, sürgün, diaspora, boyunduruk altına girme, talana uğrama, sürgün edilme gibi belalara sıkça uğradıklarını görmekteyiz. Bütün bunlar Yahudilerin verdikleri sözde durmadıklarını, Allah’ın kanunlarına emir ve yasaklarına uymadıklarını dolayısıyla cezalandırıldıklarını ve onların iddia ettikleri gibi seçilmiş millet ve üstün ırk olmadıklarını ortaya koymaktadır. Kur’an, birçok ayette Yahudilerin gazaba uğradıklarını,⁴⁸¹ lanetlendiklerini⁴⁸² bildirmekte ve onların seçilmiş millet oldukları yönündeki iddialarını reddetmektedir. Çünkü eğer onlar Allah tarafından seçilmiş bir millet olsalardı Allah’ın onlara gazap etmemesi ve onları lanetlememesi gerekirdi. Ancak Allah’ın (c.c.) onları lanetlemesi, gazap etmesi, belalar vermesi, onların “Üstün ırk ve seçilmiş millet” oldukları yönündeki iddialarını çürütmektedir.

Allah (c.c.) Yahudilerle sözleşme yapmış ve onlardan söz almıştır.⁴⁸³ Ancak onlar yapmış oldukları sözleşmelere riayet etmeyip onu bozmuşlardır.⁴⁸⁴ Bu yüzden de Allah (c.c.) onları eleştirmiş, onlara vermiş olduğu nimetleri ve üstünlük sebeplerini de ellerinden almıştır. Allah (c.c.) bu konuyla ilgili olarak: “*Andolsun ki Allah, İsrailoğullarından söz almıştı. (Kefil olarak) içlerinden on iki de başkan göndermiştik. Allah onlara şöyle demişti: Ben sizinle beraberim. Eğer namazı dosdoğru kılar, zekâtı verir, peygamberlerime inanır, onları desteklerseniz ve Allah’a güzel borç verirsiniz (ihtiyacı olanlara Allah rızası için faizsiz borç verirsiniz) andolsun ki sizin günahlarınızı örterim ve sizi zemininden ırmaklar akan cennetlere sokarım. Bundan sonra sizden kim inkâr yolunu tutarsa doğru yoldan sapmış olur*”⁴⁸⁵ buyurmuştur.

---

⁴⁸¹ Fatıha, 1/7; Maide, 5/60.

⁴⁸² Maide, 5/13, 64, 78; Nisa, 4/45, 46.

⁴⁸³ Çıkış, 9/5-10.

⁴⁸⁴ Tesniye, 29/25-28; Yeramya, 31/32; I. Krallar, 19/10.

⁴⁸⁵ Maide, 5/12.

Allah, Hz. Muhammed'i bütün peygamberlere ve ümmetlere bildirmesine ve Hz. Muhammed gelince ona inanıp destekleyeceklerine dair peygamberlerden ve ümmetlerden söz almasına⁴⁸⁶ onların da bu sözü kabul etmelerine⁴⁸⁷ rağmen Yahudi ve Hristiyanlar, Hz. Muhammed'e inanacaklarına dair sözlerini tutmamış, gerçeği bile bile gizlemişler⁴⁸⁸ ve onu inkâr etmişlerdir.⁴⁸⁹ Sözlerinde durmadıkları ve inkarları sebebiyle de Allah onlara lanet etmiştir.⁴⁹⁰

Kur'an- ı Kerim'de birçok ayette İsrailoğullarına verilen nimetler hatırlatılarak onlardan; Allah'a verdikleri sözleri tutmaları, onlara gönderilen peygamberleri, kitapları tasdik eden son peygamber Hz. Muhammed'i ve onun getirdiği İslam dinini kabul etmeleri istenmiştir.⁴⁹¹ Fakat onlar verdikleri sözde durmamışlar,⁴⁹² sözlerinden dönmüşler,⁴⁹³ insanlarla yaptıkları anlaşmalara da sadık kalmamışlar⁴⁹⁴ ve gerçeği bilmesine rağmen inkâr etmişlerdir. Kur'an, onları bu sebeple eleştirmiştir.⁴⁹⁵

Allah, Yahudilerin doğru yolu bulmaları, tek olan Allah'a kulluk ederek O'na karşı samimi kul olmaları için birçok peygamber göndermiştir.⁴⁹⁶ Ancak onlar kendilerine gönderilen peygamberlere karşılık hainlik yaparak peygamberlerden bir kısmını inkâr etmişler⁴⁹⁷ ve bazısını da katletmişlerdir.⁴⁹⁸ Hz. Zekeriya ve Hz. Yahya Yahudilerin öldürdüğü peygamberlerden bazısıdır.⁴⁹⁹ Bu peygamberlerin haricinde İsrailoğullarının haksız yere öldürdükleri peygamberlerin sayısının üç yüz olduğu da rivayet edilmiştir.⁵⁰⁰ Kur'an, Yahudilerin hain olduklarını ve diğer peygamberleri haksız yere öldürdükleri gibi⁵⁰¹ Hz. İsa'yı da öldürmeye teşebbüs ettiklerini ancak onların bu teşebbüslerinde başarılı olamadıklarını ve Hz. İsa diye çarmıha gerdikleri kişinin aslında onlara Hz. İsa

---

⁴⁸⁶ M. Hamidullah, *İslam Peygamberi*, c.1, 368,372, 380, 382, 425.

⁴⁸⁷ Âl-i İmrân, 3/81.

⁴⁸⁸ Âl-i İmrân, 3/71.

⁴⁸⁹ En'am, 6/20.

⁴⁹⁰ Maide, 5/12, 13.

⁴⁹¹ Bakara, 2/47, 122; A'raf, 7/140; Duhan, 44/ 32.

⁴⁹² Bakara, 2/ 64, 85, 100; Maide, 5/13.

⁴⁹³ Nisa, 4/155; Bakara, 2/64.

⁴⁹⁴ Enfal, 8/56.

⁴⁹⁵ Bakara, 2/86-96.

⁴⁹⁶ Bakara, 2/251; Maide, 5/20; Neml, 27/ 20,21,22; Sâd,38/ 20.

⁴⁹⁷ En'am, 6/20.

⁴⁹⁸ Nisa, 4/155.

⁴⁹⁹ Nesefi, *Medarik'ut- Tenzîl*, c.1, s.52.

⁵⁰⁰ İbni Kesir, *Tefsiru'l Kur'an'il Azim*, c.1, s.355.

⁵⁰¹ Nisa, 4/155.

gibi gösterildiğini ifade etmiştir.⁵⁰² Başka bir ayette ise Yahudilerin Hz. İsa'ya tuzak kurduğu ancak Allah'ın onların tuzaklarını bozduğu ve onların Hz. İsa'yı öldürme teşebbüslerinde başarısız oldukları ifade edilmiştir.⁵⁰³ Yahudilerin Hz. İsa'yı öldürmeye teşebbüs etmeleri Yahudilerin peygamberlere karşı hainlik yaptıklarını ortaya koymaktadır. Yahudiler diğer peygamberleri öldürmeye teşebbüs ettikleri gibi Hz. Muhammed'i suikastla, zehirleyerek ya da sihir yapmak suretiyle de öldürmeye teşebbüs etmişlerdir.⁵⁰⁴ Onlar bu fiilleri sebebiyle Hz. Muhammed'e karşı da hainliklerini sürdürmüşlerdir. Hz. Muhammed Mekke'den Medine'ye hicret ettikten sonra Medineli Yahudilerle anlaşma yapmış ancak Medineli Yahudiler bu anlaşmayı bozarak Mekke Müşrikleriyle iş birliği içinde olmuşlar ve Müslümanlara karşı hainlik yapmışlardır. Kur'an onların daha önceden de sözlerini bozduklarını, kitaplarını tahrif ettiklerini, kendilerine öğretilen ahkâmın bir bölümünü unuttuklarını ve çoğunun hainlik yapmaya devam ettiğini bildirerek onları eleştirmiş ve bu yaptıkları şeyler yüzünden Allah'ın, onların kalplerini katılaştırıp lanetlediğini bildirmiştir.⁵⁰⁵ Bu ayetle ilgili Elmalılı Hamdi Yazır:

Hz. Muhammed'in daima Yahudilerden ihanet gördüğünü, hainlik yapmanın onların adetleri olduğunu, geçmişteki Yahudiler peygamberleri öldürmek, sözleşmeleri ve verdikleri sözleri bozmakla hainlik yaptıkları gibi sonra gelen Yahudilerinde Hz. Muhammed'e ve Müslümanlara karşı yaptıkları antlaşmaları bozmak, Müslümanların düşmanlarına yardım etmek, Hz. Muhammed'i zehirlemeye ve öldürmeye teşebbüs etmek suretiyle de hainlik yaptıklarını, onların çoğunun hainliklerine devam ettiklerini söylemiştir.⁵⁰⁶

Kadı Beydavi de: "Hıyanet ve gadr Yahudilerin şiarı olduğunu, içlerinden hainlik etmeyen az sayıdaki kimselerin de onların içinden Müslüman olanların olduğunu söylemiştir."⁵⁰⁷ Kur'an, hainlik edenlerin Allah'a ve peygambere hainlik etmemeleri gerektiğini aksi halde hainlik edenlerin aslında kendi aleyhine hainlik etmiş olduğunu ifade etmiştir.⁵⁰⁸

---

⁵⁰² Nisa, 4/157.

⁵⁰³ Âl-i İmrân, 3/57.

⁵⁰⁴ İbnu Kesir, *Tefsiru'l Kur'an'il Azim*, c.1, s.123; Kadı Beydavi, *Envâru't- Tenzil*, c.1, s.68; Elmalılı, *Hak Dini Kur'an Dili*, c.3, s.1603.

⁵⁰⁵ Maide, 5/13.

⁵⁰⁶ Elmalılı, *Hak Dini Kur'an Dili*, c.3, s.1603.

⁵⁰⁷ Kadı Beydavi, *Envâru't- Tenzil*, c.1, s. 267.

⁵⁰⁸ Enfâl, 8/27.

1.2.7 Katı Kalpli Olmaları

Allah, her kavme peygamber gönderdiği gibi⁵⁰⁹ Yahudilere de peygamber göndermiştir.⁵¹⁰ Ancak onlar kendilerine birçok peygamber gönderilmesine ve birçok mucize verilmesine rağmen kalplerinin katılığından dolayı iman etmemişler⁵¹¹ ve peygamberlerden bir kısmını da haksız yere öldürmüşlerdir.⁵¹² Kur'an, Yahudilerin kalplerinin taştan bile daha katı olduğunu bildirmiştir. Çünkü taşlardan bir kısmının çatlayıp onlardan su fişkırdığını, bir kısmının Allah korkusuyla yukarıdan aşağıya yuvarlandığını, taşlarda bile Allah korkusunun olduğunu ancak Yahudilerin; peygamberlerin getirdiği şeyleri kabul etmemeleri, isyan etmeleri, peygamberleri öldürmeleri ve hakkı kabul etmekte direnmeleri gibi sebeplerle kalplerinin taştan daha da katı olduğunu ifade etmiştir.⁵¹³ Kur'an, onların çoğunun kalplerinin katılığından dolayı kendi kitaplarını bile tahrif ettiğini, onların kolay kolay inanmayacaklarını bildirmiş ve bu yüzden onları eleştirmiştir.⁵¹⁴

Kur'an, Yahudilerin kalplerinin katılaştığını hatta artık onların kalplerinin taş gibi yahut taştan daha da katı olduğunu ifade etmiştir.⁵¹⁵ Bu ayeti ile ilgili Vehbe Zühayli şunları söylemiştir:

Yahudiler suyun kaynaması, dağın kaldırılması, günahkarların maymun ve domuzlara dönüştürülmesi, maktulün diriltilmesi gibi mucizelere ve önceden beri verile gelen öğütlere rağmen hakkı kabul etmemişlerdir. Onların bu fiilleri ile kalplerinin katılığı açısından taşları andırır gibi olmuşlar hatta taşlardan daha katı bir hale gelmişlerdir. Artık bu kalpler, mucizelerle etkilenme özelliğini kaybetmek, öğüt ve ibretlerden herhangi bir şekilde etkilenmemek sonucunda adeta cansız varlıklar gibi olmuşlar hatta cansız varlıklardan da aşağılara düşmüşlerdir. Çünkü kayalardan kimi zaman su fişkırır ve yeri canlandıran bitkilere faydalı olan ırmaklar akıp gider. Bunda da insanlar için faydalar vardır. Taşlar kimi zaman şiddetli rüzgârlardan ve buna benzer zelzele ve sarsıntılardan da etkilenirler ve dağların üst taraflarından aşağı doğru yuvarlanırlar. Kayaları kırar, kaleleri yıkar. Bunda ise insanlar için faydalı bir şey yoktur. Bütün bu öğüt ve ibretlere rağmen Yahudilerin inat ve fesatları artıp durmuştur. Fakat Yüce Allah onların amellerini tespit edip sonra da onların amellerinin karşılıkları ile onları cezalandırır. Bu ise son derece tehdit dolu bir ifadedir. Çünkü Yüce Allah'ın: "Yaptıklarınızdan" buyruğu küçük ya da büyük bütün amelleri kapsar. Onun: "Kim zerre ağırlığı kadar bir iyilik işlerse muhakkak

⁵⁰⁹ İbrahim, 14/4.

⁵¹⁰ Maide, 5/83-90; En'am, 6/17; Ahkâf: 46/21; Necm, 53/36, 37.

⁵¹¹ Bakara, 2/74.

⁵¹² Nisa, 4/155.

⁵¹³ Bakara, 2/74.

⁵¹⁴ Bakara, 2/75.

⁵¹⁵ Bakara, 2/74.

onu görür. Kim zerre ağırlığı kadar bir şer işlerse de onu muhakkak görür.” (Zilzâl, 99/8) buyruğu da bunu pekiştirmektedir.⁵¹⁶

Gerek yukarıdaki ayetlerin ifadelerinden gerekse ayetlerin tefsirlerinden de anlaşılacağı üzere Yahudilere birçok nimet verilmiş, onlara birçok peygamber gönderilmiş ve birçok mucizeler verilmiştir. Ancak onlar tüm bunlara rağmen inkarlarına devam etmişler ve kolay kolay iman etmemişlerdir. İman etmemelerindeki sebeplerinden biri de onların kalplerinin taşlardan daha katı olmasıdır. Yeri geldiğinde taşlar bile yumuşayıp içlerinden sular fişkırp Allah korkusundan yuvarlanabilirken Yahudilerin kalplerinin taşlardan daha katı olmuş ve bu yüzden kolay kolay iman etmemişlerdir. Kur’an’da onları bu yüzden eleştirmiştir.⁵¹⁷

1.2.8 Gururlu ve Kibirli Olmaları

Allah, bir zamanlar Yahudilere; kitap, peygamberlik, hüküm gibi nimetler vererek onları yaşadıkları çağda diğer milletlere karşı üstün kılmıştır. Tevrat’ta Yahudilere verilen nimetler ve üstünlüğün Allah’ın kanunlarına uyduğu ve yasaklarından kaçındıkları müddetçe devam edeceğini aksi halde son bulacağı ifade edilmiştir.⁵¹⁸ Yahudiler, kendilerine Tevrat verilmekle ilim sahibi olduklarını hatta kime Tevrat verilmişse onların diğer insanlardan daha fazla ilim sahibi olduklarını iddia etmişlerdir.⁵¹⁹ Yahudiler bu gibi iddialarıyla kendilerini diğer milletlerden üstün görmüşler ve gurur yaparak kibre düşmüşlerdir. İbni Hişam Yahudilerin kendilerinin gururlu ve kibirli olmaları ile ilgili şunları aktarmıştır:

Bir gün Hz. Muhammed, Yahudileri İslam dinine davet etmiş ve kendi davetine uymayanları cehennem azabıyla korkutmuştur. Ancak onu dinleyen Yahudiler: “Ey Muhammed sen bizi korkutamazsın, biz Allah’ın sevgili kulları ve oğullarıyız” deyip kendilerinin Allah’ın oğulları ve sevgili kulları olduğunu iddia ederek gurur ve kibre kapılmışlardır. Onların bu sözleri üzerine Maide suresinin 18. ayeti inmiştir.⁵²⁰

Kur’an, Yahudilerin kendilerinin Allah’ın oğulları ve sevgilileri olarak görmelerini ve diğer insanlara karşı kibirli olmalarını eleştirerek Allah katında hiçbir ırkın, hiçbir toplumun üstün olmadığını, Allah’ın isteseydi insanları tek bir ümmet yapabileceğini⁵²¹

⁵¹⁶ Vehbe Zuhayli, *et-Tefsirü'l-Münir*, Risale Yayınları, t.s. c.1, s. 170.

⁵¹⁷ Bakara, 2/74, 75.

⁵¹⁸ Levililer, 26/16-46; Malaki, 4/6.

⁵¹⁹ Vahidi, *Esbâbu'n Nuzûl*, s.226.

⁵²⁰ İbni Hişam, *Siretü İbn Hişam*, c.2, s. 212.

⁵²¹ Nahl, 16/93; Şûrâ, 42/8.

ancak imtihan gereği insanları ümmetlere ayırdığını ifade etmiştir.⁵²² Kur'an'da; Allah katında en üstün olanların; O'na karşı gelmekten en çok sakınanlar olduğu ifade ederek Yahudiler ve onlar gibi düşünüp kendilerini diğer insanlardan üstün görüp kibre kapılanlar eleştirilmiştir.⁵²³

1.2.9 Söz Dinlememeleri ve Sınırı Aşmaları

Kur'an-ı Kerim'de Yahudilere yapılan eleştirilerden biri de onların kendilerine emredilen sözleri dinlememeleri ve Allah'ın koyduğu sınırı aşmalarıdır. Kur'an-ı Kerim'de onların; Allah hakkında iftira atmaları,⁵²⁴ put ve batıl tanrılara inanmaları,⁵²⁵ Allah'ın eli bağlıdır, Allah fakirdir demeleri⁵²⁶ Üzeyr'in Allah'ın oğlu olduğunu iddia etmeleri,⁵²⁷ buzağıya tapmaları⁵²⁸ ve din adamlarını rabler edinmeleri⁵²⁹ sebebiyle şirke düşmeleri, kendilerine gönderilen peygamberlerden bir kısmını inkâr etmeleri⁵³⁰ ve onlardan bazılarının da öldürmeleri,⁵³¹ Allah'ın ayetlerini yalanlamaları,⁵³² Kur'an'ı inkar etmeleri,⁵³³ Hz. Musa'ya; bize tanrı yap⁵³⁴ demeleri ve kendi kutsal kitaplarını tahrif etmeleri sebebiyle haddi aştıklarına işaret edilmiştir.⁵³⁵ Kuran, Yahudilerin bu şekilde sınırı aşan söz, fiil ve davranışlarını eleştirerek onların yaptıklarının yanlışlığını ortaya koymuştur. Kur'an, Yahudi ve Hristiyanlara: "Haksız yere dinlerinde taşkınlık etmemelerini emrederek onların aşırı gitmemelerini istemiştir.⁵³⁶ Onlardan inkâr edip baş kaldıran ve aşırı gidenlerin ise Hz. Davut ve Hz. İsa'nın diliyle lanetlendiğini bildirmiştir.⁵³⁷ Kur'an, Yahudilerin birbirlerini yaptıkları fenalıktan alıkoymadığını ve onlardan çoğunun inkâr edenleri dostlar edindiğini dile getirmiş ve onların bu fiilleri yapmakla aşırı gittiklerini, bu sebeple de Allah'ın onlara gazap ettiğini bildirmiştir.⁵³⁸ Kur'an'da onlara "*Dininiz*

---

⁵²² Maide, 5/48.

⁵²³ Hucurat, 49/3.

⁵²⁴ Zümer, 39/67.

⁵²⁵ Nisa, 4/51.

⁵²⁶ Maide, 5/64.

⁵²⁷ Tevbe, 9/30.

⁵²⁸ Bakara, 2/92.

⁵²⁹ Tevbe, 9/31.

⁵³⁰ En'am, 6/20.

⁵³¹ Nisa, 4/155.

⁵³² Âl-i İmrân, 3/98

⁵³³ Bakara, 2/90.

⁵³⁴ A'raf, 7/138.

⁵³⁵ Bakara, 2/75; Maide, 5/13.

⁵³⁶ Maide, 5/77.

⁵³⁷ Maide, 5/78.

⁵³⁸ Maide, 5/79, 80.

hakkında aşırı gitmeyin”⁵³⁹ diye emredilmesi ile onların aşırı giderek sınırı aştıkları ortaya koyulmuş ve onlardan sınırları aşmamaları istenmiştir.

1.2.10 Münafıklık Yapmaları

Hz. Muhammed, müşrikleri, kafirleri İslam’a davet ettiği gibi Yahudileri de defalarca İslam’a davet etmiştir. Onlardan birçoğu inkâr etse de pek azı iman etmiştir. Kur’an: “Yahudilerden bir kısmının Hz. Muhammed’in ve Müslümanların yanına geldiklerinde iman ettik dediklerini halbuki gerçekte onların iman etmediklerini ve yine kafirliğe devam ettiklerini bildirmiştir.”⁵⁴⁰ Bu ayet Yahudi münafıkları hakkında inmiştir.⁵⁴¹ Bu ayet ile Yahudilerden bir kısım kimselerin iman ettik dese de aslında onların kalben iman etmediklerine ve münafıklık yaptıklarına işaret edilmiştir. Allah (c.c.) Yahudilerden daha öncede sözler almış,⁵⁴² ancak Yahudiler verdikleri sözleri tutmadıkları gibi o sözlere muhalif hareketlerde bulunmuşlar⁵⁴³ ve kendilerine gönderilen peygamberleri haksız yere öldürmüşlerdir. Bu fiillerinden dolayı da lanete uğramışlardır.⁵⁴⁴ Onlar yapmış oldukları sözleşmelere de riayet etmemişler ve sözleşmelerini bozmuşlardır.⁵⁴⁵ Yahudiler Müslümanlarla antlaşma yapmışlar ama münafıklık ederek antlaşmanın aksine davranış sergilemişler ve antlaşmalarını bozmuşlardır.⁵⁴⁶ Tüm bunlara baktığımızda Kur’an; Yahudilerin bir kısmının sözünde durmaması, anlaşmalara uymayıp bozması, diliyle iman ettik dese de bir kısmının kalben iman etmediğini bildirerek Münafıklık yaptıklarına işaret etmiş ve onları bu sebeple eleştirmiştir.⁵⁴⁷

---

⁵³⁹ Nisa, 4/171; Maide, 5/ 77.

⁵⁴⁰ Maide, 5/61.

⁵⁴¹ Beydavi, *Envâru’-t- Tenzil*, c 1, s.282; Elmalılı, *Hak Dini Kur’an Dili*, c.3, s.1726.

⁵⁴² Bakara, 2/51,83; Maide, 5/12; A’raf, 7/158; Çıkış, 19/5-10.

⁵⁴³ A’raf, 7/157.

⁵⁴⁴ Nisa, 4/155.

⁵⁴⁵ Tesniye, 29/25-28; Yeramya, 31/32; I. Krallar, 19/10.

⁵⁴⁶ Enfal, 8/56.

⁵⁴⁷ Maide, 5/61; A’raf, 7/157; Enfal, 8/56.

1.3 İbadetler Yönünden Eleştiriler

1.3.1 Cumartesi Yasağını İhlal Edip Azgınlık Etmeleri

Türkçede cumartesi anlamındaki sebt kelimesi, İbranicedeki sabbat kelimesinin Arapçalaşmış şeklidir.⁵⁴⁸ Yahudi inancına göre Tanrı altı günde yaratılışı tamamlamış, yedinci gün olan cumartesi ise istirahate çekilmiş ve dinlenmiştir.⁵⁴⁹ Hz. Musa Sina dağında iken Allah, ona kendisiyle İsrailoğulları arasında nesiller boyu sürecek bir alamet olmak üzere cumartesi (sebt) gününü kutsal tatil günü olarak ayırdığını bildirmiş, bugünde çalışmalarını kesin olarak yasaklamış ve bu yasağın ebedî olarak uygulanmasına hükmetmiştir.⁵⁵⁰ Dolayısıyla cumartesi günü (sebt) Yahudilerce kutsal ve haftalık tatil günü olarak kabul edilmiş ve o gün çalışmak ve avlanmak yasaklanmıştır.⁵⁵¹ Ahd-i Atik'te İsrailoğullarına cumartesi günü yapmaları yasaklanan işlerin şunlar olduğu da belirtilmiştir: “Yemek pişirmek, besin toplamak, ekip biçmek, ateş yakmak, odun toplamak ve yük taşımak”⁵⁵² Talmud da bunlara daha başka yasaklar da eklenmiştir. Fakat Kitab-ı Mukaddes'te bazı Yahudilerin bu yasaklara uymadıkları belirtilmiştir.⁵⁵³ Kur'an'da cumartesi gününün onda ihtilaf edenlere farz kılındığı bildirilmiştir.⁵⁵⁴ Yahudilere cumartesi günü sınırını aşmayın diye emredildiğinden ve onlardan söz alındığından da bahsedilmiştir.⁵⁵⁵ Ancak onlar sözlerinde durmamışlardır.⁵⁵⁶

Allah, Yahudileri çalışmanın ve avlanmanın yasak olduğu cumartesi günü ile imtihan etmiştir. Onlara avlanmanın yasak olduğu ve tatil yaptıkları günde balıklar daha rahat hareket ederek sahile yaklaşip suyun üzerine çıkmış, onların tatil yapmadıkları ve avlanmalarının serbest olduğu günlerde ise balıklar suyun derinliklerine çekilmiştir. Balıkların avlanma yasağının bulunmadığı günlerde uzaklara çekilirken cumartesi gününde akın akın sahile doğru gelmesi, Yahudilerden nefislerine ve çıkarlarına düşkün kimselerin iştahını kabartmıştır. Bu durum onların avlanma yasağını çiğnemelerine yol açmış ve bu yüzden sahil kasabasında yaşayan Yahudilerden bir kısmı cumartesi yasağını

⁵⁴⁸ Komisyon, *Kuran Yolu Türkçe Meal ve Tefsir*, c.1, s. 139.

⁵⁴⁹ Tekvin, 2/2, 3; Tesniye, 5/15.

⁵⁵⁰ Çıkış, 20/8-11.

⁵⁵¹ Komisyon, *Kuran Yolu Meal ve Tefsir*, c.2, s.613

⁵⁵² Çıkış, 16/23; Yeremya, 17/21; Çıkış, 34/21.

⁵⁵³ Çıkış, 16/13-30; Sayılar, 15/32-36.

⁵⁵⁴ Nahl, 16/124.

⁵⁵⁵ Nisa, 4/154.

⁵⁵⁶ Nisa, 4/155.

ihlal etmiş, dolayısıyla da imtihanı kaybetmişlerdir.⁵⁵⁷ Araf suresinin 163. Ayetinde bu sahil beldesinin sakinleri olan Yahudiler söz konusu geleneği ihlal ederek cumartesi günleri avlandıkları için eleştirilmiştir. Kitab-ı Mukaddes'te de bazı Yahudilerin bu yasaklara uymadıkları belirtilmektedir.⁵⁵⁸ Kur'an, Yahudilerin cumartesi günü kendine yasak edilen şeylere uymadıklarını ve azgınlık ettiklerini ifade etmiş, bu sebeple Allah'ın onlara “*Aşağılık maymunlar olun*” dediğini bildirmiştir.⁵⁵⁹ Kur'an-ı Kerim'de geçen “*Aşağılık maymunlar olun*” ifadesinin fiziksel bir dönüşmeye mi yoksa ahlaki ve manevi bir değişim ve bozulmaya mı işaret ettiği hususunda bir açıklama yoktur. Müfessirlerin çoğunluğu bu buyruk üzerine cumartesi yasağını çiğneyenlerin bedenlerinin maymunlar haline dönüştüğünü (mesh) savunurken tabiin müfessirlerinden Mücahid: “Onların kalpleri değişti; (yoksa bedenî olarak) maymunlara dönüşmediler” demiş ve Cum'a suresindeki açıklama gibi (Cuma suresi, 5) buradaki “*Aşağılık maymunlar olun*” ifadesinin de temsili bir ifade olduğunu belirtmiştir.⁵⁶⁰ Bazı çağdaş tefsirlerde de bu görüşe meyledildiği görülmektedir.⁵⁶¹ Maymunlara dönüşme olayı fiziksel mi ruhsal mı olduğu konusunda farklı görüşler mevcuttur. Bakara suresinin 65. ayetinde “*Cumartesi yasağını çiğneyenlere aşağılık maymunlar olun*” ifadesinden sonraki gelen ayette ise “*Biz bunu hem çağdaşlarına hem de sonradan gelenlere ibret veren bir ceza, müttakiler için de bir öğüt kıldık*” ifadesi hem olayın olduğu zamandaki çağdaşlarına hem de sonraki nesillere ibret olması için maymunlara dönüşme hadisesinin fiziksel bir dönüşüm olduğu yönündeki ihtimali kuvvetlendirmektedir. Ancak mahiyetini en iyi Allah bilir. Kur'an'da geçen “*Aşağılık maymunlara dönüşün*” ifadesinde ister fiziksel olsun ister ruhsal olsun cumartesi yasağını ihlal eden Yahudilerin, Allah'ın razı olmadığı bir işi yaptıkları ve bu yüzden de onlara bir aşağılama ve eleştiri yapıldığı kesindir. Kur'an burada Allah'ın emirlerine ve yasaklarına riayet etmeyip asi olanların başına neler geldiğini bildirerek bu olayların sonucunda insanların ibret ve öğüt alması gerektiğine dikkat çekmiş ve insanların geçmişte yaşayan insanların düştükleri hatalara tekrar düşmemelerini istemiştir.

---

⁵⁵⁷ Araf, 7/163.

⁵⁵⁸ Çıkış, 16/13-30; Sayılar, 15/32-36.

⁵⁵⁹ Bakara, 2/65.

⁵⁶⁰ Taberi, *Câmiu'l Beyan*, c.1, s. 332.

⁵⁶¹ Muhammed Reşid Rıza, *Tefsiru'l-Menâr*, c.1, s.343-345; Seyyid Kutub, *Fî Zilâlil Kur'ân*, c.1, s.65, 66; Süleyman Ateş, a.g.e., c. 1, s. 179.

1.3.2 Helali Haram Saymaları

Kur'an'da İsrailoğullarına daha önceden bildircin eti ve kudret helvasının indirildiğinden, kendilerine verilen rızıkların temiz olanlarından yemelerinin ve aşırı gitmemelerinin onlara emredildiğinden ve eğer aşırı giderlerse Allah'ın gazabını hak edeceklerinden bahsedilmiştir.⁵⁶² Ancak onlar kendilerine verilen yiyecekleri beğenmeyerek hayırlı olanı düşük şeyle değiştirmek istemişler⁵⁶³ ve Allah'ın emirlerine karşı gelmişlerdir. Böyle yaparak kendilerine zulmetmişlerdir.⁵⁶⁴ Allah, Tevrat indirilmeden önce İsrailoğullarına Hz. Yakup'un kendisine haram kıldığından başka bütün yiyecekleri helal kılmıştı.⁵⁶⁵ Hz. Yakup bir hastalığa yakalanmış ve o hastalıktan kurtulursa en sevdiği yiyeceği yememeyi adamıştı. Rivayet edildiğine göre Hz. Yakup hastalıktan kurtulunca en sevdiği yiyecek olan deve eti ve sütünü kendisine haram kılmıştır.⁵⁶⁶ Yahudiler de kendilerine deve ve tavşan etini haram kılmışlardır.⁵⁶⁷ Böylelikle İsrailoğulları helal kılınan yiyecekleri kendilerine haram kılmışlardır. Kur'an onların dillerinin yalana alışmış halde “*Şu haramdır*” “*Bu helaldir*” dememelerinin gerektiğini ifade etmiş ve Allah'a karşı yalan uyduranların mutluluğa erişemeyeceğini bildirmiştir.⁵⁶⁸ Kur'an, onların bu şekilde sözler söylemeleri ve bu şekilde davranışlarda bulunmalarıyla zalim olduklarını ifade etmiş⁵⁶⁹ ve onların helali haram kılmalarını eleştirmiştir.⁵⁷⁰

1.3.4 Namazı Terk Etmeleri ve Zekâtı Vermemeleri

Allah, geçmişte Yahudilerden Allah'tan başkasına kulluk etmeyeceklerine, namazı kılıp zekâtı vereceklerine dair söz almış, ancak onların çoğu sözlerinden dönmüştür.⁵⁷¹ Kur'an, Yahudilerin namaz kılıp, zekât verir, peygamberlere inanır ve onlara yardım ederlerse Allah'ın onların kötülüklerini örteceğini ve onları cennete koyacağını ancak

---

⁵⁶² Taha, 20/80, 81.

⁵⁶³ Bakara, 2/61.

⁵⁶⁴ A'raf, 7/160.

⁵⁶⁵ Âl-i İmrân, 3/93.

⁵⁶⁶ Elmalılı, *Hak Dini Kur'an Dili*, c.2, s.1148; Komisyon, *Kur'an Yolu Meal ve Tefsir*, c.1, s.632, 633.

⁵⁶⁷ Tesniye, 14/7.

⁵⁶⁸ Nahl, 16/116.

⁵⁶⁹ Âl-i İmrân, 3/94.

⁵⁷⁰ Âl-i İmrân, 3/93.

⁵⁷¹ Bakara, 2/83.

inkâr ederlerse de onların doğru yoldan çıkmış olacaklarını bildirmiştir.⁵⁷² Ayette geçen ifadelerden de anlaşılacağı üzere Yahudilerden alınan sözlerden bazılarının namaz ve zekât olduğu aşikardır. Kur'an'da bir başka ayette Allah, Hz. Musa ve abisi Harun'a milletine evler hazırlamalarının, evlerini namazgah edinmelerinin, namaz kılmalarının ve inananlara müjdelemelerinin emredildiği hatırlatarak İslam'da olduğu gibi Yahudilik de de namaz ibadetinin olduğuna dikkat çekilmiştir.⁵⁷³

Bakara suresinin ilk ayetleri⁵⁷⁴ nazil olduğunda Yahudiler, Hz. Peygamber'e gelerek namaz kılan ve rızık olarak verilenlerden infak edenlerin kendileri olduğunu söylemişlerdir.⁵⁷⁵ Kur'an'ın ifadeleri⁵⁷⁶ ile yukarıdaki rivayete baktığımızda günümüzde şeklini bilmesek de Yahudilikte de namazın olduğu anlaşılmaktadır. Hz. Musa'ya emredilen namaz muhtemelen beş vakitti. Meryem suresinin 59. ayetindeki “*Namazı zayı ettiler*” ifadesinin tefsirinde bazı müfessirler Yahudilerin namazla ilgili tahrifatına dikkat çekmişlerdir.⁵⁷⁷ Bu tahrifat namazın vakitlerinde olabileceği gibi din adamlarının müdahalesiyle şekil ve erkanında olması da mümkündür. Vakitte olabileceğini gösteren bir rivayet İbn İshak'ta şu şekilde yer almaktadır: Hz. Muhammed'in nübüvvetinden hemen önce Filistin'den Yesrib'e gelip yerleşen İbnü'l Heyyeban isimli bir Yahudi alimin günde beş vakit namaz kıldığı bilgisi geçmektedir.⁵⁷⁸ Bu bilgi Medine'de Yahudilerin beş vakit ibadet ettiklerini ya da en azından o dönemde ibadetlerini hala beş vakit olarak yerine getiren Yahudilerin olduğunu göstermektedir. Ancak günümüzde olduğu gibi Hz. Muhammed'den sonraki dönemlerde (Abbasi ve Fatımiler dönemi) Yahudilerin günlük üç vakit ibadet ettikleri bilinmektedir.⁵⁷⁹ Bu rivayetlerden de anlaşılacağı üzere Yahudilikte de namaz vardır. Rivayetler beş vakit namazın olduğunu ama daha sonra Yahudiler üç vakte düşürerek namazı zayı ettiklerini ifade etmişlerdir.

Bugün Yahudilikte zekât veya ona benzer bir ibadete rastlanmamakla beraber bazı araştırmacılar geçmişte Yahudilerin zekât mallarının kutsal mabedin zekât sandığında bir

---

⁵⁷² Maide, 5/12;

⁵⁷³ Yunus, 10/87.

⁵⁷⁴ Bakara, 2/1-4.

⁵⁷⁵ Mukatil bin Süleyman, *Tefsir-i Kebir*, c 1, s.50, 51.

⁵⁷⁶ Bakara, 2/83; Maide, 5/12; Yunus, 10/87; Taha, 20/14.

⁵⁷⁷ Vahidi, *el-Veciz fi Tefsiri'l-Kitabi'l-Aziz*, c.2, s.685.

⁵⁷⁸ İbn İshak, *Siretü İbn İshak*, s. 64.

⁵⁷⁹ Nuh Arslantaş, *İslam Toplumunda Yahudiler, Abbasi ve Fatımi Dönemi Yahudilerinde Hukuki, Dini ve Sosyal Hayat*, İstanbul, 2008, s.472.; Nuh Arslantaş, *Hz. Peygamberin Çağdaşı Yahudilerin İnanç- İbadet ve Dini Hayatları ile İlgili Bazı Tespitler*, M.Ü.İ.F. Dergisi, İstanbul, 2008, s.70,71.

araya topladığını, belli oranlarda Hz. Harun'un soyundan gelen ve haham olan Levililere, dinî makam sahiplerine ve kutsal mabedi ziyarete gelenlerin ağırlanmasına harcandığını belirtmektedirler.⁵⁸⁰ Kur'an, Yahudilerden namaz kılıp zekat vereceklerine dair söz alındığı⁵⁸¹ ancak Yahudilerin verdikleri sözlerde durmayıp sözlerini bozduklarını, dolayısıyla namazı ve zekatı terk ettiklerini bildirmiştir.⁵⁸²

Kur'an, Yahudilerin cimri olup insanlara da cimriliği tavsiye eden ve Allah'ın kendilerine lütfundan verdiğini kıskançlık sebebiyle gizleyen kimseler olduğunu ifade etmiştir.⁵⁸³ Ayrıca Kur'an'da Allah'ın kereminden kendilerine verdiklerini (infakta) cimrilik gösterenlerin, yaptıkları o şeyin kendileri için hayırlı olduğunu sanmamalarının gerektiği aksine bunun onlar için kötü olduğu, cimrilik ettikleri şeylerin de kıyamet gününde onların boyunlarına dolanacağı ve onların bütün yaptıklarından Allah'ın haberdar olduğu bildirilmiş ve bu şekilde cimrilik sergileyenler eleştirilmiştir.⁵⁸⁴

1.4 Yahudilerin Diğer Dinlere Karşı Tutumlarına Yönelik Eleştiriler

1.4.1 İnkâr Edenleri Dost Edinmeleri

Allah, (c.c.) Yahudilere birçok peygamber ve kutsal kitaplar göndermiş, onlardan kendilerine gelen peygamberlere ve kendilerine gönderilen kitaplara uymalarını istemiştir. Ancak Yahudiler kendi kitaplarını tahrif etmişlerdir.⁵⁸⁵ Bunun neticesinde daha önce kendi kutsal kitaplarında yazılı olan son elçiyi tasdikleyip destekleyeceklerine, ona ve ona indirilenlere tabii olacaklarına dair vermiş oldukları sözlerini⁵⁸⁶ gizlemişler,⁵⁸⁷ verdikleri sözlerini tutmamışlar⁵⁸⁸ ve son peygamber gelince de onu inkâr etmişlerdir.⁵⁸⁹ Daha önceki bölümlerde Kur'an'ın Yahudileri sözlerinde durmadıkları ve peygamberleri yalanlayıp öldürdükleri için eleştirdiğinden bahsetmiştik. Şimdi de burada Allah'ın

---

⁵⁸⁰ Abdurrahman Küçük, "İbadet", DİA., c.19, s.239.

⁵⁸¹ Bakara, 5/83; Maide, 5/12.

⁵⁸² Bakara, 2/83; Maide, 5/13.

⁵⁸³ Nisa, 4/37.

⁵⁸⁴ Âl-i İmrân, 3/180.

⁵⁸⁵ Bakara, 2/75; Maide, 5/13.

⁵⁸⁶ Bakara, 2/101; Âl-i İmrân, 3/81; Maide, 5/12.

⁵⁸⁷ Âl-i İmrân, 3/71, 87

⁵⁸⁸ A'raf, 7/157.

⁵⁸⁹ En'am, 6/20.

Kur'an'da Yahudilere yapmış olduğu eleştiri noktalarından bir başka noktayı ele almaya çalışacağız.

Yahudiler, Hz. Muhammed'in geleceğini ve ona Allah katından ayetler indirileceğini bilmelerine rağmen kıskançlıkları sebebiyle iman etmemişlerdir.⁵⁹⁰ İman etmedikleri gibi Hz. Muhammed'e ve Müslümanlara karşı inkâr eden kafirleri dost edinmişler⁵⁹¹ ve kıskançlıkları yüzünden Müslümanları doğru yoldan çevirmeye çalışmışlardır.⁵⁹² Bu sebeple Kur'an onları eleştirmiştir.⁵⁹³ Kur'an, Yahudilerin inkâr edenleri dost edinmekle; aslında onların Allah'a, Hz. Muhammed'e ve Kur'an'a iman etmediklerini ortaya koymuş⁵⁹⁴ ve onların bu tutumları yüzünden azap göreceklere bildirerek onları bu davranışlarından dolayı eleştirmiştir.⁵⁹⁵

1.4.2 Diğer Dinlere Mensup Olan İnsanları Doğru Yolda Kabul Etmemeleri

Yahudiler, kendilerini seçilmiş millet ve üstün ırk olarak görmüşlerdir.⁵⁹⁶ Diğer insanların ise onlara kulluk edip baş eğmesi gerektiğini,⁵⁹⁷ kendileri hariç diğer insanların batıl yolda olduklarını ve diğer insanların Yahudi olursa doğru yolu bulacaklarını ileri sürmüşlerdir.⁵⁹⁸ Bu düşüncelerinin sonucunda da kendileri hariç kimsenin cennete giremeyeceğini iddia etmişlerdir.⁵⁹⁹ Kur'an, Yahudilerin bu tarz düşünce ve tutumlarını eleştirerek onların bazı söz ve fiilleri yapmaları sebebiyle şirke düştüklerini dile getirmiş ve aslında onların doğru yolda olmadığını ifade etmiştir.⁶⁰⁰

1.4.3. Müslümanlara Hayır İndirilmesini İstememeleri

Yahudilerin kutsal kitaplarında; "Sizin aranızdan kardeşlerinizden bir peygamber çıkaracağım sizde onu dinleyin⁶⁰¹ ve sözlerimi onun ağzına koyup ona emredeceğim şeyi

---

⁵⁹⁰ Bakara, 2/90.

⁵⁹¹ Maide, 5/80.

⁵⁹² Bakara, 2/109.

⁵⁹³ Maide, 5/80; En'am, 6/20.

⁵⁹⁴ Maide, 5/81

⁵⁹⁵ Maide, 5/80.

⁵⁹⁶ Tesniye, 7/6; Tesniye, 14/2, 3.

⁵⁹⁷ Tekvin, 27/29.

⁵⁹⁸ Bakara, 2/135.

⁵⁹⁹ Bakara, 2/111.

⁶⁰⁰ Tevbe, 9/30,31.

⁶⁰¹ Tesniye, 18/15.

onlara söyleyecek”⁶⁰² diye buyrulmasına rağmen Yahudiler kıskançlık sebebiyle Arap kardeşleri içinden bir peygamber çıkarılmasını kabullenememişlerdir. Bu nedenle Allah’ın indirmiş olduğu Kur’an’ı inkâr etmişlerdir.⁶⁰³ İzzet Derveze de bu konuyla ilgili olarak şunları ifade etmiştir:

Yahudilerin daha önce bir peygamberin geleceğine dair bilgi sahibi olmakla Araplara karşı üstünlük taşıyorken hak olduğunu ve Tevrat’ta müjdelendiğini kesin olarak bilmelerine rağmen Kur’an gelince Kur’an’ı ve Hz. Muhammed’in peygamberliğini inkâr etmişler ve onu kabul etmeye yaklaşmamışlardır. Onların bu davranışlarının arkasında kıskançlık ve kin duygusu vardır. Onlar Allah’ın peygamberliği kendi soydaşlarından olmayan ama kardeş kavim olan Araplardan bir kuluna vermiş olmasını çekememişler ve bu yüzdende böyle davranış sergilemişlerdir.⁶⁰⁴

Yahudiler içlerindeki kıskançlık sebebiyle Hz. Muhammed’i ve Allah’ın ona indirdiği Kur’an’ı inkâr etmişler⁶⁰⁵ ve Allah tarafından Müslümanlara hayır indirilmesini istememişlerdir.⁶⁰⁶ Kur’an, Yahudileri bu davranışlarından dolayı eleştirmiş ve onların Müslümanlara fenalıktan geri durmayacaklarını ve Müslümanların sıkıntıya düşmelerini istediklerini bildirerek Müslümanlara; Yahudileri dostlar ve sırdaş edinmemelerini emrederek⁶⁰⁷ Müslümanlara ikazda bulunmuştur.⁶⁰⁸

Kur’an, Yahudilerin Müslümanların başına bir iyilik gelse tasalanıp üzülüklerini, Müslümanların başına bir musibet veya bir kötülük geldiğinde ise bundan hoşlanıp sevindiklerini bildirmiştir.⁶⁰⁹ Bir başka ayette de Mü’minlere karşı düşmanlık bakımından en şiddetli olanların Yahudiler olduğunu dile getirmiştir.⁶¹⁰ Bu ayetler bize Yahudilerin aslında kendi kutsal kitaplarındaki bilgilerden hareketle gerçekleri bilmelerine rağmen kıskançlıkları sebebiyle Hz. Muhammed’i ve ona indirilen Kur’an’ı inkâr ettiklerini, Müslümanlara Allah katından hayır indirilmesini istemediklerini, Müslümanlara iyilik dokunsa bundan dolayı üzülüklerini, Müslümanlara kötülük dokunsa sevindiklerini

---

⁶⁰² Tesniye, 18/18.

⁶⁰³ Bakara, 2/90.

⁶⁰⁴ Derveze, İzzet, *et-Tefsiru'l Hâdis*, (ter. Ekrem Demir), Ekin Yay., c.5, s.95; İslamoğlu, Hatice, a.g.t., s.80.

⁶⁰⁵ Bakara, 2/90.

⁶⁰⁶ Bakara, 2/105.

⁶⁰⁷ Maide, 5/51.

⁶⁰⁸ Bakara, 2/118.

⁶⁰⁹ Bakara, 2/120.

⁶¹⁰ Maide, 5/82.

hatta Müslümanlara en şiddetli düşmanlık yapanların Yahudiler olduğunu bildirmektedir. Razi de Yahudilerin bu durumlarıyla ilgili olarak:

Yahudilerin dünyaya karşı çok şiddetli bir hırs ve tutku içinde olduğunu, dünyaya düşkün olan herkesin dünyayı elde etmek uğruna dinini terk edebileceğini, her türlü harama ve kötülüğü yapmaya yelteneceğini, bir mal ve makam elde eden herkese karşı düşmanlığının artacağını söylemiştir.⁶¹¹

1.5 Din Adamlarına Karşı Tutumlarına Yönelik Eleştiriler

Allah, İsrailoğullarının doğru yolu bulmaları için Musa'ya kitabı ve Furkan'ı vermiş,⁶¹² onlardan yalnızca Allah'a kulluk edeceklerine, namaz kılıp zekât vereceklerine dair söz almıştır. Ancak onların çoğu sözlerinde durmayıp yüz çevirmişlerdir.⁶¹³ Kendilerine verilen Kitap'ta ihtilaf etmişlerdir.⁶¹⁴ Hatta kendi kutsal kitaplarını tahrif ederek⁶¹⁵ bazı konuları değiştirmişler,⁶¹⁶ kutsal kitaplarına bazı şeyleri eklemişler⁶¹⁷ ve kitaplarındaki bazı hususları gizleyip noksanlaştırmışlardır.⁶¹⁸ Gerek Kur'an'ın ifadelerinden⁶¹⁹ gerekse Tevrat metinlerinde geçen bazı ifadelerden⁶²⁰ Tevrat'ta tahrif yapıldığı anlaşılmaktadır. Onların kutsal kitaplarında yaptıkları tahriflerin sonucunda Allah'ı bırakıp bilginlerini (hahamlarını) rab edinmişlerdir.⁶²¹ Kur'an, onlara kendisinden başka ilah olmayan tek bir ilaha kulluk etmelerinin emredildiğini ancak onların din adamlarını ilah edindiklerini bildirmiş ve bu yüzden onları eleştirmiştir.⁶²²

Yahudilerin din adamlarını ilah kabul edilmeleri; Allah'ın emir ve yasaklarına uymak yerine din adamlarının emir ve yasaklarına uymaları ve Allah'ın değil de din adamlarının helal ve haram kıldığını helal ve haram kabul etmeleri suretiyle oluşmuştur.⁶²³ Kur'an Yahudilerin bu tutumlarını eleştirmiş ve onları Allah'tan başka varlıklara tapmamaya,

---

⁶¹¹ Razi, *Mefâtiḥ 'ul Gayb*, c.9, s.185.

⁶¹² Bakara, 2/53.

⁶¹³ Bakara, 2/83.

⁶¹⁴ Hud, 11/10.

⁶¹⁵ Bakara, 2/75; Maide, 5/13.

⁶¹⁶ Nisa, 4/46; Maide, 5/41.

⁶¹⁷ Nisa, 4/46.

⁶¹⁸ Bakara, 2/46.

⁶¹⁹ Bakara, 2/146, 211; Maide, 5/13, 41; Nisa, 4/46.

⁶²⁰ Tekvin, 9/24, 25; Tekvin, 19/33; II. Samuel, 11/4,5.

⁶²¹ Tevbe, 9/31.

⁶²² Tevbe, 9/31.

⁶²³ Elmalılı, *Hak Dini Kur'an Dili*, c.4, s.2511; Komisyon, *Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir*, c.2, s.760.

Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamaya, Allah'ı bırakıp da başka varlıkları ilah edinmemeye ve tevhide davet etmiştir.⁶²⁴

1.6 Din Adamlarının Tutumlarına Yönelik Eleştiriler

1.6.1 İnsanların Mallarını Haksız Yere Yemeleri

Kur'an-ı Kerim'in Yahudi din adamlarına yaptığı eleştirilerden biri; *"Hahamların bir çoğunun insanların mallarını haksız yere yemeleri, insanları Allah yolundan engellemeleri, altın, gümüş ve parayı biriktirip de Allah yolunda harcamamalarıdır."*⁶²⁵

Bu ayetin tefsirinde Nesefi "Hahamların ve ruhbanların Allah'ın göstermiş olduğu yolda mürşit ve öncü olmaları gerekirken onların din istismarı yaptıklarını, çoğunun rüşvet aldığı, mal biriktirdiğini ve o malları Allah yolunda harcamadıklarını"⁶²⁶ ifade etmiştir.

Kadı Beydavi de Tevbe suresinin 34. ayeti için şunları söylemiştir:

Haham ve rahipler Tevrat ve İncil'in hükümlerini kötü menfaatleri karşılığında değiştirmişlerdir. Bilhassa Hz. Muhammed'in peygamberliğine ait bölümlerde değişiklik yapmışlar ve haksız yere halkın mallarını yemişlerdir. Böyle yaparak insanları Allah'ın yolundan engellemişlerdir. Allah, bu ayetle aynı zamanda Mü'minleri ve onların din âlimlerini de aynı duruma düşmemeleri için sert bir şekilde uyarmıştır.⁶²⁷

Kur'an, Yahudi din adamlarının haksız yollardan insanların mallarını yediklerini, Allah yolundan insanları engellediklerini, altın, gümüş ve mal biriktirdiklerini, onları Allah yolunda harcamadıklarını, zekât vermediklerini, hayırlı ve yararlı işlerde kullanmadıklarını ifade ederek onları eleştirmiş ve bu sebeplerle onlar için elem dolu bir azap olacağını bildirmiştir.⁶²⁸ Kur'an, Yahudi hahamlarının yaptıkları bu davranışları saydıktan sonra "Ahirette bu paraların cehennem ateşinde kızdırılacağını, bunlarla onların alınlarının, yanlarının ve sırtlarının dağlanacağını ve yığmakta oldukları şeylerin azabını tadın"⁶²⁹ denileceğini bildirerek Yahudi hahamların yapmış oldukları bu davranışları sert

---

⁶²⁴ Âl-i İmrân, 3/64.

⁶²⁵ Tevbe, 9/34.

⁶²⁶ Nesefi, *Medarikü't- Tenzil ve Hakaiku't Te'vil*, c.1, s.124.

⁶²⁷ Kadı Beydavi, *Envaru't Tenzil ve Esraru't- Te'vil*, c.1, s.413; Ulutürk, *Kur'an'da Ehli Kitap.*, s.43.

⁶²⁸ Tevbe, 9/34.

⁶²⁹ Tevbe, 9/35.

şekilde eleştirmiş ve onların yaptıkları bu kötü davranışların cezasını çekeceklerini ifade etmiştir.

1.6.2 İyiliği Emredip Kötülükten Sakındırma Görevini Yapmamaları

Allah'ın göndermiş olduğu tüm peygamberler ümmetlerine doğruyu ve yanlışını anlatmış, insanlara iyiliği emretmiş ve onları kötülükten alıkoymaya çalışmıştır. Peygamberlerden sonra her ümmetin alimlerinden ve her ümmetten birbirlerine iyiliği emretmeleri, birbirlerini kötülükten alıkoymaları ve bu görevi devamlı yapmaları istenmiştir. Ancak zamanla Yahudi din adamları ve alimleri onları günah olan sözleri söylemekten ve haram yemekten menetmemiş,⁶³⁰ aksine onlardan birçoğu günah, düşmanlık ve haram yemede yarışmışlardır.⁶³¹ Onlara daha önceden dinlerinde haksız yere haddi aşmamaları emredilmesine⁶³² rağmen onlar haddi aşmışlar ve işledikleri kötülüklerden birbirini vazgeçirmeye çalışmamışlardır.⁶³³ Kur'an, Yahudi din adamlarına ve Yahudilere günah olan sözler söylememelerinin, haram yememelerinin emredilmesine rağmen onların günah olan sözler söylediklerini, haram yediklerini ve haram yemekten men etmediklerini⁶³⁴ ve yaptıkları bu işlerin kötü olduğunu bildirmiştir. Onların yaptıkları kötülüklerden dolayı da birbirlerini vazgeçirmeye çalışmadıklarını bildirerek onları bu davranışları dolayısıyla eleştirmiştir. Çünkü Kur'an'a göre bir toplumda bu görev yapılmıyorsa; o toplumda ortaya çıkan kötülük olduğu yerde kalmamakta, toplumun tümüne yayılabilmekte ve koskoca bir toplumu fesat edebilmektedir.⁶³⁵ Kur'an, Yahudileri iyiliği emretmedikleri ve kötülüklerden alıkoymadıkları için eleştirmiş, buna karşın insanlara içinizden iyiliğe çağıran, iyiliği emreden ve kötülüğü engelleyen bir topluluk olsun⁶³⁶ diye emrederek iyiliği emretmek kötülükten sakındırma görevinin yapılmasını emretmiş ve bu görevi yapanların kurtuluşa ereceklerini bildirmiştir.⁶³⁷

---

⁶³⁰ Maide, 5/63.

⁶³¹ Maide, 5/62.

⁶³² Maide, 5/77

⁶³³ Mâide, 5/79.

⁶³⁴ Maide, 5/63.

⁶³⁵ Enfal, 8/25.

⁶³⁶ Âl-i İmrân, 3/104.

⁶³⁷ Âl-i İmrân, 3/104.

1.6.3 Helal ve Harama Dikkat Etmemeleri

Allah Yahudilere faizi haram kılmış ancak onlar faizden men edilmelerine rağmen faiz alarak insanların mallarını haksız yere yemişlerdir. Allah bu fiillerinden dolayı da onları eleştirerek onlara acı bir azap hazırladığını bildirmiştir.⁶³⁸ Yahudiler ve din adamları günahattan, kötü söz söylemekten ve haram yemekten men edilmelerine rağmen onlardan birçoğu helale harama dikkat etmeden günah, düşmanlık ve haram yemede yarışmışlardır.⁶³⁹ Kur'an Yahudilerin kendilerine emredilen görevleri yapmamalarını eleştirerek onların yapmış oldukları zulümlerden ve birçok kimseyi Allah yolundan çevirmelerinden dolayı daha önceden helal kılınmış temiz ve iyi şeylerin onlara haram kılındığını bildirmiştir.⁶⁴⁰

Çalışmamızda buraya kadar Yahudilerin; inanç, ahlak, ibadet, diğer dinlere, diğer insanlara ve din adamlarına karşı tutumları ile din adamlarının tutumlarına yönelik Kur'an'ın yöneltmiş olduğu eleştirileri inceledik. İncelememiz sonucunda Kur'an'ın Yahudiliğin kutsal kitapları Tevrat ve Zebur'un Allah katından indirilmiş kutsal kitaplardan kabul ettiğini ancak Yahudilerin bu kutsal kitaplar üzerinde bazı tahrifler yaptığını ve kitabın aslını bozduklarını bu yüzden de onların bazı noktalarda hataya düştüklerine işaret ettiğini tespit ettik. Kur'an Allah tarafından indirilmiş son ilahi kitap olması hasebiyle daha önceden indirilen ilahi kitaplardaki bazı bölümleri tasdik edici ve onlardaki bazı hükümleri koruyucu görevi olmuştur. Kur'an'ın nihai indiriliş amacı önceki insanların kişiliklerini eleştirmekten ziyade onların hatalarını eleştirerek onları hatalarından döndürmek, onlara yol göstermek ve sonraki gelenlerin de aynı hatalara düşmelerini engellemek olmuştur. Kur'an'ın Yahudilere yönelttiği eleştirilerin de amacı onlara daha önceden peygamberlerinin onları davet ettiği tevhit akidesi üzerine gelmelerini, vermiş oldukları sözlerini tutmalarını, kitaplarının tahrif etmeleri neticesinde düşmüş oldukları yanlışlardan dönmelerini ve insanlığa gönderilen son peygamber Hz. Muhammed'e ve ona indirilen Kur'an'a tabii olmalarını sağlama amacı gütmektedir.

---

⁶³⁸ Nisa, 4/61.

⁶³⁹ Maide, 5/62

⁶⁴⁰ Nisa, 4/160.

BÖLÜM 2: KUR'AN'IN HRİSTİYANLARA ELEŞTİRİLERİ

Kur'an'-ı Kerim'de kendilerinden bahsedilen dinlerden ve din mensuplarından biri de Hristiyanlık ve Hristiyanlar olmuştur. Kur'an'da Hristiyanların din ve inanışlarından, onların ahlaki davranışlarından, diğer dinlere karşı tutum ve davranışlarından bahsedilmiştir. Kur'an, Hristiyanların olumlu davranışlarını övdüğü gibi¹ olumsuz davranışlarını da eleştirmiştir. Bu bölümde Hristiyanların; inanç, ahlak, diğer dinlere bakışları, din adamlarına karşı tutumları ile din adamlarının tutumlarına değinilmiş ve bunlarda görülen olumsuz tutumlara karşı Kur'an'ın yöneltmiş olduğu eleştirilerden bahsedilmiştir. Bu bölümde bu eleştirilerin neler olduğu incelenecektir.

Hz. İsa'nın kimliği konusunda mevcut kaynaklarda iki farklı tipoloji görülmektedir. Bunlardan ilki; Miladi takvimin başlarında Filistin bölgesinde yaşayan tarihsel bir şahsiyet olan İsa'dır ki, bu figür genellikle "Tarihsel İsa" ya da "Tarihin İsa'sı" diye isimlendirilmiştir. Kaynaklarda Tarihsel İsa, Yahudi toplumu içerisinde doğan, bir Musevi olarak yaşamını sürdüren ve toplumdaki inançsızlıklarla ahlaki zafiyetlere karşı mücadele veren bir şahıs olarak dikkat çekmektedir. Diğer figür ise Hristiyan inancına konu olan teslisin ikinci unsuru, ilahi Oğul İsa Mesih'tir.² İlk kısımdaki Tarihsel İsa ile ilgili bilgiler son derece azdır. İkinci kısımdaki İsa ile ilgili bilgileri İncil denilen metinlerde, Hristiyanlığın kurucusu sayılan Pavlus'un mektuplarında ve Kur'an'dan elde edebilmekteyiz.³ Çalışmamızda Kur'an ve İncil metinlerinde bahsedilen İsa üzerinde durulacaktır. Hristiyanlık ve İslam dinine göre Hz. İsa babasız bir şekilde doğmuştur. Bu konuda her iki din müttefiktir ancak Hz. İsa'nın babasız bir şekilde doğmasına Hristiyanlarca farklı anlamlar yüklenmiştir. Bunun sonucunda İslam'daki İsa figürüne uymayan bir İsa figürü ortaya çıkmıştır. Kur'an'ın Hristiyanlara eleştirileri de bu noktadan itibaren başlamıştır. Şimdi bu eleştirilere geçelim.

2.1 İnanç Yönünden Eleştiriler

Allah insanlık tarihi boyunca birçok peygamber göndermiştir. Peygamberlere vahyedilen inançla ilgili hükümler hepsinde aynı olmuştur. Hz. Adem'den itibaren Hz. Muhammed'e

---

¹ Âl-i İmrân, 3/113-115.

² Şinasi Gündüz, *Hristiyanlık*, s.20.

³ Fuat Aydın, *Hristiyanlık*, s. 13,14,15,16,17.

kadar peygamberlik vazifesiyle görevlendirilen tüm peygamberlere Allah'ın bir ve tek olduğu, O'ndan başka ilah olmadığı vahyedilmiştir.⁴ Bütün peygamberler gibi Hz. İsa kendisine inananlara Allah'ın bir ve tek olduğunu bildirmiştir.⁵ Ancak Hz. İsa'ya tabi olduklarını söyleyen Hristiyanlar, Hz. İsa'ya vahyedilene ve onun öğretilerine aykırı olan şeylere inanarak vahye aykırı tutum ve davranış içinde bulunmuşlardır.⁶ Bu bölümde Hristiyanların; Allah, peygamber, kutsal kitaplar ve ahiretle ilgili inançlarına ve bunlara karşı tutumlarına yönelik Kur'an'ın yönelttiği eleştirilere yer verilecektir.

2.1.1 Allah İncasına Yönelik Eleştiriler

2.1.1.1 Hz. İsa'nın Tanrı'nın Oğlu ve Tanrı Olduğunu İddia Etmeleri

Hz. Meryem, Hz. İsa'yı mucize olarak babasız bir şekilde doğurmuştur. Bu mucizevi doğum üzerine Yahudiler Hz. Meryem'e iftira atarak onu iffetsizlikle suçlamışlardır.⁷ Kur'an, Yahudilerin Meryem'i iffetsizlikle suçlamalarına cevap vererek Meryem'in doğru dürüst⁸ mahrem yerini korumuş iffetli bir kadın olduğunu, ona Allah'ın ruhundan üfürüldüğünü ifade ederek Hz. İsa'nın babasız şekilde doğduğuna ve Meryem'in iffetli bir kadın olduğuna işaret etmiştir.⁹ Hz. İsa kendini "Tanrı'nın oğlu" ya da "Tanrı" olarak nitelememesine¹⁰ rağmen Hristiyanlar zamanla Hz. İsa'nın "Allah'ın oğlu" olduğunu¹¹ dolayısıyla da Hz. İsa'nın da ilah olduğunu iddia etmişlerdir.¹² Hz. İsa'nın ref'inden sonraki yazılan İncillerde de Hz. Adem'in cennetteki yasak meyveyi yemekle birlikte günaha girdiğini¹³ dolayısıyla Hz. Adem'in soyundan gelen insanların dünyaya gelirken oluşan bu asli günah ile dünyaya geldiklerini söylemişlerdir.¹⁴ Hristiyanlar Baba Tanrı'nın insanlara şefkat ve merhametli olduğunu, insanların bu asli günahtan kurtulmaları için biricik oğlu Hz. İsa'yı yeryüzüne gönderdiğini, sonra da Baba Tanrı'nın

---

⁴ A'raf, 7/59, 65, 73, 85;

⁵ Maide, 5/72; Markos, 12/ 29; Matta, 23/8; Maide, 5/17; Markos, 12/29; Tesniye, 6/4, 5.

⁶ Filiplilere Mektup, 2/6; Korintoslulara Birinci Mektup, 15/47; Yuhanna, 10/36-38; Matta, 16/16; Tevbe, 9/30; Matta, 3/17 Yuhanna, 1/18, Yuhanna, 3/16; Markos, 3/11; Yuhanna, I.Mektup, 4/10; Yuhanna, 10/30; Yuhanna, 5/18, Matta, 27/43, Pavlusun Romalılara Mektubu, 15/16.

⁷ Nisa, 4/156.

⁸ Maide, 5/75.

⁹ Tahrir, 66/12.

¹⁰ Maide, 5/17; Markos, 12/29; Tesniye, 6/4, 5.

¹¹ Yuhanna, 10/36-38; Tevbe, 9/30; Matta, 3/17; Yuhanna 1/18; Markos, 3/11; Yuhanna, 3/16; Matta, 16/1.

¹² Yuhanna, 10/30, Yuhanna, 5/18; Matta, 27/43; Pavlusun Romalılara Mektubu, 15/ 16.

¹³ Tekvin, 2/17; Tekvin, 3/1-7.

¹⁴ Romalılara Mektup, 5/12-21; Korintilere Mektup, 15/21, 22.

biricik oğlunun insanların günahına kefarete olarak çarmıha gerilmesine müsaade ettiğini iddia etmişlerdir.¹⁵ Hristiyanlar daha sonra kâfirler tarafından Tanrı'nın oğlunun çarmıha gerilip¹⁶ öldürüldüğünü,¹⁷ böylece insanların asli gûnahtan kurtarıldığını¹⁸ ve Oğul İsa'nın öldürüldükten sonra tekrar diriltildiğini iddia etmişlerdir.¹⁹ Halbuki Allah, Hz. İsa'yı peygamber olarak İsrailoğullarına göndermiş ve ona İncil'i vermiştir.²⁰ Ancak Hz. İsa'dan sonra kendilerine Hristiyan diyenler onun öğretilerini unutmışlar ve Hz. İsa'nın ref'inden yıllar sonra İncil olduğunu iddia ettikleri birçok kitap yazmışlardır. M. Fatih Kesler bu İnciller ile ilgili şunları ifade etmiştir:

Yazılan İncillerin Hz. İsa'nın ref'i ve ondan sonraki olayları anlatması, onların tahrif edildiğinin ve birçok şeylerin onlara eklendiğinin göstergesi olduğunu, bugün birden fazla İncil'in mevcut olması ve bu İncillerin birbirini yalanlar türden haberlerle dolu olması bu İncillerin tahrif edildiğini ispat etmektedir.²¹

Hz. İsa'nın ref'inden sonra çok sayıda İncil yazılmış ve bu İnciller arasında farklılıkları daha da artırmıştır. İncillerin bu kadar çok olması kiliseyi zor durumda bırakmıştır. Bunun üzerine kilise, Roma imparatorluğunun Hristiyanlara baskılarına son vermesi ve onların korumasına girebilmek için İncilleri imparatorların istediği şekle sokmak istemiş ve bu girişiminde başarılı olmuştur. Bunun sonunda da birbirinden farklı İncillerin sayısı azalmıştır.²² Hz. İsa, insanlara Yehova'nın (Allah'ın) tek ilah olduğunu,²³ insanların tek bir Rabbinin olduğunu, o yüzden birbirlerine Rab diye çağırılmalarının gerektiğini bildirmiş ve Allah'ın bir olduğunu öğretmiştir.²⁴ Ancak daha sonra Hristiyanlar Hz. İsa'yı ilah kabul etmişlerdir.²⁵ Kitab-ı Mukaddes'te: "*Allah kendi kulu İsa'yı tazim etti*"

¹⁵ Şinasi Gündüz, *Hristiyanlık*, s.81; Romalılara Mektup, 3/25, 26.

¹⁶ Matta, 27/15-26; Markos,15/21-32; Luka, 28/13-25, Yuhanna, 19/17-27; Şinasi Gündüz, *Pavlus Hristiyanlığın Mimarı*, s.165.

¹⁷ Matta, 27/15-26; Markos, 15/21-32; Luka, 28/13-25, Yuhanna, 19/17-27, Şinasi Gündüz, a.g.e., 165; Mehmet Katar, "*Kefâret*", DİA, Ankara, 2002, c.25, s.179; Zekiye Sönmez, *İslam'ın Ortaya Çıktığı Dönemde Arap Yarımadası'nda Hristiyanlık*, Türkiye Diyanet Vakfı Yay. Ankara, 2012, s. 288.

¹⁸ Romalılara 5/12-21; Korintilere, 15/21-22; Zekiye Sönmez, *İslam'ın Ortaya Çıktığı Dönemde Arap Yarımadası'nda Hristiyanlık*, s.288, 289; Tümer, Günay, "*Asli Günah*", DİA, İstanbul, 1991, c.3, s.496.

¹⁹ Matta, 28/1-10; Markos, 16/1-8; Luka, 14/1-12; Yuhanna, 20/1-10; Luka, 24/46; Şinasi Gündüz, *Hristiyanlık*, s.83.

²⁰ Âl-i İmrân, 3/48; Maide, 5/46; Meryem, 19/30; Hz. İsa'nın İsrailoğullarına gönderilmesi ile ilgili olarak bakınız: Matta, 15/24; 10/5-6; Rasûllerin İşleri,11/2-3."Ben İsrail evinin kaybolmuş koyunlarından başkasına gönderilmedim" ifadesi mecazi olarak kullanılmış ve Hz. İsa'nın İsrailoğullarına gönderildiğini ifade etmektedir.

²¹ Muhammed Fatih Kesler, *Kur'ân'da Yahudi ve Hristiyanlar*, s.218-219.

²² M. Fatih Kesler, *Kur'ân'da Yahudi ve Hristiyanlar*, s.220.

²³ Markos, 12/29

²⁴ Matta, 23/8.

²⁵ Yuhanna 1/1.

ifadeleri ile “Bir adamın Hz. İsa’nın yanına gelip iyi öğretmen deyip soru sorması üzerine, Hz. İsa’nın bana neden iyi diyorsun? Biri dışında kimse iyi değildir O’da Tanrıdır”²⁶ ifadeleri aslında Hz. İsa’nın kul ve insan olduğuna işaret etmekte iken daha sonra İncil olduğu iddia edilen kitaplarda Hz. İsa’nın Tanrı’nın oğlu olduğu²⁷ dolayısıyla onun da Tanrı olduğu yönünde ifadeler eklenmiş ve Hristiyanlar da Hz. İsa’nın Tanrı olduğunu iddia etmişlerdir.²⁸ Kur’an-ı Kerim’de “Meryem oğlu İsa, ancak Allah’ın resulüdür”²⁹ ifadesi ile Hz. İsa’nın ilah olduğunu iddia edenler eleştirilmiş, Hz. İsa’nın insanoğlu ve peygamber olduğu dile getirilmiştir. Kur’an’da başka bir ayette ise Hz. İsa’nın çocuk iken konuştuğu ve “Ben Allah’ın kuluyum. O, beni peygamber yaptı ve bana kitabı verdi”³⁰ dediği ifade edilmiştir. Kur’an’daki bu ifade ile Hz. İsa’nın hem Allah’ın kulu hem de Allah’ın seçtiği peygamberi olduğuna dikkat çekilmiş ve Hristiyanların Hz. İsa’nın Allah’ın oğlu ve dolayısıyla onun da ilah olduğuna dair iddiaları reddedilmiştir. Kur’an-ı Kerim, Müşriklerin ve Hristiyanların Allah’a ortak koşmalarını eleştirip reddederek Allah’ın tek bir ilah olduğunu, O’ndan başka ilahın olmadığını,³¹ Allah’ın doğurmadığını, doğmadığını, O’nun hiçbir dengi olmadığını ifade etmiştir.³² Kur’an-ı Kerim, Hristiyanların “Allah çocuk edindi” demeleri ile “Tanrı üçtür” demeleri sebebiyle haddi aştıklarını ifade etmiş ve bu yüzden onları eleştirmiştir. Kur’an-ı Kerim’de Hristiyanların Allah hakkında gerçek olandan başkasını söylememelerinin ve “Tanrı üçtür” dememelerinin gerektiği, Meryem oğlu Mesih İsa’nın Allah’ın resulü olduğu, onun ilah olmadığı, Allah’ın çocuk edinmekten münezzeh olduğu ve tek ilah olduğu bildirilmiştir.³³

Kur’an-ı Kerim, Hristiyanların “Allah çocuk edindi” demeleri yüzünden çok çirkin bir şey ortaya attıklarını, onların bu iddiaları yüzünden neredeyse göklerin çatlayıp yerin yarılacağını, dağların yerinden yıkılıp düşeceğini bildirerek Allah’a çocuk edinmenin yakışmayacağını, zira göklerde ve yerde her kim varsa hepsinin Allah’ın huzuruna kul

---

²⁶ Markos, 10/17, 18.

²⁷ Yuhanna, 5/19-22; Yuhanna, 10/36-38; Tevbe, 9/30; Matta, 3/17; Yuhanna 1/18; Markos, 3/11; Yuhanna, 3/16; Matta, 16/1.

²⁸ Yuhanna, 10/30, Yuhanna, 5/18; Matta, 27/43; Pavlusun Romalılara Mektubu, 15/ 16.

²⁹ Nisa, 4/171.

³⁰ Meryem, 19/30.

³¹ Bakara, 2/163; Muhammed, 47/19; İhlas, 112/1.

³² İhlas, 112/3, 4.

³³ Nisa, 4/171.

olarak geleceğini bildirmiştir.³⁴ Böylece Hristiyanların teslis inancını ve Allah'ın çocuk edindiği yönündeki iddialarını reddetmiştir. Ayrıca Kur'an, Hz. İsa ve meleklerin Tanrı olamayacağını, İsa Mesih ve meleklerin Allah'a kulluktan geri kalmayacaklarını da ifade ederek³⁵ ne İsa Mesih'in ne hiçbir meleğin ne de herhangi bir varlığın tanrı olamayacağını açıkça ifade etmiş, Allah'ın bir olduğunu, Allah'ın doğmadığını, doğurmadığını, O'nun eşi, benzeri ve denginin olmadığını bildirmiştir.³⁶

Hristiyanlar Mesih İsa'nın insan şeklinde ilah olduğuna, Allah'ın İsa'da bedenleştiğine inanmışlar, Allah'a tapmanın İsa'ya tapmak demek olduğunu, zira onun Baba ile aynı cevherden olduğunu³⁷ onda ilahlık ve insanlık tabiatı bulunduğunu iddia etmişlerdir.³⁸ İncillerde; Baba ile oğlunun aynı niteliğe sahip olduğu,³⁹ Baba Tanrı nasıl ölüleri diriltip onlara yaşam veriyorsa oğlun da dilediği kimselerden ölmüş olanları diriltip yaşam verdiği,⁴⁰ oğlun tek başına yargılama yetkisine sahip olduğu,⁴¹ fakat bazen de oğlun yargılama işini babayla birlikte yaptığı ifade edilmiştir.⁴² Bu ifadeler ile baba ve oğlun aynı görevleri yaptığı dile getirilmiş ve Hz. İsa ve Tanrı aynı kefeye konulmuştur.

Kur'an, Hristiyanların Hz. İsa'yı "Tanrı" veya "Tanrı'nın oğlu" olarak nitelemelerini eleştirmiş ve Hz. İsa ve annesi Meryem'in insan olduğunu vurgulamıştır.⁴³ Hz. İsa'nın babasız yaratılması sonucu⁴⁴ İsa'yı "Tanrı" ve "Tanrı'nın oğlu" kabul eden Hristiyanlara karşı Kur'an, Allah'ın Hz. Adem'i hem annesiz hem de babasız bir şekilde topraktan yaratmasını örnek göstermiş,⁴⁵ Hz. Adem'in yaratılışının Hz. İsa'yı babasız şekilde yaratmaktan daha üstün olduğunu ifade ederek onların Hz. İsa'nın "Tanrı" yada "Tanrı'nın oğlu" olduğu yönündeki iddialarının kabul edilemeyeceğini ispat etmiştir.⁴⁶

---

³⁴ Meryem, 19/88, 89, 90, 91, 92, 93.

³⁵ Nisa, 4/172.

³⁶ İhlas, 112/1-4.

³⁷ Tümer Günay, Abdurrahman Küçük, *Dinler Tarihi* s. 151.

³⁸ Mehmet Aydın, *Batı ve Doğu Hristiyanlığına Tarihi Bakış*, AÜİFD, Ankara, 1985, c.27, s.126.

³⁹ Yuhanna, 1/1-14.

⁴⁰ Yuhanna, 5/21.

⁴¹ Yuhanna, 5/22.

⁴² Yuhanna, 8/16.

⁴³ Nisa, 4/172; Maide, 5/75.

⁴⁴ Matta, 1/18.

⁴⁵ Hicr, 15/27; Mü'minun, 23/12; Secde, 32/9; Rahmân, 55/14.

⁴⁶ Âli İmrân, 3/59.

Kur'an, Hz. İsa'nın ölümleri diriltmesi⁴⁷ sonucu "Tanrı" olacağını iddia eden Hristiyanlara⁴⁸ karşı Hz. Musa'nın asaya can vermiş olmasının Hz. İsa'nın ölümlere can vermesinden daha şaşırtıcı olduğunu ifade etmek suretiyle onların bu mucizeler karşısında Hz. İsa'yı ilahlaştırmalarının doğru bir şey olmadığını ortaya koymuş ve onları bu yüzden eleştirmiştir.⁴⁹

Hristiyanların, Hz. İsa'nın "Tanrı" ya da "Tanrı'nın oğlu" olduğunu kabul etmelerine karşılık; Kur'an'ın, Hz. İsa'dan bahsederken "Meryem oğlu İsa,"⁵⁰ "Meryem oğlu Mesih"⁵¹ veya "Meryem oğlu"⁵² ifadelerini sık sık kullanması da Hristiyanların Hz. İsa'yı "Tanrı" ya da "Tanrı'nın oğlu" olarak nitelendirmelerine bir cevap niteliğindedir. Bu gibi ifadelerle Kur'an, Hz. İsa'nın, Hz. Meryem gibi bir kadından doğmuş olduğuna işaret etmekte ve Hristiyanların iddia ettiği gibi Tanrı olamayacağını, insandan doğan birine tanrı denilemeyeceğini ortaya koymaktadır. Kur'an- ı Kerim, Hz. İsa ve annesi Meryem'in Tanrı olamayacağını ve onların birer beşer olduğunu ispat etmek için; onların da diğer insanlar gibi yiyip içmelerini kanıt göstererek diğer insanlar ve diğer canlılar gibi yiyip içenlerin tanrı olamayacağını ifade etmiştir.⁵³

Bir gün Necran Hristiyanlarından bir heyet Hz. Muhammed'in huzuruna gelmiş ve Kur'an-ı Kerim, Hz. İsa'nın babasız olarak dünyaya geldiğini kabul ettiğine göre İsa'nın da ilah olması gerektiğini de kabul etmeli demiştir. Kur'an, Hz. Muhammed'den kendisiyle çekişip tartışan Hristiyanlara: "*Sizler de ve bizler de dahil olmak üzere, siz kendi evlatlarınızı, bizde kendi evlatlarımızı, siz kendi kadınlarınızı, bizde kendi kadınlarımızı çağıralım sonra da Allah'tan yalancılar üzerine lanet etmesini dileyelim*" diye çağrıda bulunmasını istemiştir.⁵⁴ Ancak Necran heyeti bu çağrıya yanaşmamıştır. Hristiyanların Hz. İsa'yı, annesi Meryem'i ve Ruh'ul Kudüs'ü İlah edinmeleri üzerine; Kur'an onların bu tutumlarını eleştirip, onlara: "*Sizinle bizim aramızda müşterek olan bir söze geliniz: Allah'tan başkasına tapmayalım. O'na hiçbir şeyi eş tutmayalım ve Allah'ı*

⁴⁷ Maide, 5/110; Matta, 9/18,25; Markos, 5/35-42, Luka, 7/11-15; Yuhanna, 11/38-44.

⁴⁸ Yuhanna, 5/21.

⁴⁹ A'raf, 7/117; Taha, 20/20; Şuara, 26/32,45.

⁵⁰ Bakara, 2/87, 253; Maide, 5/46, 78, 110, 112, 114, 116.

⁵¹ Nisa, 4/15,171; Maide, 5/117, 72, 75; Tevbe, 9/31.

⁵² Mü'minun, 23/50; Zuhruf, 43/57.

⁵³ Maide, 5/75.

⁵⁴ Âl-i İmrân, 3/61.

birakıp da kimimiz kimimizi ilahlaştırmasın”⁵⁵ diye çağrıda bulunarak onları Allah’tan başka kimseye tapmamaya, O’na hiçbir şeyi eş ve denk tutmamaya, Allah’tan başka bir şeyi ilahlaştırmamaya ve O’na ortak koşmamaya davet etmiştir.

2.1.1.2 Allah’ın Oğulları ve Sevgili Kulları Olduklarını İddia Etmeleri

Yahudiler kendilerinin Allah’ın oğulları ve Allah’ın sevgili kulları olduklarını iddia ettiği gibi Hristiyanlarda kendilerinin Allah’ın oğulları ve sevgili kulları olduklarını iddia etmişlerdir. Kur’an, onların bu iddialarını şu ifadelerle dile getirmiş ve reddetmiştir: *“Madem Allah’ın oğulları ve sevgili kullarısınız, Allah size günahlarınız dolayısıyla neden azap ediyor? Doğrusu sizler Allah’ın yarattığı insanlardansınız.”*⁵⁶ Kur’an, bu ifadelerle; onlar eğer iddia ettikleri gibi Allah’ın oğulları ve sevgili kulları olmuş olsalardı, Allah’ın onlara bolca nimet vermesinin ve hiç azap etmemesinin gerektiğini dile getirmiş ancak Allah’ın onlara azap edip onları gazaba uğrattığını ve onları dalaletle düşürerek sapıttırıldığını bildirerek onların bu savlarının doğru olmadığını ortaya koymuştur.⁵⁷ Yahudi, Hristiyan ve Müşrikler Allah’ın çocuk edindiğini ileri sürmüşlerdir. Kur’an, onların bu iddialarına karşı; eğer Allah çocuk edinmek isteseydi yarattıklarından dilediğini elbette seçebileceğini⁵⁸ ancak Allah’ın çocuk edinmekten münezzeh olduğunu, Allah’ın çocuğa ihtiyacı olmadığını, Allah çocuk edindi diyenlerin ise herhangi bir delilinin olmadığını,⁵⁹ Allah’ın bir olduğunu, O’nun doğurmadığını ve doğmadığını, O’nun denginin olmadığını bildirmiştir. Böylece Kur’an, Allah çocuk edindi diyenler ile biz Allah’ın oğulları ve sevgili kulları diyenleri eleştirerek onların bu iddialarını reddetmiştir.⁶⁰

2.1.1.3 Dinlerinde Haddi Aşmaları

Hristiyanlar, Allah hakkında gerçek olmayan şeyler ileri sürerek Hz. İsa’nın “Tanrı’nın oğlu”⁶¹ ve dolayısıyla da onun da “Tanrı” olduğunu iddia etmişlerdir.⁶² Hristiyanlar

---

⁵⁵ Âli İmrân, 3/64.

⁵⁶ Maide, 5/18.

⁵⁷ Fatıha, 1/7.

⁵⁸ Zümer, 39/4.

⁵⁹ Yunus, 10/68.

⁶⁰ İhlas, 112/1-4.

⁶¹ Tevbe, 9/30; Yuhanna, 10/36-3; Matta, 3/17; Yuhanna, 1/18, 3/16; Markos, 3/11, Matta, 16/16; Yuhanna, I. Mektup, 4/10.

⁶² Yuhann, 10/30, Yuhanna, 5/18; Matta, 27/43; Pavlosun Romalılara Mektubu, 15/16.

zamanla Tanrı'yı üçleyerek; Baba, Oğul ve Ruh'tan oluştuğunu iddia etmişlerdir. Daha sonra Hz. İsa'yı doğurması münasebetiyle Meryem'in de Tanrıça olduğunu kabul etmişlerdir.⁶³ Hristiyanlara göre Hz. Âdem ve Havva cennette yasak meyveyi yiyerek ilk günahı işlemişler⁶⁴ ve günahkâr olmuşlardır. Onların bu günahı nesilden nesile geçmiştir. Dolayısıyla doğan her çocuk günahkâr doğmuştur.⁶⁵ Baba (Tanrı) insanların Hz. Âdem ve Havva'dan kaynaklanan bu asli günahına keffâret olması için oğlu İsa'yı yeryüzüne göndermiştir. Kafirler ise oğul İsa'yı çarmıha germiş ve oğul İsa insanların günahı için kurban edilmiştir.⁶⁶ Böylece insanlar Adem ve Havva'dan kaynaklanan ve nesilden nesile geçen asli günah ve ölümden kurtulmuştur.⁶⁷ Onlar bu iddiaları sonucunda Allah'tan başka ilahlar edinerek⁶⁸ dinlerinde haddi aşmışlar ve doğru yoldan sapmışlardır.⁶⁹ Kur'an, Hristiyanları bu sebeplerle eleştirmiş ve onlara Allah hakkında gerçek olandan başkasını söylememelerini, çocuğu olmaktan münezze olan tek Allah'a ve peygamberlerine iman etmelerini emretmiştir.⁷⁰

2.1.2 Peygamberler Hakkındaki Düşüncelerine Yönelik Eleştiriler

2.1.2.1 Gelecek Peygambere İman Etme Sözlerini Tutmamaları

Allah (c.c.) insanlık tarihi boyunca binlerce peygamber görevlendirmiştir. Gönderilen bu peygamberler kavimlerini yalnızca Allah'a kul olmaya çağırılmış ve Allah'ın insanların iki cihanda da mutlu olmaları için gerekli gördüğü kuralları insanlara anlatarak onları doğru yola davet etmiştir. Allah'ın insanlara gönderdiği peygamberlerden biri de Hz. İsa'dır. Allah, Kur'an'da; kendinden önce gelen Tevrat'ı doğrulayıcı olarak önceki peygamberlerin izleri üzerine Meryem oğlu İsa'yı gönderdiğini ve ona önündeki Tevrat'ı tasdik edici, sakımanlara bir hidayet ve öğüt olarak İncil'i verdiğini ifade etmiştir.⁷¹

---

⁶³ Mehmet Katar, *Tevhitten Teslise Geçiş Sürecinde Hristiyanlık*, İSAR, Ankara, 2007, c.20, S.2 s. 336; Maide, 5/75.

⁶⁴ Tekvin, 2/17; Tekvin, 3/1-7.

⁶⁵ Romalılara, 5/12-21; Korintilere, 15/21,22.

⁶⁶ Matta, 27/15-26; Markos, 15/21-32; Luka, 28/13-25, Yuhanna, 19/17-27; Şinasi Gündüz, *Pavlus: Hristiyanlığın Mimarı*, s.165; Mehmet Katar, "*Keffâret*", DİA., Ankara, 2002, c.25, s.179; Zekiye Sönmez, a.g.e., s. 288.

⁶⁷ Romalılara Mektup, 5/12-21; Korintilere Mektup, 15/21, 22; Zekiye Sönmez, a.g.e., s.288, 289; Tümer, Günay, "*Asli Günah*" DİA, İstanbul, 1991, c.3, s.496.

⁶⁸ Nisa, 4/48; Maide, 5/72,76; Filiplilere Mektup, 2/6; Korintoslulara Birinci Mektup, 15/47.

⁶⁹ Fatıha, 1/7.

⁷⁰ Nisa, 4/171; Maide, 5/77.

⁷¹ Maide, 5/46.

Kur'an, bu ayet ile Hz. İsa'ya Yahudilerin kutsal kitabı Tevrat'ı tasdik edici İncil'in verildiğini bildirmiştir. Hz. İsa İsrailoğullarına gönderilmiş⁷² ve onlara: *“Ben Allah'ın elçisiyim, benden önce gelen Tevrat'ı doğrulayıcı ve benden sonra gelecek olan Ahmed adında bir peygamberi de müjdeleyici olarak geldim”*⁷³ demiştir. Böylelikle Hz. İsa İsrailoğullarına kendinden önceki Tevrat'ı doğrulayıcı olduğunu, kendisinden sonra da gelecek olan peygamberi müjdeleyici olduğunu bildirerek onlardan kendisinden sonra gelecek peygambere iman etmelerini ve onu tasdik etmelerini istemiştir. Bu konuyla ilgili İncil metinlerinde de: *“Eğer beni seviyorsanız, ben Rabbe yalvaracağım ve O size başka bir tesellici, hakikat ruhunu verecektir; taki sizinle beraber olsun.”*⁷⁴ *“Mesih şöyle dedi: Artık ben sizinle çok söyleşemem. Çünkü bu alemin reisi geliyor. Bende asla onun nesnesi yoktur.”*⁷⁵ *“Ben size hakkı söylüyorum. Benim gitmem sizin için daha hayırlıdır. Çünkü ben gitmezsem, Faraklit gelmez.”*⁷⁶ *“Faraklit geldiğinde benim için şahitlik edecektir ve sizde bana şahitlik edersiniz.”*⁷⁷ gibi ifadeler geçmektedir. Bu ifadeler ile Hz. İsa kendisinden sonra gelecek elçiyi müjdelemiş ve onlardan gelecek olan o elçiye inanmalarını istemiştir. İsrailoğulları ve Hristiyanlar Tevrat ve İncil metinlerinden gelecek son peygamberi ve onun özelliklerini öğrenmişlerdir. Kur'an, bu konuyla ilgili olarak: *“Biz Hristiyanlarız diyenlerden de kesin sözler alındığını ama onlar da kendilerine zikredilen (verilen öğütlerin veya Kitab'ın) önemli bir bölümünü unuttuklarını”* bildirmiştir.⁷⁸ Kur'an, Yahudi ve Hristiyanlara daha önceden son peygamberin geleceği ve onun özelliklerinin bildirildiğini ve onlardan gelecek son peygambere uyacaklarına dair sözler alındığını ama onların son peygamber Hz. Muhammed gelince onu tanımalarına⁷⁹ rağmen kıskançlık gibi nedenlerle ona iman etmediklerini ve sözlerinde durmadıklarını bildirmiştir.⁸⁰

Kur'an-ı Kerim, Ehl-i Kitabı verdikleri sözleri tutmamaları⁸¹ ve yalan yere Allah'a iftira atıp Allah'ın ayetlerini inkâr etmeleri sebebiyle eleştirmiştir.⁸² Kur'an, onların böyle

---

⁷² Matta, 15/24; 10/5-6; Rasüllerin İşleri, 11/2-3.

⁷³ Sâf, 61/6.

⁷⁴ Yuhanna, 14/15, 16.

⁷⁵ Yuhanna, 14/30.

⁷⁶ Yuhanna, 16/7.

⁷⁷ Yuhanna, 15/26-27.

⁷⁸ Maide, 5/14.

⁷⁹ Bakara, 2/146.

⁸⁰ En'am, 6/20.

⁸¹ Maide, 5/14.

⁸² Maide, 5/70.

yapmakla zalim olduklarını ve kurtuluşa eremeyeceklerini bildirmiş,⁸³ onlardan kurtulacak olanların ise; yanlarındaki Tevrat ve İncil’de yazılı buldukları o elçiye, o ümmi peygambere inanıp ona uyan, ona saygı gösteren, ona yardım eden ve onunla birlikte gönderilen Nur’a (Kur’an’a) uyanların olduğunu ifade ederek ve Ehl-i kitabı Allah ve resulüne inanıp ona tâbi olmaya davet etmiştir.⁸⁴

2.1.2.2 Hz. İbrahim’in Hristiyan Olduğunu İddia Etmeleri

Yahudi ve Hristiyanlar Hz. İbrahim (a.s) hakkında münakaşa etmişlerdir.⁸⁵ Yahudiler Hz. İbrahim’in Yahudi olduğunu, Hristiyanlarda Hz. İbrahim’in Hristiyan olduğunu iddia etmiştir. Bunun üzerine her bir grup tartışarak Hz. İbrahim’in kendi dinleri üzerinde olduğunu ispat etmeye çalışmıştır.⁸⁶

Kur’an, Yahudi ve Hristiyanların Hz. İbrahim hakkında tartışmalarını eleştirerek onlara: *“İbrahim hakkında neden tartışıp duruyorsunuz? Halbuki Tevrat ve İncil Hz. İbrahim’den sonra indirildi. Hiç düşünmüyor musunuz?”*⁸⁷ buyurarak Yahudi ve Hristiyanların boş yere çekiştiklerini ifade etmiştir. Hz. İbrahim Tevrat ve İncil inmeden önce yaşamıştır. Tevrat ve İncil ise Hz. İbrahim’den asırlar sonra indirilmiştir. Bu nedenle Ehl-i kitabın iddia ettikleri şeyin mümkün olmadığını Kur’an ortaya koymuş ve onların Hz. İbrahim hakkında tartışmalarını eleştirmiştir. Kurtubi de “Hz. İbrahim’in; Hz. Musa’dan yaklaşık bin yıl önce, Hz. İsa’dan ise iki bin yıl önce yaşadığını bu nedenle onun kendisinden sonra indirilmiş olan Yahudilik ve Hristiyanlık dinine mensup olmasının kesinlikle imkânsız olduğunu ifade etmiştir.”⁸⁸ Razi de Hz. İbrahim’in şeriatı ile Yahudilik ve Hristiyanlık şeriatı arasında bir karşılaştırma yapmış ve Hz. İbrahim’in şeriatında Hanifliğin belirgin özelliklerinden hac yapmak hususunun var olduğunu, muharref Yahudilik ve Hristiyanlık’ta ise bu özelliklerin olmadığını, dolayısıyla Yahudilerin ve Hristiyanların Hz. İbrahim’in Yahudi ve Hristiyan olduğu yönündeki bu iddialarının gerçeği yansıtmadığını söylemiştir.⁸⁹ Ehl-i Kitap Hz. İbrahim’i her fırsatta kendi dinlerinden gösterme gayreti içinde olmuşlardır. Onlardan Yahudiler, Hz. İbrahim’in Tevrat

---

⁸³ En’am, 6/21.

⁸⁴ A’raf, 7/157.

⁸⁵ Âli İmrân, 3/65.

⁸⁶ Âli İmrân, 3/67.

⁸⁷ Âli İmrân, 3/65.

⁸⁸ Kurtubi, *el-Câmiu li Ahkâmi’l Kur’ân*, c.4, s.107; Beydavi, *Envâru’t-Tenzil*, c.2, s.23.

⁸⁹ Razi, *Mefâtihu’l Gayb*, c.4, s.91.

okuduğunu söylerken, Hristiyanlar da onun İncil okuduğunu iddia etmişlerdir.⁹⁰ Ancak Kur'an onların bu iddialarını reddederek; Hz. İbrahim'in Yahudi ve Hristiyanlar gibi müşriklerden olmadığını aksine onun Allah'ı bir tanıyan dosdoğru bir Müslüman olduğunu ifade etmiştir.⁹¹ Yahudi ve Hristiyanların kendilerinin Hz. İbrahim'e en yakın olduklarını iddia etmeleri üzerine Kur'an onların bu iddialarını eleştirerek insanların İbrahim'e en yakın olanlarının; ona uyanlar ile peygamber Muhammed ve ona iman edenlerin olduğunu ifade etmiştir.⁹²

2.1.2.3 Peygamberler Arasında Ayrım Yapmaları

Allah, ilk insan olarak Hz. Adem'i yaratmış ve aynı zamanda onu peygamber olarak görevlendirmiştir.⁹³ İnsanlık tarihi boyunca da binlerce kavim gelip geçmiş, Allah her kavme peygamber göndermiştir.⁹⁴ Gönderilen bu peygamberler ümmetlerine Allah'a ibadet etmeyi ve putlara tapmaktan sakınmayı emretmiştir.⁹⁵ Kendilerine peygamber gönderilen kavimlerden biri de şüphesiz İsrailoğullarıdır. "İsrailoğullarına Hz. İsa peygamber olarak görevlendirmiş⁹⁶ ve ona önlerinde bulunan Tevrat'ı tasdik eden, sakımlar için hidayet ve öğüt kaynağı olan İncil verilmiştir.⁹⁷ Hz. İsa, İsrailoğullarına "*Ben Allah'ın elçisiyim, benden önce gelen Tevrat'ı doğrulayıcı ve benden sonra gelecek Ahmed adında bir peygamberi de müjdeleyici olarak geldim.*"⁹⁸ demiştir. Böylelikle Hz. İsa gönderildiği topluma kendinden önceki Tevrat'ı doğrulayıcı olduğunu, kendisinden sonra da gelecek olan peygamberi ise müjdeleyici olduğunu bildirmiş ve onlardan kendisinden sonra gelecek peygambere iman edip onu tasdik etmelerini istemiştir. Ancak onlardan çoğu Hz. İsa'yı yalanlayarak onun peygamberliğini inkâr etmiş⁹⁹ hatta onu öldürmeye teşebbüs etmiştir.¹⁰⁰ Onlar bu tutumları ile Hz. İsa'nın ve Hz. Muhammed'in peygamberliğini kabul etmediklerini ortaya koymuşlardır.

---

⁹⁰ Taberi, *Câmiu'l Beyan*, c. 3, s.305.

⁹¹ Âl-i İmrân, 3/67.

⁹² Âl-i İmrân, 3/68.

⁹³ Bakara, 2/37; Al-i İmran, 3/33; Hicr,15/17; Saffat, 37/11; Rahman, 55/4.

⁹⁴ İbrahim, 14/4.

⁹⁵ Nahl, 16/36.

⁹⁶ Matta, 15/24, 10/5-6; Rasüllerin İşleri, 11/2-3.

⁹⁷ Maide, 5/46.

⁹⁸ Sâf, 61/6.

⁹⁹ Nisa, 4/156.

¹⁰⁰ Nisa, 4/157

Hiz. İsa, İsrailoğullarına gönderilmişken daha sonra başka dil, kültür, din vb. şeylerin etkisiyle Hiz. İsa'nın ref'inden sonra İsrailoğulları içinden yeni bir din ortaya çıkmıştır. Bu yeni dine Hristiyanlık denilmiştir. Yeni ortaya çıkan Hristiyanlık; Hiz. İsa ve önceki peygamberleri kabul etmiş ve onlara inanmıştır. Ancak son peygamber Hiz. Muhammed'i kabul etmemiş ve ona inanmamıştır. Halbuki Tevrat ve İncil'de son peygamberin geleceği ve onun özellikleri yazmakta idi.¹⁰¹ Onlar gelecek son peygamberi tanıyorlardı. Buna rağmen Hiz. Muhammed'e inanmamışlar ve onu inkâr etmişlerdir.¹⁰² Böyle yaparak verdikleri sözlerde durmamışlardır.¹⁰³ Böylece Yahudi ve Hristiyanlar peygamberler arasında ayırım yaparak peygamberlerin bazısına iman etmişler, bazısını da inkâr etmişlerdir. Kur'an-ı Kerim, Yahudilerin ve Hristiyanların peygamberlerle ilgili yanlış inanç, davranış ve tutumlarına karşı Hiz. Muhammed'in Allah tarafından kendisine verilene iman ettiğini, Mü'minlerin her birinin de Allah'a, kitaplarına, meleklerine ve peygamberlerine iman ettiğini, hiçbir peygamber arasında ayırım yapmadığını ifade ederek Yahudi ve Hristiyanların da Müslümanlar gibi iman etmesini istemiştir.¹⁰⁴ Kur'an'da bir başka ayette ise Mü'minlerden Allah'a ve kendilerine indirilene, diğer peygamberlere verilenlere, onlardan hiçbiri arasında fark gözetmeksizin inanmaları ve sadece "Allah'a teslim olduk" demeleri istenmiş böylelikle aslında imanının nasıl olması gerektiği tarif edilmiştir.¹⁰⁵ Kur'an, Yahudi ve Hristiyanların Mü'minler gibi inanırlarsa doğru yolu bulacaklarını ve kurtuluşa ereceklerini, eğer inanmazlarsa doğru yolda olamayacaklarını ve kurtuluşa eremeyeceklerini bildirmiştir.¹⁰⁶

2.1.2.4 Hiz. İsa'nın Çarmıha Gerilip Öldürüldüğünü İddia Etmeleri

Hristiyanlık için en önemli figür şüphesiz Hiz. İsa'dır. Fuat Aydın tarihte Hiz. İsa'nın iki boyutunun olduğunu şu şekilde ifade etmiştir:

Hiz. İsa'nın bir tarihi İsa birde imanın İsa'sı boyutu vardır. Tarihi İsa'nın milattan önceki yıllarda tarihin herhangi bir döneminde Yahudilerin yaşamış olduğu bölgede yaşadığı söylenmiş, Yahudi asıllı birkaç kişinin kitaplarında Hiz. İsa ile ilgili olabilecek birkaç yerde övgüyle söz edilmiş, ancak bunların Hristiyanlarca daha sonradan kitapların arasına sokulduğu iddia edilmiştir. Dolayısıyla tarihi İsa ile ilgili bilgiler çok az olduğu ancak imanın İsa'sı ile ilgili bilgileri İncil denilen metinlerden,

¹⁰¹ Tesniye, 18/18,19; Yuhanna, 14/15,16; Yuhanna, 14/26,30; Yuhanna, 16/7; Yuhanna, 15/26-27;

¹⁰² En'am, 6/20.

¹⁰³ Maide, 5/14.

¹⁰⁴ Bakara, 2/285.

¹⁰⁵ Bakara, 2/136.

¹⁰⁶ Bakara, 2/137.

Hristiyanlığın kurucusu sayılan Pavlus'un mektuplarından ve Kur'an'dan elde edebilmekteyiz.¹⁰⁷

Hz. İsa'nın ref'inden sonra birçok İncil yazılmıştır. Bu İncillere göre Hz. İsa kısa süren tebliğ vazifesinden sonra kutsal sayılan Kudüs'e gelmiş¹⁰⁸ ve orada tutuklanmıştır.¹⁰⁹ Hz. İsa önce Yahudilerin Sanhedrin isimli yüksek mahkemesinde¹¹⁰ sonra da Romalı vali Pilatus'un önünde sorguya çekilmiş¹¹¹ ve ardından Golgota (Kafa taşı) denilen yerde çarmıha gerilmiştir.¹¹² Hz. İsa çarmıha gerilince çarmıhta acı çekerek ölmüştür.¹¹³ Daha sonra mezara konulmuş¹¹⁴ ve üç gün sonra da dirilmiştir.¹¹⁵ Hz. İsa'nın tutuklanıp yargılanması sonucu çarmıha gerilmesi, çarmıhta acı çekerek ölmesi ve ölümünün ardından dirilmesine Hristiyanlık inancının asıl şekillendiricisi sayılan Pavlus yeni anlamlar yüklemiştir. Buna göre Hz. Adem'den beri var olan insanlığın asli günahına karşılık Baba (Tanrı) biricik oğlu Hz. İsa'nın çarmıhta kurban edilmesine müsaade etmiş, bu sayede insanlık bu asli günahı arınmış ve temizlenmiştir. Pavlus'un bu iddiası zamanla Hristiyanlığın inanç sisteminin içine yerleşmiştir. Kur'an-ı Kerim, Hristiyanların zamanla inanç haline getirdiği Hz. İsa'nın çarmıha gerildiği inancıyla ilgili olarak; Yahudilerin Hz. İsa'yı öldürmek için tuzak kurduğunu ancak Allah'ın onların tuzaklarını bozduğunu ifade ederek Yahudilerin tuzaklarının boşa çıktığını dolayısıyla da Hz. İsa'nın çarmıha gerilmesinin doğru olmadığını ortaya koymuştur.¹¹⁶ Yahudiler Allah'ın elçisi Meryem oğlu İsa'yı öldürdüklerini iddia etmişlerdir. Hristiyanlar da Hz. İsa'nın Yahudiler tarafından çarmıha gerilip öldürüldüğüne inanmışlardır. Kur'an, Yahudilerin Hz. İsa'yı öldüremediklerini, İsa diye çarmıha gerip astıkları kişinin onlara İsa gibi gösterildiğini, onların İsa hakkında ihtilaf edip şüpheye düştüklerini, onların bu konuda kesin bilgilerinin olmadığını ancak zanna dayandıklarını ifade etmiştir. Kur'an'a göre onlar İsa'yı öldürememişlerdir.¹¹⁷ Ve Allah onu kendi katına yükseltmiştir.¹¹⁸

¹⁰⁷ Fuat Aydın, *Hristiyanlık*, s. 13,14,15,16,17.

¹⁰⁸ Matta, 21/1-11; Markos, 11/1-11; Yuhanna, 12/12-19.

¹⁰⁹ Matta, 26/47-52; Markos, 14/ 43-50, Luka, 22/47-53; Yuhanna, 28/3-12.

¹¹⁰ Matta, 26/57-68; Markos, 14/ 53-65, Luka, 22/ 54, 55, 63,71.

¹¹¹ Matta, 27/1-2, 11-14; Markos, 15/2-15; Yuhanna, 18/39; Yuhanna, 19/1-16.

¹¹² Matta, 27/15-26; Markos, 15/ 21-32; Luka, 28/13-25, Yuhanna, 19/17-27; Şinasi Gündüz, *Pavlus: Hristiyanlığın Mimarı*, s.165.

¹¹³ Matta, 27/45-50; Markos, 15/33-37; Luka, 23/44-46; Yuhanna, 19/28-30.

¹¹⁴ Matta, 27/57-66; Markos, 15/42-47, Luka, 18/50-56; Yuhanna, 19/38-42.

¹¹⁵ Matta, 28/1-10; Markos, 16/1-8; Luka, 14/1-12; Yuhanna, 20/1-10.

¹¹⁶ Âl-i İmrân, 3/54.

¹¹⁷ Nisa, 4/157.

¹¹⁸ Nisa, 4/158.

Resmi Hristiyan öğretilerine ve Kanonik İncillere göre Hz. İsa'nın çarmıhta öldüğü kesin olmakla birlikte Apokrif Barnabas İncilinde Hz. İsa'nın çarmıhta ölmediği, onun yerine Yahuda'nın öldürüldüğü ifade edilmiştir. Bu İncile göre göre Yahuda, İsa'yı ele vermek için Romalı validen Hz. İsa'yı yakalatmak üzere asker istemiş ve onun gönderdiği askerlerle birlikte İsa'nın bulunduğu eve gitmiştir. O sırada Allah, İsa'ya gelen tehlikeyi görmüş ve İsa'yı dünyadan almaları için Cebrail, Mikail, Rafail (Azrail) ve Uriel (İsrafil) adlı melekleri göndermiştir. Allah'ın gönderdiği melekler İsa'yı evin penceresinden çıkararak Allah'ı tesbih ve takdis eden meleklerin bulunduğu göğün üçüncü katına götürmüşlerdir.¹¹⁹ O sırada Yahuda, İsa'nın kaldığı eve gelip onu ararken bir mucize olmuş ve Yahuda ses ve yüz bakımından İsa'ya benzetilmiştir. Askerler, İsa diyerek Yahuda'yı tutuklamışlardır. Yahuda askerlere ve kendini suçlayan kimselere “Nasıralı İsa” olmadığını anlatmaya çalışsa da kimseyi inandıramamıştır. Hatta İsa'nın ailesi ve taraftarları bile Yahuda'nın İsa olduğunu sanmışlardır. Sonunda Yahuda İsa yerine çarmıha gerilmiştir. Çarmıhta ölümünden sonra İsa'nın ailesi tarafından alınmış ve mezara konulmuştur.¹²⁰ Barnabas İncil'indeki çarmıhla ilgili ifadeler ile Kur'an'ın Hz. İsa ile ilgili ifadeleri birbirine benzemektedir. Kur'an ve Barnabas İncili Hz. İsa'nın çarmıhta öldürüldüğü iddialarını kabul etmemektedir. Çünkü çarmıhta öldürülen kişi Hz. İsa'ya benzetilmiştir. Dolayısıyla Hz. İsa öldürülmemiştir. Bu yüzden Kur'an ve Barnabas İncili, Hristiyanların büyük çoğunluğunun kabul ettiği Hz. İsa'nın çarmıha gerildiği ve orada öldüğü şeklindeki iddiaları reddetmiştir.

2.1.2.5 Asli Günah Anlayışına İnanmaları

Yahudilik, Hristiyanlık ve İslam dini semavi dinlerdendir. Bu semavi dinlere baktığımızda Hristiyanlık dışında kalan Yahudilik ve İslam'da asli günah inancının bulunmadığı görülmektedir. Ancak Hristiyanlık dininde asli günah anlayışının mevcut olduğu görülmektedir. Hristiyanlık dinine göre; insanlığın atası olan Hz. Âdem ve eşi Havva Tanrı tarafından yaratıldıktan sonra Aden bahçesine yerleştirilmiştir. Ancak onlar yılanın ayartmasıyla bu bahçedeki “yasak meyveyi” yiyerek Tanrı'nın emrine karşı gelmişler ve böylece ilk günahı işleyerek günahkâr olmuşlardır.¹²¹ Hz. Âdem ve

¹¹⁹ Barnabas İncili, 214 ve 215. Bablar, s.353-354

¹²⁰ Barnabas İncili, 216 ve 217. Bablar, s. 355-360; Zekiye Sönmez, *İslam'ın Ortaya Çıktığı Dönemde Arap Yarımadası'nda Hristiyanlık*, s. 296.

¹²¹ Tekvin, 2/17; Tekvin, 3/1-7.

Havva'nın işlediği bu ilk veya asli günah onlar vasıtasıyla bütün insanlığa sirayet etmiştir. Bu sebeple Tanrı yanında bütün insanlık günahkâr olmuştur.¹²² Bu anlayış ilk kez Pavlus tarafından dile getirilmiş ve daha sonra Hristiyan kutsal metinlerine girmiştir.¹²³ Pavlus'un ortaya attığı bu fikir daha sonra gelen kilise babaları tarafından yorumlanarak sistemleştirilmiştir.¹²⁴ Zamanla Hz. Adem ile Havva'nın işlediği günah sebebiyle günahkâr olduğu ve onların soyundan gelen insanların bu asli günah ile dünyaya geldiği anlayışı Hristiyanların çoğunca kabul görüp inanç akidesi haline getirilmiştir.

Pavlus günahın Âdem vasıtasıyla dünyaya girdiğini ve onun vasıtasıyla bütün insanlığa sirayet ettiğini söylemiştir.¹²⁵ Ona göre günah Âdem vasıtasıyla, ölüm de günah aracılığıyla dünyaya girmiştir. Adem'in işlediği günah sebebiyle bütün insanlar ölümlü olmuş ve bu durum Hz. Adem'den Hz. İsa'ya kadar olan süreç içinde devam etmiştir. Ancak Hz. İsa sayesinde günah ve ölüm insanı tehdit edemez hale gelmiş ve Tanrı'nın inayeti sayesinde birçok insanın kurtulması ve yaşatılması mümkün olmuştur. Bir başka ifadeyle günah ölüm yoluyla egemenlik sürmekte iken Tanrı'nın lütfuna inayetine mazhar olan İsa Mesih aracılığıyla da sonsuz yaşam sürecektir.¹²⁶ Pavlus ve Hristiyanların inançlarına göre; Hz. Âdem ve eşi Havva'nın yasak olan meyveyi yemesi işlenen ilk günahdır. İnsanlığın babası olan Âdem ve eşi Havva'nın işlediği bu günah onların soyundan gelen insanlığa geçmiş, dolayısıyla insanlar da bu asli günah ile dünyaya gelmişlerdir. Ölüm ve günahın dünyaya girmesi ve insanlığın bu günah ile dünya gelmesi sebebiyle Tanrı ile insanların arası açılmıştır. Hz. Adem'den Hz. Musa'ya, Hz. Musa'dan da Hz. İsa'ya kadar insanların günahkâr ve ölümlü olması devam etmiştir. Ancak Baba (Tanrı) insanlara olan şefkat ve merhametinden dolayı biricik oğlu Hz. İsa'yı insanların asli günahına kefarete olarak kurban olarak dünyaya insan şeklinde göndermiş, daha sonra günahkârlar ve kâfirler onu çarmıha gerip öldürmüşlerdir. Mesih öldükten sonra dirilmiş ve Tanrı'nın yanındaki makamına oturmuştur. Tanrı'nın biricik oğlu İsa'nın kefarete olarak kurban edilmesiyle insanlık asli günahından kurtulmuş ve özgürlüğüne kavuşmuştur. Bu inanişe göre her insan Adem'den kaynaklanan günahından bir miktar

---

¹²² Mehmet Katar, "Kefâret", DİA., Ankara, 2002, c.25, s.,179; Zekiye Sönmez, *İslam'ın Ortaya Çıktığı Dönemde Arap Yarımadası'nda Hristiyanlık*, s. 288.

¹²³ Romalılara Mektup, 5/12-21; Korintilere Mektup, 15/21, 22.

¹²⁴ Zekiye Sönmez, *İslam'ın Ortaya Çıktığı Dönemde Arap Yarımadası'nda Hristiyanlık*, s.288.

¹²⁵ Günay Tümer, "Asli Günah", DİA., İstanbul,1991, c.3, s.496.

¹²⁶ Romalılara Mektup, 5/12-21; Korintilere Mektup, 15/21, 22; Zekiye Sönmez, *İslam'ın Ortaya Çıktığı Dönemde Arap Yarımadası'nda Hristiyanlık*, s.288, 289.

taşımakta ve bu suç nesilden nesile aktarılmaktadır. Doğan her çocuk vaftiz olmadığı müddetçe günahkârdır. İnsanlığı kurtaran ise Hz. İsa'dır.¹²⁷ Hristiyanların Hz. Âdem ve eşi Havva'nın yasak meyveyi yemeleri sonucu günah işledikleri ve dolayısıyla insanların bu asli günah ile dünyaya geldikleri yönündeki iddiaları Kur'an eleştirmiş ve onların bu savlarının gerçeği yansıtmadığını ifade etmiştir. Kur'an onların bu iddialarına karşılık; Hz. Âdem ve Havva'nın "*Ey Rabbimiz! Biz kendimize zulmettik. Eğer bizi bağışlamaz ve bize acımazsan mutlaka ziyan edenlerden oluruz*"¹²⁸ diyerek tövbe ettiklerini ve Âdem'in Allah'tan birtakım kelimeler öğrenerek onlarla da tövbe ettiğini, Allah'ında onun yapmış olduğu bu tövbeyi kabul ettiğini bildirerek Allah'ın Hz. Adem'i affettiğini dolayısıyla Hristiyanların iddia ettiği gibi asli günahın olmadığını ifade etmiştir.¹²⁹ Kur'an, Hristiyanların ileri sürdükleri asli günah anlayışına bir nevi itiraz ve cevap olarak; herkes yaptığıının karşılığını göreceğini, hiç kimse bir başkasının günahını yüklenemeyeceğini ifade etmiştir.¹³⁰ İslam dinine göre doğan her insan günahsız, lekesiz ve tertemiz bir fitratta doğar, herkes yaptığıının karşılığını görür, kimse başka bir kimsenin günahını yüklenemez dolayısıyla Hristiyanların iddia ettiği asli günah anlayışı kabul edilemez.¹³¹

2.1.3 Kutsal Kitap İnancına Yönelik Eleştiriler

Allah (c.c.) Hz. İsa'yı peygamber olarak seçmiş ve ona İncil adlı kutsal kitabı indirmiştir.¹³² Hz. İsa kendisine tabii olanlara İncil'e uymalarını emretmiştir.¹³³ Hz. İsa'nın ref'inden sonra Hristiyanlar İncil'i tahrif etmişler ve orijinal İncil'e aykırı yüzlerce İncil yazmışlardır.¹³⁴ Birbirinden farklı ve birbirine zıt şeyler içeren İncillerin varlığı Hristiyanların inançları üzerinde etkili olmuş ve Hz. İsa'nın öğretilerine aykırı inançlar onlar arasında yayılmaya başlamıştır. Bu bölümde Hristiyanlıktaki kutsal kitap inancı, onların kutsal kitaplara karşı tutumları ve Kur'an'ın onlara kutsal kitap inançları ve kutsal kitaplara karşı tutumları üzerinden yaptığı eleştiriler incelenecektir.

---

¹²⁷ Günay Tümer, "*Asli Günah*", DİA., İstanbul, 1991, c.3, s. 496.

¹²⁸ A'raf, 7/23.

¹²⁹ Bakara, 2/37.

¹³⁰ Necm, 53/38; İsrâ, 17/15; Zümer, 39/7; En'am, 6/164.

¹³¹ Bakara, 2/286; İsrâ, 17/15; Zilzal, 99/7, 8; Buhari, *Cenâiz*, 92; Tirmizi, *Kader*, 5.

¹³² Maide, 5/46; Hadid, 57/26, 27.

¹³³ Maide, 5/47.

¹³⁴ Bakara, 2/75; Âl-i İmrân, 3/171; Nisa, 4/46; Maide, 5/13, 15, 41.

Kur'an-ı Kerim'de Yahudilik ve Hristiyanlığın kutsal kitapları Tevrat, Zebur ve İncil olarak isimlendirilmiştir. Bu kitaplardan İncil'in Hz. İsa'ya¹³⁵ Zebur'un Hz. Davud'a indirildiği¹³⁶ açıkça ifade edilmiştir. Hz. Musa'ya da kitabın indirildiğinden bahsedilmiştir.¹³⁷ Ancak bu kitabın ismi net olarak belirtilmemiştir. Tevrat'tan ise Hz. İsa'nın doğruladığı, Medine Yahudilerinin elinde olup içinde Allah'ın hükmü bulunan, ümmi resulün (Hz. Muhammed) ve müminlerin niteliklerinin yazılı olduğu ve Allah'ın cennet vaadini içeren kitap olduğundan bahsedilmiştir.¹³⁸ Kur'an'da Tevrat'ın Hz. Musa'ya verildiği açıkça belirtilmemesine rağmen müfessirler Hz. Musa'ya verilen kitabın Tevrat olduğunda hemfikirdirler.¹³⁹ Yukarıdaki ayetlerden de anlaşılacağı üzere Allah'ın Yahudilere ve Hristiyanlara kitap verdiği açıkça anlaşılmaktadır. Allah, Yahudilerin ve Hristiyanların peygamberlerine kitaplar vermiş, o peygamberler kendilerine verilen kitapları ümmetlerine açıklayarak onlardan o kitaplara inanmalarını ve onlara göre hüküm vermelerini istemiştir. Kur'an'da Allah'ın daha önceki ümmetlere Tevrat ve İncil'in, Hz. Muhammed'e ise önceki kitapları tasdik edici olarak Kur'an'ın indirildiğinden bahsedilmiştir.¹⁴⁰ İsrailoğullarına gönderilen Hz. İsa kendinden sonra gelecek olan peygamberi müjdelemiş ve onlardan ona inanmalarını istemiştir.¹⁴¹ Ancak onlar Hz. İsa aralarından ayrıldıktan sonra; kitaplarındaki bazı gerçekleri gizleyerek¹⁴² ondaki bazı konuları çıkarmışlar,¹⁴³ bazı hususları ona eklemişler¹⁴⁴ ve kitaplarındaki kelimelerin yerlerini değiştirmişlerdir.¹⁴⁵ Onlar bu şekildeki filleri yapmaları sebebiyle de kitaplarını tahrif etmişlerdir.¹⁴⁶ Zeynep Nermin Aksakal Hristiyanlık dininin oluşumu ile ilgili şunları söylemiştir:

Hristiyanlıkta din adamlarının/kilisenin yetkisi, rabbanilerden de fazla olmuş ve zamanla din adamları/kilise hadlerini aşmışlardır. Öyle ki kilise sözde Hz. İsa'nın çarmıha gerilmesinden sonra inananların üzerine gönderdiği Kutsal Ruh'un ilham

¹³⁵ Maide, 5/46.

¹³⁶ Nisa, 4/163.

¹³⁷ Bakara, 5/53; Mü'minun, 23/49.

¹³⁸ Âl-i İmrân, 3/50; Maide, 5/43; A'raf, 7/157; Tevbe, 9/111; Fetih, 48/29.

¹³⁹ Ebu Ubeyde Ma'mer b. El Müsenna, *Mecazü'l Kur'an*, nşr. Fuad Sezgin, Kahire, 1381, c.2, s.40; Ebû Ca'fer Muhammed b. Cerîr et-Taberî, *Câmiu'l-Beyân fî Te'vîli'l-Kur'ân*, nşr. Ahmed Muhammed Şâkir (Beyrut: Müessesetü'r-risâle, 2000), c.2, s.70, c.1, s.117; Elmalılı M. Hamdi Yazır, *Hak Dîni Kur'ân Dili* (İstanbul: Eser Neşriyat ve Dağıtım, 1979), c.1, s.352.

¹⁴⁰ Âl-i İmrân, 3/3.

¹⁴¹ Tesniye, 18/18,19; Yuhanna, 14/15,16; Yuhanna,14/30; Yuhanna, 16/7; Yuhanna, 15/26, Saf, 61/6.

¹⁴² Bakara, 2/146.

¹⁴³ Âl-i İmrân, 3/171; Maide, 5/15.

¹⁴⁴ Nisa, 4/46.

¹⁴⁵ Nisa, 4/46; Maide, 5/41.

¹⁴⁶ Bakara, 2/75; Maide, 5/13.

vermesiyle, Hz. İsa'nın getirmediği, aslından uzaklaşmış bir din (Hristiyanlık) oluşturmuştur. Kilise, bu Yahudilik 'ten kopuş diyebileceğimiz süreçte mevcut kutsal yazıları, oluşan yeni dine uydurarak yorumlarken, bu dine temel olabilecek Pavlus gibi sözde vahiy alan elçilerin, iman edenlere yazdıkları mektupları da kutsal metin olarak kanonik (yasal) statüde kabul etmiştir.¹⁴⁷

Tarih içinde zamanla Hz. İsa'nın öğretilerine uygun olmayan yeni bir din oluşmuştur. Bu dine inananlara Hristiyan denilmiştir. Bu dinin mensupları Allah tarafından olmadığı halde bazı şeyleri Allah tarafından deyip kutsal kitaplarına eklemiştir.¹⁴⁸ Dinlerinde aşırıya giderek kutsal kitaplarında olan bazı şeyleri unutmuşlar¹⁴⁹ ve kitaplarında yazılı olan bazı gerçekleri de gizlemişlerdir. Bunları yapmaları nedeniyle Kur'an Hristiyanları eleştirmiştir.¹⁵⁰ Kur'an, Hz. İsa'ya kendinden önceki Tevrat'ı doğrulayıcı, içinde doğruya rehberlik ve nur bulunan, sakınanlara hidayet ve öğüt olan İncil'in verildiğini ifade ettikten sonra¹⁵¹ İncil'e uyanların Allah'ın onda indirdiği ile hükümler vermesini emretmiştir. Her kim de bu hükümlerle hükmetmezse onun fasık olacağını bildirmiştir.¹⁵² Kur'an, onların doğruyla eğriyi karıştırıp gerçeği gizlediklerini,¹⁵³ gerçeği bilip gördükten sonra Allah'ın ayetlerini inkâr ettiklerini ifade ettikten sonra onları bu davranışlarından dolayı kınamıştır.¹⁵⁴

Kur'an'ın tahrif konusunda Ehl-i Kitaba yapmış olduğu tenkitler daha çok Yahudilerle ilgili olmasına rağmen müfessirler Hristiyanların da dinlerinde ve kutsal kitaplarında tahrif yaptıklarına işaret etmişlerdir. Kur'an, İncil'e inananların Allah'ın onda indirdiği hükümler ile hükmetmelerini istemiş ve Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenlerin fasık olacağını bildirmiştir.¹⁵⁵ İbni Teymiye bu ayet ile ilgili olarak şu ifadeleri kullanmıştır:

Bu ayete göre İncil'de hüküm bildiren ayetlerin olduğunu ama bugün bu ayetlerin İncil'de mevcut olmadığına göre lafzi bir tebdilin İncil'de vaki olduğunu, ayrıca bu ayetin Hristiyanların iddia ettiği gibi şu anki İncil'in sahih olduğuna delâlet etmediğini göstermektedir.¹⁵⁶

---

¹⁴⁷ Zeynep Nermin Aksakal, *Kitab-ı Mukaddes Yasası: (Tarihsel Açıdan ve Kur'an-ı Kerim ile Mukayeseli Olarak)*, Doktora Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, 2017, s.61-96; 292-317.

¹⁴⁸ Âl-i İmrân, 3/78.

¹⁴⁹ Maide, 5/14.

¹⁵⁰ Maide, 5/15.

¹⁵¹ Maide, 5/46.

¹⁵² Maide, 5/47

¹⁵³ Âl-i İmrân, 3/70

¹⁵⁴ Âl-i İmrân, 3/71.

¹⁵⁵ Maide, 5/47.

¹⁵⁶ İbn Teymiye, *el Cevâbüs-Sahih*, c.1, s.422, 424.

İncil'in Tahrif edilmesiyle ilgili olarak Elmalılı; İncil'de yer alan ayetlerin değişime uğradığını dolayısıyla İncil'in tahrif edildiğini, bu konuda en anlaşılır olan örneğin ise tevhit ruhunun değiştirilerek teslise çevrilmiş olduğunu söylemiştir.¹⁵⁷ İbni Teymiye de; Hristiyanların dinlerinde ve kitaplarında tahrife gitmelerinin onların şartlarına bakıldığı zaman anlaşılacağını, çünkü onların Hz. İsa'dan sonra kendilerine haram kılınan domuzu yemeyi mubah kabul ettiklerini, namazı doğru yönüne doğru kıldıklarını, orucun günlerinde ilave, eksiltme ve değiştirme yaptıklarını, kiliselerinde tasvirler bulundurarak Haç'a ta'zimde bulduklarını, rahiplere ittiba ederek dinlerinde olmayan bir çok şeyi uydurduklarını, şer'an kendilerine haram olan bu bid'atları yaparak dinlerinde ve kitaplarındaki birçok şeyi değiştirdiklerini söylemiştir.¹⁵⁸

Hristiyanlar Hz. İsa'nın yapmadığı ve söylemediği birçok şeyi kitaplarına ilave ederek dinde yeni şeyler icat etmek suretiyle tahrif yapmışlardır. Hristiyanların yaptığı tahriflere en bilindik örnek onların; Allah'ı baba Tanrı, Hz. İsa'yı oğul Tanrı kabul etmeleridir.¹⁵⁹ Kur'an bu gibi tahrif ve haddi aşmaları sebebiyle Hristiyanları eleştirmiş ve onlara doğruyu göstermiştir.¹⁶⁰

Kur'an'ın Yahudi ve Hristiyanlara yönelttiği bir diğer tenkitte Tevrat, İncil ve Kur'an'ı uygulamadıkları yönünde olmuştur. Kur'an, onların Tevrat'ı, İncil'i ve Allah tarafından indirilen Kur'an'ı hakkıyla uygulamadıkça doğru bir yol üzerinde olamayacaklarını¹⁶¹ ancak Tevrat'ı, İncil'i ve Rablerinden onlara indirileni Kur'an'ı doğru dürüst uygularlarsa doğru yol üzere olup kurtuluşa ereceklerini bildirmiş ve onları Tevrat'ı, İncil'i ve Kur'an'ı hakkıyla uygulamaya davet etmiştir.¹⁶²

2.1.4 Ahiret İnancına Yönelik Eleştiriler

İsrailoğulları kendilerinin Tanrı'nın oğulları ve sevgili kulları olduklarını söylemişler¹⁶³ ve kendilerinin Tanrı tarafından seçilmiş olduklarını ileri sürmüşlerdir. Bunun neticesinde kendilerini diğer insanlardan üstün görmüşler, diğer kavim ve milletlerin kendilerine

¹⁵⁷ Elmalılı, *Hak Dini Kur'an Dili.*, c.7, s.4765.

¹⁵⁸ İbn Teymiye, *el-Cevâbü's Sahih*, c.2, s.18.

¹⁵⁹ Yuhanna, 10/30-38; Matta, 3/17; Markos, 3/11; Yuhanna, 5/18; 10/30; Matta, 27/43; Pavlus'un Romalılara Mektubu, 15/16.

¹⁶⁰ Al-i İmran, 3/64.

¹⁶¹ Maide, 5/68.

¹⁶² Maide, 5/66.

¹⁶³ Maide, 5/18; Tesniye, 7/6; Tesniye, 14/2, 3; Tekvin, 27/29.

kulluk etmesi ve baş eğmesi gerektiğini, kendilerine lanet edenlerin lanetli olacağını, kendilerini mübarek kılıp yüceltenlerin ise mübarek olacağını ortaya atmışlardır.¹⁶⁴ Onların bu şekilde ortaya attıkları iddiaların sonucunda Yahudiler hariç kimsenin cennete giremeyeceğini söylemişlerdir. Yahudilerin bu sözlerini duyan Hristiyanlar da Yahudilere itiraz ederek Yahudilerin cennete giremeyeceğini, asıl kendilerinin cennete gireceğini iddia etmişlerdir. Yahudi ve Hristiyanların bu tartışmaları ve sadece kendilerinin cennete gireceğini söylemeleri üzerine; Kur'an onların iddialarının birer kuruntudan ibaret olduğunu ifade etmiş ve onların eğer gerçekten doğru söylüyorlarsa delillerini getirmelerinin gerektiğini dile getirerek¹⁶⁵ onların bu söylemlerine karşı çıkmış ve iman edip sâlih amel işleyenler ile rabbine gönülden bağlı olanların cennete gireceğini ifade etmiştir.¹⁶⁶

2.2 Ahlaki Yönden Eleştiriler

Allah (c.c.) tarih boyunca birçok peygamber göndermiştir. Allah tarafından gönderilen tüm peygamberlerin ümmetlerine bildirmesi istenen inanç konuları aynı olmuş ve hiçbir değişikliğe uğramamıştır.¹⁶⁷ Kendilerine peygamber gönderilen kavimlerden biri de İsrailoğullarıdır. Onlara gönderilen peygamberler de Allah'ın kendilerine emrettiği şeyleri kavimlerine iletmişlerdir. İsrailoğullarına gelen peygamberler kendilerinden daha sonra gelecek son peygamberi onlara müjdelemişler¹⁶⁸ ve onlardan gelecek son peygambere iman edip onu destekleyeceklerine dair sözler almışlardır.¹⁶⁹ İsrailoğulları içinden gönderilen peygamberlerden biri de Hz. İsa'dır. O, kendinden sonra gelecek son peygamberi İsrailoğullarına müjdelemiş¹⁷⁰ ve onlardan gelecek son peygambere uyacaklarına dair sözler almıştır.¹⁷¹ Hz. İsa'nın ref'inden sonra Yahudilik içinden çıkmasına rağmen Grek-Roma dil, kültür, inanışının ve Pavlus gibi kişilerin şekillendirmesiyle Hristiyanlık dini ortaya çıkmıştır. Kendilerini Hz. İsa'nın takipçileri olarak niteleyen Hristiyanlar, Hz. İsa'nın onlara gelecek son peygamberi

---

¹⁶⁴ Tekvin, 27/29.

¹⁶⁵ Bakara, 2/111.

¹⁶⁶ Bakara, 2/25,82; Hud, 11/23; Hacc, 22/23.

¹⁶⁷ Nisa, 4/163; Şûrâ, 42/13.

¹⁶⁸ Tesniye, 8/18-19.

¹⁶⁹ Maide, 5/12, 13; M. Hamidullah, *İslam Peygamberi*, (çev. M. Said Mutlu), c1, s. 368, 372, 380, 382, 425.

¹⁷⁰ Yuhanna, 14/30; Yuhanna, 14/15, 16; Yuhanna, 16/7, 8.

¹⁷¹ Yuhanna, 15/26, 27.

müjdelemesine,¹⁷² kutsal kitaplarındaki bilgiler sayesinde onların Hz. Muhammed'i tanımalarına ve onlardan ona tabii olacaklarına dair söz alınmasına rağmen sözlerinde durmamışlar ve onu inkâr etmişlerdir.¹⁷³ *“Allah peygamberlerden size kitap ve hikmet verdikten sonra nezdinizdekileri tasdik eden bir peygamber geldiğinde ona mutlaka inanıp yardım edeceksiniz diye söz almış ve peygamberlere kabul ettiniz ve bu ahdimi yüklediniz mi? diye sorduğunda onlar kabul ettik cevabını vermişlerdir.”*¹⁷⁴ Bu ayetin yorumunda müfessirler burada verilen sözün peygamberler ve ümmetleri adına olduğu belirtmişler. Alınan bu sözün Hz. Muhammed'e iman etmek, onu tasdiklemek ve onu desteklemek olduğunu ifade etmişlerdir. Burada ümmetler zikredilmeyip verilen söz onların peygamberlerine izafe edilmiştir.¹⁷⁵ Bu ifadelerden hareketle Allah'ın her peygamberden ümmetine kendinden sonra gelecek olan peygamberi müjdelediğini ve ümmetlerinden gelecek peygambere yardım edeceklerine dair söz aldığı anlaşılmaktadır. Kur'an her kim kendilerinden alınan bu sözden sonra dönerse onların yoldan çıkmış olacağını bildirmiştir.¹⁷⁶ Kendilerine gönderilen peygambere iman edip onu destekleyeceklerine dair söz veren ümmetlerden biri de hiç şüphesiz Hristiyanlardır. Allah (c.c.) Kur'an'da bu konuyla ilgili olarak: *“Biz Hristiyanlarız diyenlerden de sözlerini almıştık ama onlar da kendilerine zikredilen (verilen öğütlerin veya kitabın) önemli bir bölümünü unuttular. Bu sebeple kıyamete kadar aralarına düşmanlık ve kin saldık. Yakında Allah onlara yaptıklarını haber verecektir.”*¹⁷⁷ buyurmuştur. Bu ayette ifade edildiğine göre kendilerinden söz alınan Hristiyanlar kendilerine zikredilen şeylerin önemli bir bölümünü unutmuşlar ve dolayısıyla da verdikleri sözde durmamışlardır. Kur'an bu sebeple Hristiyanların verdikleri sözde durmamalarını eleştirmiştir. Allah (c.c.) Hristiyanların verdikleri sözleri unutup sözünde durmadıkları için onların arasına kıyamete kadar devam edecek kin ve düşmanlığı salmıştır. Nitekim Hristiyanlar kendilerine verilen İncil'i muhafaza edememişler ve kaybetmişlerdir. Hz. İsa'nın ref'inden sonra İncil olduğunu iddia ettikleri kutsal kitaplar yazmaya teşebbüs etmişlerdir. Bunun neticesinde birbiriyle çelişen birçok İncil ortaya çıkmıştır. Bu sebeple Hristiyanlar kutsal kitaplarında ihtilafa düşerek Hz. İsa'nın yolundan çıkmışlar, ayrı

---

¹⁷² Sâf, 61/6; Tesniye, 18/18, 19; Yuhanna, 14/5, 16, 26-30; Yuhanna, 16/7; Yuhanna, 15/26, 27.

¹⁷³ Maide, 5/14; En'am, 6/20.

¹⁷⁴ Âl-i İmrân, 3/81.

¹⁷⁵ Taberi, *Câmiu'l Beyan*, c.3, s.331, 332; Komisyon, *Kur'an Yolu Meal ve Tefsir*, c.1, s.618-620.

¹⁷⁶ Âl-i İmrân, 3/82.

¹⁷⁷ Maide, 5/14.

dinlermiş gibi mezheplere bölünmüşler, asırlarca birbiriyle didişmişler ve birbirleriyle savaşmışlardır. Kur'an, kendilerine kitap verilenlerin onu (Hz. Muhammed'i) kendi kutsal kitaplarındaki bilgilerden dolayı tanıdıklarını ama kendilerini ziyan edenlerin ona inanmadığını bildirmiş ve söz vermelerine rağmen sözlerinde durmadıkları gerekçesiyle onları eleştirmiştir.¹⁷⁸ Allah, Kur'an'da "*Her kim sözünü yerine getirir ve kötülükten sakınırsa, bilsin ki Allah sakınanları sever*"¹⁷⁹ buyurarak onların verdikleri sözleri yerine getirmelerini, kötülükten sakınmalarını istemiş ve eğer öyle yaparlarsa Allah'ın onları seveceğini bildirmiştir. Kur'an, Yahudi ve Hristiyanların içinden verdikleri sözü yerine getirerek yanlarındaki Tevrat ve İncil'de yazılı buldukları o ümmi peygambere inanan, ona saygı gösteren, ona yardım eden ve onunla birlikte gönderilmiş Nur'a (Kur'an'a) uyup Müslüman olanların kurtuluşa ereceklerini bildirmiştir.¹⁸⁰

2.3 Hristiyanların Öteki Dinlere Karşı Tutumlarına Yönelik Eleştiriler

2.3.1 Kendilerini Allah'ın Oğlu ve Sevgili Kulları Olarak Görmeleri

Hz. İsa babasız bir şekilde mucize olarak dünyaya gelmiştir. Hristiyanlar, Hz. İsa'nın babasız dünyaya gelme mucizesi karşısında zamanla Hz. İsa'nın Tanrı'nın oğlu olduğuna inanmışlar, kendilerinin de Hz. İsa'ya inanmakla Tanrı'nın oğulları ve sevgili kulları olduğunu dolayısıyla ayrıcalıklı olduklarını iddia etmişlerdir. Kur'an Hristiyanların bu iddialarını şöyle eleştirmiştir. "*Hristiyanlar biz Allah'ın oğulları ve sevgilileriyiz dediler. De ki: Öyleyse günahlarınızdan dolayı size niçin azap ediyor? Doğrusu siz de O'nun yarattığı insanlardansınız.*"¹⁸¹ Bu ayetle Kur'an, Hristiyanların kendilerinin Allah'ın oğulları ve sevgili kulları oldukları yönündeki sözlerini reddederek onların Allah'ın oğulları ya da sevgili kulları olmadıklarını bilakis Allah'ın yarattığı insanlardan olduklarını ifade etmiştir. Ayrıca Kur'an, Allah'ın bir ve tek olduğu, O'nun doğmadığını, doğurmadığını, O'nun eşinin, benzerinin ve denginin olmadığını¹⁸² O'nun çocuk edinmediğini bildirerek Allah'a çocuk isnat edilmesini reddetmiştir.¹⁸³

---

¹⁷⁸ En'am, 6/20.

¹⁷⁹ Âl-i İmrân, 3/76.

¹⁸⁰ A'raf, 7/157.

¹⁸¹ Maide, 5/18.

¹⁸² İhlas, 112/1-4.

¹⁸³ Mü'minûn, 23/91.

2.3.2 Sadece Kendilerinin Doğru Yolda Olduğunu İddia Etmeleri

Kur'an, Ehl-i Kitab'ın genelde Kur'an'a, Hz. Muhammed'e ve Müslümanlara karşı ilişkilerinde olumsuz imaj sergilediklerini bildirmiştir. Ehl-i Kitap sadece Kur'an'a, Hz. Muhammed'e ve Müslümanlara karşı olumsuz tutum ve davranış sergilememiş, birbirlerine karşı da olumsuz tavır içinde bulunarak tartışmışlar hatta birbirleriyle boğuşup harbe bile tutuşmuşlardır. Ehl-i Kitap olan Yahudiler kendilerinin Allah'ın oğulları ve sevgilileri olduklarını ileri sürdükleri gibi Hristiyanlarda kendilerinin Allah'ın oğulları ve sevgilileri olduklarını ileri sürmüştür.¹⁸⁴ Yahudiler kendilerinin Allah'ın oğlu ve sevgilileri olduğunu söylemeleri ile kibre kapılmışlar ve kendilerini Allah tarafından seçilmiş millet olarak tanımlayarak¹⁸⁵ Allah'ın kendilerini özel bir kavim olarak seçtiğini iddia etmişlerdir.¹⁸⁶ Böylece kendilerini diğer millet ve ırklardan üstün görmüşlerdir. Bunun sonucu olarak da gurur ve kibre kapılmışlardır. Tüm bu iddia ve inanışlarının sonucu olarak da ahiret hayatının sadece Yahudilere ait olduğu dolayısıyla cennete sadece Yahudilerin gireceğini, Yahudi olmayanların ise cennete giremeyeceğini ve onların cehennemde kalacağını iddia etmişlerdir.¹⁸⁷ Yahudilerin bu iddialarını duyan Hristiyanlar da asıl kendilerinin "Allah'ın oğulları ve sevgilileri" olduklarını iddia etmişler¹⁸⁸ ve birbirleriyle tartışmışlardır. Aralarında ki tartışma şiddetlenince Yahudiler, Hristiyanların kitap ve peygamberini inkâr etmiş ve onları kafirlikle suçlamışlardır. Bunun üzerine Hristiyanlar da aynı şekilde Yahudileri suçlayarak onların Hz. İsa'yı çarmıha gerip öldürdüğünü iddia etmişler ve onlara karşı düşmanlık beslemişlerdir. Sonra her iki grupta birbiri aleyhine Kur'an'ın ifadesiyle şöyle şahitlik yapmışlardır: "*Yahudiler, Hristiyanlar bir şey üzere değillerdir. Hristiyanlarda Yahudiler bir şey üzere değillerdir.*"¹⁸⁹ demişlerdir. Onlar bu sözlerle birbirlerinin güttüğü davayı ve dinlerini kökünden çürüterek birbirlerinin dinlerini inkâr etmişlerdir. Daha sonra her biri kendi davasının ve dininin hak olduğunu iddia etmiş ve birbirlerine karşı şöyle söylemişlerdir: "*Yahudiler, Yahudi olun ki doğru yolu bulasınız. Hristiyanlarda Hristiyan olun ki doğru yolu bulasınız.*"¹⁹⁰ Böylelikle Yahudiler Yahudi olmayanların doğru yolda olmadığını ancak

¹⁸⁴ Tesniye, 14/1, 2; Maide, 5/18.

¹⁸⁵ Tesniye, 7/6; Tesniye, 14/2, 3.

¹⁸⁶ Tesniye, 7/6.

¹⁸⁷ Bakara 2/111.

¹⁸⁸ Maide, 5/18.

¹⁸⁹ Bakara, 2/113.

¹⁹⁰ Bakara, 2/135.

Yahudi olanların doğru yolda olacaklarını, Hristiyanlar da Hristiyan olmayanların doğru yolda olmadığını sadece Hristiyan olanların doğru yolda olduğunu iddia etmiştir.¹⁹¹ Kur'an, onların bu iddialarını ve tartışmalarını eleştirerek kitap ehlinin birbirleriyle tartışarak asılsız iddialar ile Allah'ın lütfundan hiçbir şey elde edemeyeceğini, lütfun bütünüyle Allah'ın elinde olduğunu ve onu dilediğine bahşettiğini bildirmiştir.¹⁹² Yahudi ve Hristiyanların tartışmaları bunlarda da bitmemiş, cennete kimin gidip kimin gitmeyeceği hususunda da tartışmışlardır. Yahudiler, kendileri hariç kimsenin cennete giremeyeceğini, Hristiyanlar da Hristiyanlardan başka kimsenin cennete giremeyeceğini iddia etmiştir.¹⁹³ Taberi tefsirinde Ehl-i kitabın ihtilaf edip tartışmaları ile ilgili olarak; kendilerine Allah tarafından vahiy yoluyla bilgiler ulaştıktan sonra (Şûra, 42/14) birbirini çekemedikleri için dinleri hakkında ihtilafa düştüklerini söylemiştir.¹⁹⁴ Elmalılı Hamdi Yazır; Ehl-i kitabın ihtilaf edip birbirleriyle tartışmalarının, gerek peygamberlerine karşı gelerek muhalefet etmelerinin gerekse peygamberlerinin ardından dinlerinde tefrika çıkararak birbirleriyle uğraşıp çekişmelerinin ancak onların azgınlıklarından, kıskançlıklarından ve dünya hırslarından kaynaklandığını ifade etmiştir.¹⁹⁵ Kur'an, Yahudi ve Hristiyanların bu tartışmalarını ve iddia ettikleri şeyleri şöyle eleştirmiştir: *"Hepsi de kitabı (Tevrat ve İncil'i) okumakta oldukları halde Yahudiler: Hristiyanlar doğru yolda değillerdir, dediler. Hristiyanlar da: Yahudiler doğru yolda değillerdir, dediler. Kitabı bilmeyenler de birbirleri hakkında tıpkı onların söylediklerini söylediler. Allah, ihtilafa düştükleri hususlarda kıyamet günü onlar hakkında hükmünü verecektir."*¹⁹⁶ Bu ayet ile Kur'an, Yahudi ve Hristiyanların yanlarında bulunan Tevrat ve İncil'i okudukları halde birbirlerinin dinlerini, kitaplarını ve peygamberlerini tamamen inkâr etmeleri sebebiyle kitabı bilmeyen insanların birbiri hakkında söylediklerinin aynısını söylediklerini ifade etmiş ve onların kitabı bilmesine rağmen kitabı bilmeyenler gibi davranmasını eleştirmiştir. Kur'an-ı Kerim, Yahudi ve Hristiyanların kendilerini Allah'ın oğulları ve sevgili kulları olarak görmelerini, sadece kendi dinine mensup olanların doğru yolda olduğunu, diğerlerinin ise doğru yolda olmadığını ve sadece kendi dinlerine mensup olanların cennete girecek olduğunu yönündeki iddialarına karşı çıkarak

---

¹⁹¹ Bakara, 2/135.

¹⁹² Hadid, 57/29.

¹⁹³ Bakara, 2/111.

¹⁹⁴ Taberi, *Câmiu'l Beyan*, c.7, s.287.

¹⁹⁵ Elmalılı Hamdi Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, c.6, s.4230.

¹⁹⁶ Bakara, 2/113.

onların bu iddialarını şöyle eleştirmiştir: “...*Bu onların kuruntusudur. Eğer sahiden doğru söylüyorsanız delilinizi getirin.*”¹⁹⁷ Bu ayet ile Kur’an Yahudilerin ve Hristiyanların iddialarına karşı çıkararak onların savlarının delilsiz ve sadece onların kuruntularından ibaret olduğunu ifade etmiştir. Kur’an Yahudi ve Hristiyanların cennete sadece kendilerinin gideceğini ileri sürmelerine vermiş olduğu bir cevapta şöyledir: “*Her kim iman edip, sâlih amel işler ve Rabbine gönülden bağlı olursa onlar cennete gireceklerdir.*”¹⁹⁸

2.3.3 Müslümanlara Hayır İndirilmesini İstememeleri

Hz. İsa (a.s.) ümmetinden ona inananlara kendinden sonra gelecek son peygamberi müjdelemiş¹⁹⁹ ve onlardan ona inanıp yardım edeceklerine dair sözler almıştır.²⁰⁰ Son peygamber gelince onlar verdikleri sözleri unutmuşlar,²⁰¹ gelecek son peygamberi kutsal kitaplarındaki bilgiler sayesinde tanımalarına rağmen son peygamber gelince ona inanmamışlardır.²⁰² Kur’an-ı Kerim, Hristiyanların bu vb. davranışlarının arkasında onların Müslümanlara Allah’tan hayır indirilmesini istememelerinin²⁰³ ve içlerindeki kıskançlıktan ötürü Müslümanları imanlarından vazgeçirip küfre döndürme isteklerinin olduğunu ifade etmiştir.²⁰⁴ Kur’an, Hristiyanları bu tutum ve davranışlarından dolayı eleştirerek onların doğru yolda olmadığını bildirmiş ve onların Mü’minler gibi inanırlarsa doğru yolu bulmuş olacaklarını ifade etmiştir.²⁰⁵

2.4 Din Adamlarına Karşı Takındıkları Tutumlara Yönelik Eleştiriler

Allah, her ümmete ayetlerini kendilerine iyice açıklasın diye kendi dilinde uyarıcı peygamber göndermiştir.²⁰⁶ Gönderilen tüm peygamber ümmetlerini yalnızca Allah’a kul olmaya ve O’na hiçbir şeyi ortak koşmamaya çağırmıştır.²⁰⁷ Ancak bazı ümmetler

---

¹⁹⁷ Bakara, 2/111.

¹⁹⁸ Bakara, 2/25,82; Hud, 11/23; Hacc, 22/23.

¹⁹⁹ Yuhanna, 14/30; Yuhanna, 14/15,16; Yuahanna 16/7,8.

²⁰⁰ Yuhanna, 15/26-27; Maide, 5/12-13; M. Hamidullah, *İslam Peygamberi*, (çev. M. Said Mutlu), c.1, s. 368, 372, 380, 382, 425.

²⁰¹ Maide, 5/14.

²⁰² En’am, 6/20.

²⁰³ Bakara, 2/105.

²⁰⁴ Bakara, 2/109.

²⁰⁵ Bakara, 2/137.

²⁰⁶ İbrahim, 14/4.

²⁰⁷ A’raf, 7/59, 65, 73, 85; Ahkâf, 46/21.

kendilerine peygamber gönderilmesine rağmen Allah'tan başka ilahlar edinip O'na ortak koşarak büyük bir hataya düşmüşlerdir.²⁰⁸ Aynı hataya düşen ümmetlerden biri de Hristiyanlar olmuştur. Hristiyan din adamları; rahipler ve papazlar ruhbanlık sınıfını ortaya çıkarmıştır. Zamanla bu ruhban sınıfı bir şeyi helal ya da haram kılmaya,²⁰⁹ insanların günahlarını çıkarıp onları affetmeye ve cennetten yer ayırıp tapu dağıtmaya başlamıştır. Onlar böyle yapmakla da kendilerini Tanrı yerine ikame etmişlerdir.²¹⁰ Hristiyanlar da bu din adamlarına aşırı ilgi göstermeye başlamışlar ve onlara helal ve haram kılma, günahkârın günahını affetme yetkisini tanımışlardır. Yine bu ruhban sınıfına cennet ve cehennem anahtarlarını elinde bulundurma, dilediğine onları satma, istediklerini afroz etme yetkisi de vererek onlara itiraz hakkı olmadığına inanmışlardır. Onların aldıkları kararları nass gibi dinden kabul etmekle onlara sayısız imtiyaz vererek din adamlarını Tanrı yerine koymuşlardır. Hristiyan din adamları şarabı ve domuz etini helal kılmışlar, Hz. İsa sünnetli olduğu halde bunlar sünnet olmayı kaldırmışlar²¹¹ ve Hz. İsa cumartesilerin sıkı bir takipçisi olup sinagoglarda ve mabetlerde halkın tedavi işleriyle bilhassa cumartesi günü ilgilendiği halde onlar cumartesinin kutsallığını kaldırıp pazara çevirmişlerdir.²¹² Kur'an, Yahudi ve Hristiyanlara tek olan ve O'ndan başka ilah olmayan Allah'a kulluk etmelerinin emredildiğini ancak Yahudilerin Allah'ı bırakıp hahamlarını, Hristiyanların da rahiplerini ve Meryem oğlu İsa'yı rabler edindiklerini bildirmiş ve onları Allah'tan başka varlıklara kulluk etmeleri sebebiyle tenkit etmiştir.²¹³ Kur'an, Hz. Muhammed'den Ehl-i kitaba şu daveti yapmasını istemiştir: *“Ey ehli kitap! Sizinle bizim aramızda müşterek olan bir söze geliniz: Allah'tan başkasına tapmayalım. O'na hiçbir şeyi eş tutmayalım ve Allah'ı bırakıp da içimizden bazıları diğer bazılarını rab edinmesin.”*²¹⁴ Kur'an, Hz. Muhammed'den onlara bu çağırışı yapmasını istemekle; onları Allah'tan başka varlıklara tapmamaya ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmamaya yani Tevhide davet etmiştir.

---

²⁰⁸ A'raf, 7/70.

²⁰⁹ Zemahşeri, Mahmut b. Ömer, *el Keşşâf an Hakâiki't –Tenzil*, c.1, s.371, Kahire, 1968.

²¹⁰ Veli Ulutürk, *Kur'an'da Ehli Kitap*, s.28.

²¹¹ Veli Ulutürk, *Kur'an'da Ehli Kitap*, s.35.

²¹² A. Ahad Davud, a.g.e., s.316; Matta, 12/ 8-12; Matta, 24/20; Markos, 2/23-28; Luka, 6/1-6; Yuhanna 5/7-16; Veli Ulutürk, *Kur'an'da Ehli Kitap*, s.35.

²¹³ Tevbe, 9/31.

²¹⁴ Âl-i İmrân, 3/64.

2.5 Din Adamlarının Tutumlarına Yönelik Eleştiriler

2.5.1 Haksız Yere İnsanların Mallarını Yemeleri

Kur'an-ı Kerim Hristiyan rahiplerin birçoğunun insanların mallarını haksız yere yediklerini, insanları Allah yolundan engellediklerini, altın, gümüş ve parayı biriktirip Allah yolunda harcamadıklarını bildirmiştir.²¹⁵ Bu ayetin tefsirinde Nesefi hahamların ve ruhbanların Allah'ın göstermiş olduğu yolda mürşit ve öncü olmaları gerekirken, din istismarı yaptıklarını, rüşvet aldıklarını ve mal biriktirip o malları Allah yolunda harcamadıklarını ifade etmiştir.²¹⁶ Kadı Beydavi de Tevbe suresinin 34. Ayetinin tefsirinde şunları söylemiştir:

Haham ve rahipler Tevrat ve İncil'in hükümlerini kötü menfaatleri karşılığında değiştirmişlerdir. Bilhassa Hz. Muhammed'in peygamberliğine ait bölümlerde değişiklik yapmışlar ve haksız yere halkın mallarını yemişlerdir. Böyle yapmakla insanları Allah'ın yolundan engellemişlerdir. Allah, bu ayetle aynı zamanda Mü'minleri ve onların din âlimlerini de aynı duruma düşmemeleri için sert bir şekilde uyarmıştır.²¹⁷

Kur'an, Tevbe suresi 34. ayette Hristiyan din adamlarının haksız yollardan insanların mallarını yediklerini, Allah yolundan insanları engellediklerini, Altın, gümüş ve mal biriktirdiklerini, onları Allah yolunda harcamadıklarını, zekât vermediklerini, hayırlı ve yararlı işlerde kullanmadıklarını ifade ederek onları eleştirmiş ve bu sebeplerle onlar için acı bir azap olacağını bildirmiştir.

2.5.2 İnsanları Günah ve Haram Yemekten Menetmemeleri

Allah'ın göndermiş olduğu tüm peygamberler ümmetlerine doğruyu ve yanlışını anlatmış, onlara iyiliği emretmiş ve onları kötülükten alıkoymaya çalışmıştır. Allah peygamberlere, onların varisleri alimlere ve peygamberlere tabii olan ümmetlere birbirlerine iyiliği emretme ve kötülükten alıkoyma vazifesini yapmalarını emretmiştir.²¹⁸ Kendilerine iyiliği emretme ve kötülükten sakındırma görevi yüklenen toplumlardan biri de Hristiyanlardır. Ancak zamanla Hristiyan din adamları ve alimleri insanları günah olan

---

²¹⁵ Tevbe, 9/34.

²¹⁶ Nesefi, *Medârikü't- Tenz'il ve Hakâiku't Te'vil*, c.1, s.124.

²¹⁷ Beydavi, *Envâru't- Tenzîl.*, c.1,413.

²¹⁸ Enbiya, 21/72, 73.

sözleri söylemekten ve haram yemekten menetmemişler²¹⁹ aksine onlardan birçoğu günah, düşmanlık ve haram yemede yarışmışlardır.²²⁰ Onlara daha önceden “*Dininizde haksız yere haddi aşmayın. Daha önceden sapan, birçoklarını saptıran ve yolun doğrusundan uzaklaşan bir topluma uymayın diye emredilmesine*”²²¹ rağmen onlar işledikleri kötülükten birbirini vazgeçirmeye çalışmamışlardır.²²² Kur’an onların yaptıkları kötülüklerden ve kendilerine emredilenlere uymadıklarından dolayı onları eleştirmiştir. Çünkü bir toplumda bu görev yapılmıyorsa o kötülük olduğu yerde kalmayıp toplumun tümüne yayılmakta ve koskoca bir toplumu bozabilmektedir.²²³ Kur’an, Hristiyan din adamlarını iyiliği emretmeyip kötülüklerden alıkoymadıkları için eleştirmiş ve insanların içinde hayra çağıran, iyiliği emreden, kötülüğü men eden bir topluluk olması gerektiğini bildirerek emri bi’l ma’ruf nehyi an’il münker görevinin yapılmasını istemiş, ayrıca bu vazifeyi yapanların kurtuluşa ereceklerini bildirmiştir.²²⁴ Kur’an emri bil ma’ruf nehyi an’il münker vazifesini yapan topluluk bulunmasını sadece Yahudi, Hristiyan ve onların din adamlarından istememiş, Müslüman din adamlarından ve Müslümanlardan da bu görevi yapmalarını istemiştir.²²⁵

2.5.3 Ruhbanlığı İcat Etmeleri ve Ona Gereği Gibi Uymamaları

“Ruhban” kelimesi “Rahip” kelimesinin çoğuludur.²²⁶ Ruhban/ Rabbaniyet, Kur’an’da dört yerde (Maide 82, Tevbe 31 ve 34, Hadid 27) geçmektedir. Bunların ilkinde Maide suresi 82. ayette ruhbanlıkla ilgili olumsuz bilgi vermezken, Tevbe 31 -34, Hadid 27. ayetlerde ruhbanlığın teşekkülü ve uygulamaları hakkında çeşitli eleştirilere yer vermiştir.²²⁷ Klasik tefsir geleneği içinde ruhbanlığın tarihçesi ile ilgili olarak Hakim’in el-Müstedrek adlı eserinde Hz. Muhammed’den (s.a.v.) şu hadis nakledilmiştir:

Hz. Peygamber şöyle buyurdu: İsrailoğullarının ruhbanlığı nasıl çıkardığını biliyor musunuz? İsa’dan sonra zalim yöneticiler Allah’a isyanı gerektiren birtakım işler yaparak

---

²¹⁹ Maide, 5/63.

²²⁰ Maide, 5/62.

²²¹ Maide, 5/77.

²²² Maide, 5/79.

²²³ Enfal, 8/25.

²²⁴ Âl-i İmrân, 3/103.

²²⁵ Âl-i İmrân, 3/104.

²²⁶ Ragıb el İsfahani, *el-Müfredat*, s.204.

²²⁷ Mehmet Kantemiz, *Hristiyanlığa Yönelik Kur’an Merkezli Eleştiriler (İbn Teymiye’nin el Cevabü’s Sahih Örneği)* Yüksek Lisan Tezi, s.102, Konya, 2011.

Hristiyanlara baskı ve şiddet uyguladılar. İman ehli ise onlara boyun eğmedi ve onlarla savaştılar. Birbirleriyle üç kez savaş yaptı ve her seferinde iman ehli yenildi. Onlardan çok az kimse kaldı. Bunlar da işin sonunda şu kanaate vardılar: “Eğer onlar (Zalimler) bizi yok edecek olursa yeryüzünde insanları Allah’ın dinine davet eden kimse kalmayacaktır. O halde, İsa’nın müjdelediği ümmi peygamber gelinceye kadar gelin yeryüzüne dağılalım.” demişlerdir. Bunun üzerine dağlardaki mağaralara dağılmışlar ve ruhbanlığı çıkarmışlardır.²²⁸

Ruhbanlık; Hz. İsa’dan sonra Hristiyan din adamlarından rahip ve rahibelerin dinlerini herhangi bir baskı altında kalmadan daha iyi yaşayabilmek için Allah kendilerine farz kılmadığı halde dinlerine yeni şeyler ekleyerek dağ eteklerinde ve mağaralarda saklanarak kendilerine yeni ibadetler uydurduğu bir bid’at olarak ortaya çıkmıştır. Kur’an, Allah’ın kendilerine emretmediği ve gerekli olmadığı halde Hristiyanların ruhbanlığı uydurduğunu ve uydurdıkları bu ruhbanlığa da gereği gibi uymadıklarını dile getirmiştir.²²⁹ Kur’an, Hristiyanların Allah’ın emretmediği şeyleri emirmiş gibi uydurmaları ve uydurdıkları şeylere de gereği gibi uymadıkları için onları eleştirmiştir. Elmalılı Hamdi Yazır Hristiyanların başlangıçta Allah’ın rızasını kazanmak amacıyla ruhbanlığı oluşturduğunu ancak zamanla ruhbanlığın bozulduğunu ifade etmiştir.²³⁰ İbn Kesir ruhbanlıkla ilgili Hadid suresi 27. ayetiyle ilgili şunları söylemiştir:

Bu ayette Hristiyanlar için iki çeşit eleştiri vardır: Birincisi; Allah’ın dininde Allah’ın emretmediği şeyi uydurmuş oldukları için, ikinci eleştiride kendilerini Allah’a yaklaştıran bir ibadet diye iddia ederek yapmayı üstlendiği şeyleri yerine getirmemeleri sebebiyledir.²³¹

Kur’an’ın Hadid suresi 27. ayetinden ve müfessirlerin sözlerinden de anlaşıldığı üzere Kur’an’ın Hristiyanlıktaki ruhbanlık anlayışına yönelik ilk eleştirisi; Hristiyanların Allah’ın kendilerine emretmemesine rağmen ruhbanlığı uydurmaları yönünde olmuştur. İkinci eleştirisi de Allah’ın rızasını kazanmak için uydurdıkları ruhbanlığa gereği gibi

---

²²⁸ Taberi, *Câmiu'l Beyan*, c.30, s.214; İbn Kesir, *Tefsiru'l Kur'âni'l Azim*, c.4, s.374; Hâkim, Ebu Abdullah Muhammed, *el-Müstedrek âlâ Sahihayn*, I-IV, et-Tab'atu'l- Ülâ (thk. Mustafa Abdu'l -Kadir) Dâru'l Kütubi'l İlmiyye, Beyrut, 1990, c.2, s.522; Mehmet Kantemiz, *Hristiyanlığa Yönelik Kur'an Merkezli Eleştiriler (İbn Teymiye'nin el Cevabü's Sahih Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, s.103,104, Konya 2011.

²²⁹ Hadid, 57/27.

²³⁰ Elmalılı, *Hak Dini Kur'an Dili*, c.7, s.4767.

²³¹ İbn Kesir, Ebu'l Fida İsmail, *Tefsiru'l Kur'âni'l Azim*, Daru'l Hadis, Kahire, 1990, c.4, s.316.

uymamaları sebebiyle olmuştur. Ruhbanlık ilk ortaya çıktığında dünyaya sırt çevirme, derviş olma gibi iddiaları olmasına rağmen zamanla ruhban sınıfı ve kilise; servet, mal, para, altın, gümüş, mülk elde etmekten geri kalmamış ve halkın mallarını haksız yere almaya başlamıştır. Bu gibi davranışlarıyla ruhbanlığa uymayan şeyler yapmışlardır. Kur'an bu yüzden onları tenkit etmiştir.²³²

---

²³² Tevbe, 9/34.

SONUÇ

Allah (c.c.) insanlık tarihi boyunca her kavme müjdeleyici ve uyarıcı peygamber göndermiştir. Allah tarafından gönderilen bu peygamberler insanların hem dünya hem de ahiret saadetine ermesi için uyması gereken ilahi ilkeler, emirler ve yasakları onlara bildirmiştir. Gönderilen bu peygamberlerden bazısına sahîfeler verilmiş, bazısına da kutsal kitaplar verilmiştir. Kur'an-ı Kerim'de Hz. Musa'ya Kitab'ın (Tevrat), Hz. Davud'a Zebur'un, Hz. İsa'ya İncil'in indirildiği ifade edilmiştir.

Kur'an-ı Kerim, Allah tarafından indirilen son ilahi kitaptır. Kur'an'ın indirilmesindeki amaçlardan bir tanesi davetine icabet edenleri en doğru yola iletmektir. Kur'an bu amacı gerçekleştirmek için muhataplarının temel inanç sapmalarını, ahlaki zaaf ve kusurlarını, ibadet ve muâmalat gibi alanlara dair birçok konuda düşmüş oldukları hataları tespit etmiş, bunları problem olarak görmüş ve bu problemlere kesin çözümler sunmuştur. Kur'an'ın kendilerini muhatap alıp onların düşmüş oldukları hatalara işaret ettiği, zaman zaman da eleştirdiği ve kendilerine hatalarından kurtulmalarının çözümünü sunduğu topluluklardan biri de Yahudiler ve Hristiyanlardır.

İslam'dan önce İsrailoğullarına kutsal kitaplar verilmiş ve onlardan kutsal kitaplarına göre amel etmelerinin istenmiştir. Ancak onlar kendilerine verilen kutsal kitapları tahrif etmişler, kutsal kitaplarına göre amel etmemişler ve kitaplarında tahrif yapmaları sebebiyle de birçok hataya düşmüşlerdir. Bu fiilleri sebebiyle Kur'an onlara birçok eleştiri yönelmiş ve onları düştükleri hatalardan dönmeye davet etmiştir.

Kur'an-ı Kerim'in, Yahudi ve Hristiyanlara yönelttiği eleştirilerin en başta geleni inanç yönünden olmuştur. Yahudiler; buzağı heykelini tanrı kabul etmişler, kendilerinin Allah'ın oğlu ve sevgilileri olduklarını iddia etmişlerdir. Onlar bu iddiaları sebebiyle Kur'an'a göre şirke düşmüşlerdir. Hristiyanlar ise Allah'ı baba Tanrı, Hz. İsa'yı Baba'nın oğlu olarak görüp onun da Tanrı olduğuna inanmışlardır. Bu yüzden onlar da Kur'an'a göre şirke düşmüşlerdir. Yahudi ve Hristiyanların Allah'tan başka varlıkları ilah kabul etmeleri ve Allah'ın ilahlık özelliklerini başka varlıkları yüklemeleri hem kendilerine gönderilen peygamberlerin tebliğine hem de Kur'an'ın çizmiş olduğu tevhit inancına aykırıdır. Kur'an, Yahudi ve Hristiyanların inanç, söz ve tutumlarından tevhide uymayan yönleri tenkit etmiş ve onları tevhide davet etmiştir.

Kur'an-ı Kerim'in Yahudilere ve Hristiyanlara yönelttiği eleştirilerden bir diğeri de onların peygamberlik algısı ve peygamberlerine karşı tutumları üzerinden olmuştur. Yahudilerin kutsal kitaplarında peygamberlerin sıradan insanların dahi yapması yasak olan zina, içki, yalan, hile gibi günahları işlemeleri normal karşılanmıştır. Onlara göre peygamberler sadece ilahi tebliğ görevini yaparken masumdur. Bu anlayış neticesinde Yahudiler peygamberlere günah olan fiilleri isnat ederek onlara iftira atmışlardır. Onların peygamberlere günah isnat etmeleri, iftira atmaları ve sadece ilahi tebliğ görevini yaparken masum olduğunu iddia etmeleri Kur'an'daki peygamberlik anlayışına aykırıdır. Çünkü İslam dininin müntesiplerinin yaygın kanaatine göre peygamberlerin ismet sıfatı vardır. Yahudilerin günah isnat edip iftira attığı peygamberler Kur'an'a göre sâlih ve masumdurlar.

Yahudiler, peygamberler arasında ayırım yaparak bazı peygamberlere iman ederken bazısına iman etmemişler ve peygamberlerden bir kısmını da haksız yere öldürmüşlerdir. Kur'an bu yüzden Yahudilere eleştiriler yöneltmiştir. Yahudiler gibi Hristiyanlar da peygamberler arasında ayırım yapmışlardır. Kur'an'a göre Allah'ın gönderdiği peygamberler arasında ayırım yapmadan ve hiç birisini inkâr etmeden peygamberlerin tümüne inanmak gereklidir. Peygamberler arasında ayırım yaparak onları inkâr eden kişi Kur'an'a göre kâfirdir. Hristiyanlara göre; Hz. Âdem ve eşi Havva cennette bulunan yasak meyveyi yemeleri sonucu günah işlemişler ve bu yüzden bütün insanlık bu asli günah ile doğmuştur. Baba Tanrı'nın insanları bu asli günahattan kurtarmak ve bu günaha keffâret olması için oğlu İsa'yı yeryüzüne göndermiştir. Kafirler ise onu çarmıha gerip öldürmüş ve insanlar bu sayede asli günahattan kurtulmuştur. Onların bu iddiaları Kur'an'a aykırıdır. Çünkü Kur'an'a göre hiçbir kimse başka bir kimsenin günahını yüklenemez. Bu sebeple Hristiyanların asli günah anlayışı eleştirilmiş ve reddedilmiştir. Yahudi ve Hristiyanların Hz. İsa'nın çarmıha gerildiği ve çarmıhta öldüğü yönündeki iddiaları da Kur'an'a aykırıdır. Çünkü Kur'an'a göre çarmıha gerilip öldürülen kişi Hz. İsa değildir. Çarmıha gerilip öldürülen kişi Hz. İsa'ya benzetilen başka bir kişidir.

Kur'an'ın Yahudi ve Hristiyanlara yönelttiği eleştirilerden bir diğeri de kutsal kitaplarına karşı tutumları üzerinden olmuştur. Onlar kendilerine gönderilen kutsal kitaplarını tahrif etmişler, kitapta ki bazı şeyleri değiştirmişler ve kitaplarıyla amel etmemişlerdir. Onların kitaplarında gelecek son peygamber ve onun özellikleri bildirilmiş ve onlardan gelecek

son peygambere iman edip onu destekleyeceklerine dair sözler alınmıştır. Ancak onlar sözlerinde durmamışlardır. Kur'an onların kitaplarını tahrif etmelerini eleştirmiş ve tahrif ettikleri şeylerin aslını onlara bildirmiştir. Yahudi ve Hristiyanların söz vermelerine rağmen sözlerinde durmamaları Kur'an'a aykırıdır. İslam dininde sözünde durmamak münafıklık alameti sayılmıştır.

Yahudiler ve Hristiyanlar kendilerinin Allah'ın oğulları ve sevgilileri olduklarını iddia etmişler ve kendilerini diğer insanlardan üstün görmüşlerdir. Bu anlayışın neticesinde cennete sadece kendilerinin gideceğini ileri sürmüşlerdir. Onların bu iddiaları Kur'an'a aykırıdır. Kur'an'a göre Allah hiçbir kimseyi evlat edinmemiştir. Allah bir ve tektir. Allah'tan başka ilah yoktur. Allah'tan başka varlıkları ilah kabul etmek şirkdir. Yahudi ve Hristiyanların kendilerinin Allah'ın oğulları ve sevgilileri oldukları yönündeki savları ile diğer insanlardan üstün oldukları yönündeki iddiaları Kur'an'ın çizmiş olduğu tevhit ve adalet inancına aykırıdır. Kur'an'a göre Allah katında hiçbir ırkın, rengin, cinsiyetin, makamın, mülkün değeri yoktur ve kimse ayrıcalıklı değildir. Allah katında üstünlük ise ancak takvadadır. Yahudi ve Hristiyanlar'ın cennete sadece kendilerinin gideceği yönündeki söylemlerini Kur'an kabul etmemiş ve eleştirmiştir. Kur'an'a göre; cennete iman edip sâlih ameller işleyenler gidebilecektir. Yahudi ve Hristiyanlar Allah'a ortak koşmaya, peygamberler arasında ayırım yaparak peygamberlerden bazısını inkâr etmeye, Hz. Muhammed'e ve ona indirilen kitaba iman etmemeye devam ettikleri müddetçe Kur'an'a göre iman etmiş sayılmamaktadırlar. İman etmeyenlerde cennete giremezler. Kur'an'a göre Yahudi ve Hristiyanlar kendilerine indirilen kitaplara ve Hz. Muhammed'e indirilen Kur'an'a iman edip onu tasdikler ve sâlih amel işlerlerse cennete girebilirler.

Yahudi ve Hristiyanlara yöneltilen eleştirilerden bir diğeri de onların Allah'ın emirlerini bırakıp din adamlarının emirlerine itaat etmeleri, din adamlarının helal kıldığını helal, haram kıldığını haram saymaları sebebiyle olmuştur. Yahudi ve Hristiyanların bu davranışı Kur'an'a aykırıdır. Çünkü Kur'an'da hüküm verici, bir şeyi helal ve haram kılma yetkisi Allah'a ve onun izin verdiği ölçüde peygamberlere aittir. Allah'ın hükümlerin aksine hükümler veren din bilginlerinin hükümlerine uymak Kur'an'da Allah'ı bırakıp din bilginlerini ilah edinmek olarak tanımlanmıştır. Kur'an, Yahudi ve Hristiyan din adamlarına da eleştiriler yöneltmiştir. Yahudi ve Hristiyan din adamları iyiliği emredip kötülükten sakındırma görevlerini yapmamışlar, haram ve faiz yemekten,

kötü söz söylemekten insanları sakındırmaları gerekirken aksine davranışlar sergileyerek insanların mallarını haksız yere yiyerek mal biriktirmişler, bu malları Allah yolunda harcamamışlar ve insanları Allah yolundan engellemişlerdir. Kur'an'a göre insanlar arasında iyiliği emredip kötülükten sakındıran bir zümrenin bulunması gereklidir. Bunu da genelde din adamları yapmaktadır. Ancak Yahudi ve Hristiyan din adamları bu görevlerini yapmamışlar ve görevlerinin aksine davranmışlardır. Onların bu davranışları Kur'an'a aykırıdır, bu yüzden Kur'an Yahudileri, Hristiyanları ve onların din adamlarını bu görevi terk ettikleri için tenkit etmiştir.

Kur'an'ın Yahudi ve Hristiyanlara yönelttiği bir başka eleştiri noktası da Ahlaki yönden olmuştur. Kur'an, Yahudileri; verdiği sözde durmayan, cimri, fesatçı, nankör, yalancı, iftiracı, kıskanç, katı kalpli, kibirli, yaşamaya ve dünyaya karşı aşırı istekli, iki yüzlü, sınır tanımaz; Hristiyanları da Yahudiler gibi verdikleri sözde durmayan kimseler olarak nitelemiştir. Yahudilerde ve Hristiyanlarda bulunan bu hususlar Kur'an'a uymayan ve Kur'an'ın yasakladığı davranışlardır. Bunları yapmak Kur'an'a göre kötü ahlaka girmekte, bunları yapmak günah sayılmakta ve bunları yapan kişi yaptıklarının cezasını çekmek zorundadır.

Kur'an son ilahi kitap olması nedeniyle önceki kitaplarda bulunan ve değişmeyen hükümleri ve esasları tasdik etmekte, önceki kitaplarda daha önceden bulunmasına rağmen kutsal kitapların tahrif edilmesiyle değiştirilen, gizlenen, çıkarılan ya da aslına aykırı olarak eklemeler yapılan esasların ve hükümlerin aslını onlara hatırlatma ve bu hükümler üzerinde koruyucu bir tavır sergilemektedir.

Kur'an'ın Yahudi ve Hristiyanlara eleştiri yöneltmesindeki en büyük unsurlardan biri; onlara daha önceden kutsal kitaplar verilmesine ve onlara birçok hakikatin açıklanmasına rağmen onların kendilerine bildirilen şeylerin aksine söz, inanç, tutum ve davranış içinde bulunmuş olmalarıdır. Kur'an'ın onlara eleştiri yöneltmesindeki amaçlarından biri onlara düşmüş oldukları hataları göstermek ve onları doğru yola davet etmek olmuştur. Diğer bir amacı da daha önceden yaşamış olan insanların düştüğü hataya sonrakilerin düşmesini engellemektir. Bir diğer amacı da son ilahi din olan İslam ve son ilahi kitap olan Kur'an'ın mükemmelliğini ortaya koyarak tüm insanlığı bu dine davet etmek ve onların Allah'ın rızasını kazanarak iki cihanda da mutluluğa erişmesini sağlamaktır.

Konuya Kur'an merkezli yaklaşmamız bu çalışmayı sınırlı başlıklar altına toplamamıza neden olmuştur. Şüphesiz ki Yahudi ve Hristiyanların eleştirilecek yanlış inançları, uygulamaları, ahlaki zaafı tezimizde incelediğimiz konularla sınırlı değildir. Her biri bir araştırma konusu olabilecek birçok husus bulunmaktadır. Çalışmamızın konusu münasebetiyle sadece Kur'an'ın Yahudi ve Hristiyanlara yönelttiği olumsuz eleştiriler üzerinde durabilmemize olanak sağladı. Ayrıca Kur'an'ın Yahudilik ve Hristiyanlıkta menfi olarak kabul ettiği ve eleştirdiği konular ile tasdik ettiği konuları bir araya getiren çalışmaların yapılması Kur'an'ın bu dinlere ve müntesiplerine bakışını daha da bütüncül hale getirecektir.

Konumuz gereği Kur'an'ın nazil olmadan önceki ve nazil olduğu dönemdeki Yahudi ve Hristiyanlara Kur'an'ın eleştirilerini inceleme imkânımız oldu. Hz. Muhammed'in vefatından sonraki Yahudi ve Hristiyanların İslam'a aykırı inanç, tutum, ahlaki zaaf vb. konular üzerine de çalışmalar yapılmasının alana katkı yapacağı inancındayız.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- ADAM, Baki, *Yaşayan Dünya Dinleri*. Ş. Gündüz (yay. Haz.). “Yahudilik” s. (205-275). Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2010.
- ARSLANTAŞ, Nuh, *İslam Toplumunda Yahudiler, Abbasi ve Fatımi Dönemi Yahudilerinde Hukuki, Dini ve Sosyal Hayat*, İstanbul 2008.
- ATEŞ, Süleyman, *Yüce Kur'an'ın Çağdaş Tefsiri*, Milliyet yayınları, İstanbul, 1995, Cilt 1, s.227.
- AYDEMİR, Abdullah, *Tefsirde İsrâiliyyât*, D.İ.B. Yayınları, Ankara, 1979.
- AYDIN, Fuat, *Yahudilik*, İnsan Yayınevi, İstanbul, 2014.
- BARNABAS İNCİLİ, (ter. Mehmet Yıldız), Gümüş Basımevi, İstanbul, t.s.
- BİLMEN, Ömer Nasuhi, *Kur'an-ı Kerim'in Türkçe Meali Âlisi ve Tefsiri*, Cilt IX, İstanbul, 1992.
- ÇETİNER, Bedreddin, *Fâtiha'dan Nâs'a Esbâb-ı Nüzûl Kur'ân Âyetlerinin İniş Sebepleri*, Çağrı Yayınları, İstanbul, 2016.
- DERVEZE, İzzet, *et-Tefsîru'l-Hâdis*, (ter. Ekrem Demir), Ekin Yayınları, İstanbul, 1997, Cilt 5.
- EBU'L KASIM, Hüseyin bin Muhammed Ragıp el İsfahânî, *el -Müfredat fî Garîbu'l-Kur'an*, neş. M.Seyyid el Keylani, Daru'l Marife, Beyrut, ts.
- EBU UBEYDE, Ma'mer, el Müsennâ, *Mecâzü'l Kur'an*, nşr, Fuad Sezgin, Kahire y.y.1381, Cilt II.
- EL- ÂLÛSÎ, Şihabuddin Mahmud, *Rûhu'l Meâni fî Tefsîri'l Kur'âni'l-Azim ve's-Sebi'l Mesânî*, Beyrut, Daru İhyai't- Turasi'l- Arabi, t.s.
- EL- BEYDÂVÎ, Kadı Nasuriddin, *Envâru't- Tenzîl ve Esrâru't-Te'vîl*, Halebi Neşri, Cil I. Mısır, 1968.
- ED- DİHLEVÎ, Şah Veliyullah, *el-Fevzu'l Kebîr fî usûli't- Tefsîr*, t.s, t.y.
- EL-KURTÛBÎ, Ebu Abdullah Muhammed b. Ahmed b. Ebi Bekr, *el-Cami'u li Ahkâmi'l-Kur'an*, I-XXIV, et-Tab'atu'l- Ula, (tah. Abdullah b. Abdu'l Muhsin et- Türki) Müessesetür-Risale, Beyrut, 2006.
- EN-NESEFÎ, Ebu'l Berekât Hafızzuddin Abdullah b. Ahmed b. Mahmud, *Medârikü't Tenzîl ve Hakâiku't Te'vîl*, Cilt I, İstanbul, 1984.

- ER-RAZÎ, Fahreddin, *Mefâtiühül Gayb*, Daru'l Kutübü'l İlmiyye, Cilt I, Beyrut. t.s.
- ET-TABERÎ, Ebu Cafer ibn Cerir Muhammed b.Cerîr b. Yezîd, *Câmiu'l Beyân an Te'vîli Âyi'l- Kur'ân*, Daru'l Marife, Beyrut, 1978.
- ET- TUCİBÎ, Ebu Yahya Muhammed bin Sümadih et-Tucibî, *Muhtasar min Tefsirîl İmam et Taberi*, Cilt I, Mısır, 397/ 1970.
- EZ-ZEMAŞERÎ, Muhammed bin Ebu Ömer, *El Keşşâf an Hakâikit-Tenzîl*, Cilt I, Kahire, 1388/ 1968.
- EZ- ZÜHAYLÎ, Vehbe, et-*Tefsîrû'l-Münîr*, Cilt 1, Risale Yayınları. t.s.
- GÜRKAN, Salime Leyla, *Ana Hatlarıyla Yahudilik*, İsam Yayınevi, İstanbul, 2008.
- GÜNDÜZ, Şinasi, *Pavlus: Hristiyanlığın Mimarı*, Ankara Okulu Yayınları, Ankara, 2001.
- ....., *Hristiyanlık*, İsam Yayınları, İstanbul, 2013.
- EL- HAKİM, Ebu Abdullah Muhammed, *el-Müstedrek âlâ sahîhayn*, Cilt I-IV, et Tab'atu'l- Ūlâ (thk. Mustafa Abdu'l -Kadir), Dâru'l Kütubi'l İlmiyye, Beyrut,1990, II.
- HAMİDULLAH, Muhammed, *İslam Peygamberi*. (M. Said Mutlu, çev.), İrfan Yayınevi, İstanbul, 1967.
- İBN HAZM Ebu Muhammed Ahmed b. Said, *el-Fasl fi'l Milel ve'l- Ahvâi ve'n-Nihal*, Daru'l Marife, Beyrut, 1986.
- İBN KAYYIM, el Cevzi, *Hidâyetu'l Hıyârâ Mine'l -Yahûd ve'n- Nasârâ*, Mısır, 1322.
- İBN KESİR, Ebu'l-Fidâ İsmâil b. Ömer, *Hadislerle Kur'an-ı Kerim Tefsiri*. (Çev.Bekir Karlığa- Bedreddin Çetiner), İstanbul, 1989. Cilt I-XVI.
- ....., *Tefsîru'l Kur'ân'il-Azim*, Cilt I, Beyrut, 1969.
- İBN İSHAK, Muhammed b. İshak b. Yesar (151/768), *Sîretü İbn İshak* (tah. Süheyl Zekkar), Beyrut, 1978.
- İBN TEYMİYE, Ebu'l Abbâs Takuyiddin Ahmed b. Abdu'l-Halim (728/1328), el-Cevabu's Sahih li men Beddele Dine'l- Mesih, I-IV, et-Tab'atu's- Sani, (nşr.Ali İbn Hasan b. Nair, Abdulaziz b. İbrahim el- Asker, Hamdan b. Muhammed el-Hamdan), Daru'l Asıme, Riyad, 1999.
- JOMIER, Jacques, *Tevrat, İncil ve Kur'an* (Ter. Sakip Yıldız) İstanbul 1980.
- KATAR, Mehmet, *Tevhitten Teslise Geçiş Sürecinde Hristiyanlık*, İslami Araştırmalar (İSAR), Ankara 2007, Cilt XX, S.2, ss.172-177.
- ....., "Keffâret", DİA, Ankara, 2002, C.XXV, s.177-179.

- KAYA, Remzi, *Kur'an'a Göre Ehli Kitap ve İslam*, Yağmur Yayınları, İstanbul, 2011.
- KESLER, M. Fatih, *Kur'an'da Yahudiler ve Hristiyanlar*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 1993.
- KİTAB-I MUKADDES, ESKİ ve YENİ AHİT, Orhan Matbaacılık, İstanbul, 1997.
- KOMİSYON, (Hayrettin Karaman- Mutafa Çağrıcı- İbrahim Kâfi Dönmez-Sadrettin Gümüş), *Kuran Yolu Türkçe Meal ve Tefsir*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2006.
- KOMİSYON, *Örnekleriyle Türkçe Sözlük*, M.E.B.Yay. C.3, Ankara, 1996.
- KÜÇÜK, Abdurrahman, D.İ.A, “İbadet” m.d., Cilt 9; sayfa:239.
- KUTLUER, İlhan, “Fesad” md, DİA., TDV yay. İstanbul, 1995, Cilt 12, s.421,422
- KUTSAL KİTAP, (Tevrat, Zebur, İncil), Yeni Yaşam Yayınevi, İstanbul, 2016.
- SÖNMEZ, Zekiye, *İslam'ın Ortaya Çıktığı Dönemde Arap Yarımadası'nda Hristiyanlık*, Türkiye Diyanet Vakfı Yay. Ankara, 2012.
- TÜMER, Günay, “Asli Günah” DİA, Cilt III, s.496-497, İstanbul,1991.
- TÜMER, Günay- KÜÇÜK, Abdurrahman, *Dinler Tarihi*, Ocak Yayınevi, Ankara, 2002.
- ULUTÜRK, Veli, *Kur'an'da Ehli Kitap*, İnsan Yayınları, İstanbul, 1996.
- YAZIR, Elmalılı Hamdi, *Hak Dini Kur'an Dili*, Cilt I, II, VI, Eser Kitabevi, İstanbul, 1971.

Sürelî Yayınlar

- ADAM, Baki, “Müslümanların Yahudilere Yönelttiği Teolojik Eleştiriler”, Türkiye Dinler Tarihi Araştırmaları (DTA)-IV, Müslümanlar ve Diğer Din Mensupları, Ankara, 2004. s. 103-118.
- ARSLANTAŞ, Nuh, “Hz. Peygamber'in Çağdaş Yahudilerin Sosyo-Kültürel Hayatlarına Dair Bazı Tespitler” İSTEM, Konya, 2008, Cilt XI, S.9-46.
- ....., “Hz. Peygamber'in Çağdaş Yahudilerin İnanç- İbâdet ve Dini Hayatları ile İlgili Bazı Tespitler” M.Ü.İ.F. Dergisi, İstanbul, 2008, S.55-92.
- AYDIN, Mehmet, *Batı ve Doğu Hristiyanlığına Tarihi Bakış*, AÜİFD, Ankara, 1985, Cilt XXVII, s.123-148.
- ÇALIŞKAN, Muhammed Selman, “Kur'an'da Mekke Müşriklerinin Ahiret İnançları ve Hayra Engel Olmaları arasındaki İlişki”, İslami İlimler Dergisi, 2016, S.11, s.67,91.

- GOLDZİHER, Ignaz, *Ehl-i Kitaba Karşı İslam Polemiği II*, (çev. Cihad Tunç), AU. İlahiyat Fakültesi İslami İlimler Enstitüsü Dergisi, sayı 5, Ankara 1928.
- GÖKKIR, Necmettin, “*Kur’an-ı Kerim Açısından İlahi Kitapların Tahrifi Meselesi*”, İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, sayı 2, İstanbul 2000.
- HARMAN, Ömer Faruk, “*Yahudilikte Peygamberlik ve Peygamberler*”, İslam Tetkikleri Dergisi, 1995, S.9 s.127-161.
- ....., “*Yahudilik ve Hristiyanlıkta Hz. İbrahim*”, Hz. İbrahim Sempozyumu, 17-18 Ekim 2007, (Ed. Ali Bakkal), Şanlıurfa İli Kültür Eğitim Sanat ve Araştırma Vakfı. 2007.
- HASANOV, Eldar, “*Yahudilikte Peygamberlik ve Peygamberler*”, İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, Cilt 3, S.4, 2014, s. 676-695
- KAPLAN, İbrahim, “*Erken Dönemde Hristiyan Karşıtı Söylemin Ortaya Çıkmasını Hazırlayan Sebepler*” AÜİFD, Ankara, 2006, Cilt XLVII, S.2, s. 165-166.
- KARA, Osman, “*Kur’an’ın Kutsal Kitaplarla İlişkisi*”, Gümüşhane Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2013, Cilt 2, s.148-168.
- ÖZDEMİR, Coşkun- ATMACA, Gökhan, “*Yahudilerin Peygamberlik Algısı ve Peygamberlere Karşı Tutumlarına Kur’an-ı Kerim’in Eleştirisi*,” Tidsad Dergisi, Sayı 20, s.503-518, 2019.

Diğer Yayınlar

- AKSAKAL, Zeynep Nermin, “*Kitab-ı Mukaddes Yasası: Tarihsel Açıdan ve Kur’an-ı Kerim ile Mukayeseli Olarak*”, (Doktora tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, 2017.
- KANTEMİZ, Mehmet, *Hristiyanlığa yönelik Kur’an Merkezli Eleştiriler (İbn Teymiye’nin el Cevabü’s Sahih Örneği)*, Yüksek lisans tezi, Konya, 2011.
- TAŞDELEN, Emine, *Yahudilikte nübüvvet*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2010.
- İSLAMOĞLU, Hatice, *Elmalılı Tefsirinde Yahudi ve Hristiyanlara Bakış*, Yüksek Lisans Tezi, Şanlıurfa, 2008.

ÖZGEÇMİŞ

Coşkun ÖZDEMİR 29.09.1991 tarihinde Giresun'da dünyaya geldi. İlkokulu 1997-2002; ortaokulu 2003-2005 yıllarında Üçtepe İlköğretim Okulunda; liseyi 2005-2009 yıllarında Yağlıdere İmam Hatip Lisesi'nde, üniversiteyi 2010-2015 yıllarında İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde okudu. Mezun olduğu sene Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Temel İslami Bilimler Bölümü, Tefsir Anabilim Dalında yüksek lisansa başladı. Halen aynı üniversitede yüksek lisansına devam etmektedir.

COŞKUN ÖZDEMİR